ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1394

15.9.1978. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XXXIX

NM

Ripley **Веровали или не!**

ХРАБРИМ РАТНИЦИМА

КОЈЕ БИ ЗАРОБИЛИ АСТЕЦИ БИЛО ЈЕ ДОЗВОЉЕНО ДА СЕ БОРЕ ПРОТИВ НАЈБОЉИХ АСТЕШКИХ РАТНИКА — ДА БИ НА ТАЈ НАЧИН **ЧАСНО ПОГИНУЛИ** У БОЈУ.

ТАКМИЧЕЊЕ У ГАЂАЊУ ПИТОМ

ОДРЖАВА СЕ СВАКЕ ГОДИНЕ У КОКСХИТУ, У ЕНГЛЕСКОЈ. ТАКМИЧАРИ СУ ДУЖНИ ДА СА УДАЉЕНОСТИ ОД **ТРИ МЕТРА** ШТО БОЉЕ ПОГОДЕ МЕТУ У ЧИЈОЈ ЈЕ СРЕДИНИ **ИЗВАЈАНА ГЛАВА.**

ХЕНРИ ФИЛДИНГ

(1707—1754)

ЕНГЛЕСКИ КЊИЖЕВНИК И АУТОР ПОЗНАТОГ РОМАНА „ТОМ ЏОНС", ИЗЈАВИО ЈЕ ЈЕДНОМ ДА ЈЕ НОВАЦ КОЈИ ЈЕ ПРИМИО КАО ЛОНДОНСКИ МИРОВНИ СУДИЈА БИО **„НАЈПРЉАВИЈИ НОВАЦ НА СВЕТУ".**

ЏЕК ШАРП

ДОБИО ЈЕ ПРВУ ДОЗВОЛУ ЗА ЕКСПЛОАТАЦИЈУ ТРАМВАЈА НА ЊУЈОРШКОМ БРОДВЕЈУ ПОДМИТИВШИ ОПШТИНСКЕ ОЦЕ. МЕЂУТИМ, СКАНДАЛ КОЈИ ЈЕ ЗБОГ ТОГА ИЗБИО БИО ЈЕ ТАКО ЖЕСТОК ДА ЈЕ **ШАРП УМРО ПРЕ НО ШТО ЈЕ ПОЧЕО ДА УБИРА НОВАЦ.**

ЕКСИДЕНТ

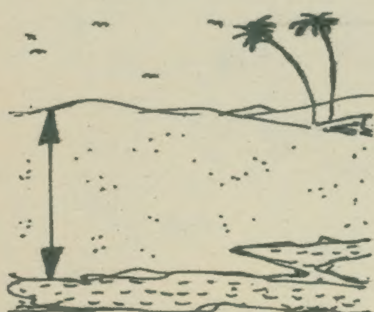
— У ПРЕВОДУ **СЛУЧАЈ** —

ГРАДИЋ У АМЕРИЧКОЈ САВЕЗНОЈ ДРЖАВИ МЕРИЛЕНДУ, ДОБИО ЈЕ ТО ИМЕ 1751. ГОДИНЕ КАДА СУ ДВЕ НЕЗАВИСНЕ ГРУПЕ ГЕОДЕТА, ТРАЖЕЋИ ПОГОДАН ТЕРЕН ЗА НОВО НАСЕЉЕ, ИЗАБРАЛЕ ИСТО МЕСТО — ПОТПУНО **СЛУЧАЈНО!**

2

JECTE ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● научници су открили да се у дубоким слојевима земље, под песком Сахаре, налазе огромне количине воде која је веома слана и садржи много минерала.

● од девет кубних сантиметара платине може се израдити веома танка нит дужине 40 000 километара, колико износи и обим Земљине кугле.

● млади ратници из индијанског племена Апача морали су да претрче 20 километара по сунцу са устима пуним воде и да по повратку испљуну ту во-

ду и тако покажу старијима да нису пропутали ни кап, без обзира што су трчали по великој врућини. Био је то један од испита издржљивости.

● на једној старој кинеској новчаници која потиче из петог века пре наше ере утиснут је знак којим се данас обележава амерички долар.

● на аеродрому у Манили до недавно је стајао овакав натпис: „На време почните да се љубите са вашим ближњима како би авиони могли да полете на време".

● од земаља које немају излаз на море, Швајцарска има највећу трговачку флоту: 25 бродова који имају укупну носивост од 359.000 тона.

● најстарије фреске које су до сада откривене налазе се у Анадолији (Турска) и потичу из 5800. године пре наше ере.

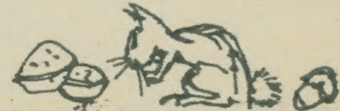
● када се капсула свемирског брода „Џемини 5" 1965. године спустила у Атлантски океан, окружило ју је једно велико јато морских паса. Спасиоци су морали да пуцају у њих како би их растерали и затим извукли астронауте из капсуле.

● гнездо неких врста оса и стршљенова изграђено је од једне материје сличне картону. Старије осе скупљају дрвену пулпу и од ње граде своје папирнато гнездо.

● неке врсте веверица користе свој дугачки реп као сунцобран и као покривач у току ноћи.

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

СТРИЧЕ, ТРАЖИМ ПОВИШИЦУ И УНАПРЕЂЕЊЕ!

НИ ГОВОРА!

ДОБРО! ПОВИШИЦУ И НЕ МОРАШ ДА МИ ДАШ...

... АЛИ НЕ ВИДИМ ЗАШТО МЕ НЕ БИ УНАПРЕДИО У СЛУЖБИ!

ИЗ ПРОСТОГ РАЗЛОГА...

... ШТО НИСИ ДОВОЉНО УЧЕН И КВАЛИФИКОВАН!

НИСАМ ЈА НИШТА МАЊЕ КВАЛИФИКОВАН ОД ТВОГ НОВОГ СЛУЖБЕНИКА!

СЕКРЕТАРИЈАТ? ПОШАЉИТЕ МИ НОВОГ СЛУЖБЕНИКА!

ИП!

ПА, ДА ВИДИШ... МОЖДА И НИСИ!

4/9

ПРВИ СВЕТСКИ РАТ

ЈУРИШ НА КОСАН

ПРЕДВЕЧЕ 18. АВГУСТА 1914. ГОДИНЕ ГЕНЕРАЛ СТЕПА СТЕПАНОВИЋ, КОМАНДАНТ ДРУГЕ АРМИЈЕ, ПОДИГАО ЈЕ РУКУ ПРЕМА ВРХУ ЦЕРА И ИЗДАО НАРЕЂЕЊЕ ЗА ОДЛУЧАН УДАРАЦ: »ПОЛАЗИТЕ НАПРЕД, СИНОВИ!«

Тек што је наступио 19. август, четврти дан церске битке, пола часа по поноћи, мајор Велимир Чекеревац стао је пред јединице којима је био поверен задатак да заузму Косанин град, највишу тачку Цера коју су држали војници 9. аустријске дивизије. Били су то један батаљон 2. и један батаљон 5. прекобројног пука, састављени од ратника који су прошли кроз ратове са Турцима и Бугарима. Батаљони су били ојачани одељењем од четири митраљеза „максим“ и једним топом 7. пољске батерије.

— Ноћас, до зоре, морамо да решимо битку! — рекао је официрима и водницима. **— Наступаћемо упоредно у четним колонама до Бркинца, па до Косаниног града. Збацићемо у јуришу непријатеља с церског врха. Без обзира на жртве!... Издајте наређење за покрет!**

Два батаљона кренула су кроз ноћ. Преморени коњи сваки час се узјогуне, фркћу, пропињу се, заносе топ и каре, покушавају да збаце митраљезе. Послужиоци изнурени од неспавања држе се за штит топа и спа вају у ходу. Војници одгризају парчад таина тврдог као цреп и дуго га ваљају у испуцалим устима све док се мало не овлажи и смекша. Опанци се распадају, каишеви се усецају у рамена, руке трну.

Кад су два батаљона стигла до Бркинца, угледали су како свуд по планини севају експлозије. Из заплави Јадра, где се 3. армија генерала Павла Јуришића Штурма бранила од напада аустријског 13. корпуса који је очајнички покушавао да пробије фронт и помогне 9. дивизији на Церу, чула се уједначена грмљавина топова.

МНОГО КРВИ НА ЦЕРУ

Код Бркинца пред батаљонима се испречила узбрдица. Горе на врху лежали су војници аустријске 9. дивизије.

— Нож на пушку! — одјекује команда. **— Напред!**

Опанци гацају кроз блато. Војници стежу тесаке и пушке уз тело.

Коњи под митраљезима и пред топом кренули су уз брдо. Копита се клизају по раскаљаној земљи. Тетиве животиња и људи напињу се до максимума да извуку оружје. Један алат се оклизнуо, пао и умало није закачио оног иза себе.

— Стој! — водник митраљеског одељења трчи око коња. **— Стовари!**

Митраљесци су за час скинули тешке „максиме“ са самара преморених животиња.

— Митраљезе на руке! Напред!

И топ је ту, на Бркинцу скинут са предњака. Сложне, грубе, испуцале руке артиљераца и пешака дограбиле су жбице топовских точкова, зачас су коноподи везани за цев, штит и осовину. Повици, псовке. Топ је кренуо за митраљезима.

У свежој ноћи два батаљона угледала су на две стотине метара пред собом слабо светлуцање из непријатељских ровова на Косанином граду.

Било је тачно пола четири изјутра кад је под исперутаним небом над Цером одјекнуо плотун из аустријских шанчева. За њим су заштектали митраљези, рикнули топови.

— Не пуцај! — наредио је мајор Чекеревац.

Српски војници су полегали по земљи обраслој маховином и папрати. Ниједан хитац није плануо из њихових редова. То је збунило непријатеља. Није могао да докучи каква је то сила у августовско праскозорје кренула против њега. Аустријски стрелци и артиљерци, обузети злом слутњом, бесомучно су гађали брзом паљбом.

— Митраљези напред, у први борбени ред! — командовао је Чекеревац. **Топ, спреман за ватру!**

Митраљесци су посрћући појурили напред. Зачас су реденици били у лежиштима. Артиљерци су се узвртели око топа. Окретање ручица, шклоцање затварача, поглед кроз нишан.

— Митраљези и топ, брза паљба!

Још јаче се проломила планинска стрмен. Митраљези су секли по непријатељској линији. Топ је слао прецизне поготке. На Косанином граду смрт је почела да убире богату жетву.

— Трубачи и добошари! На своја места!

Двадесет пет минута су „максими“ и пољски топ сејали уништење по аустријском положају. Онда се мајор Чекеревац усправио, исукао сабљу и викнуо:

— Топ и митраљези, прекините паљбу! Јунаци, јуриш! За мном, ура-а-а!

Зајечале су трубе, затандарали добоши.

Уз отегнути јуришни крик два батаљона су појурила уз брдо. С исуканом сабљом у једној и пиштољем у другој руци испред свих је грабио мајор Чекеревац.

У четири изјутра су српски пешаци упали у непријатељски положај. Настала је кланица. Истурена одељења 9. дивизије почела су да се повлаче у нереду.

Косанин град био је у српским рукама.

Не задуго.

С оближњег положаја грмнула је аустроугарск[illegible] артиљерија. На левом б[illegible] јуришних чета војници су падали ка снопови. Ма[illegible] Чекеревац је [illegible] погледа [illegible]ва. Знао је да не може остати на Косанином граду док не ућутка артиљерију на левом боку.

— Назад! Повуци се на полазни положај. Под ватром!

Остављајући мртве и рањене и три митраљеза, српски војници су се повукли за две стотине метара, до места с којег су кренули на јуриш.

БЕЗГЛАВО БЕЖАЊЕ

Мајор Чекеревац је затражио појачање. Два батаљона су му стигла у помоћ са Сечанског рта. [illegible] њима су дошла и [illegible]

Артиљеријски [illegible] је пажљиво ос[illegible] положај аустријске [illegible] ја је с бока [illegible] положаје.

— Поправник, педесет два! — командовао је. **— Хиљаду две стотине! Пали!**

Шкљоцнуше затварачи. Тресак и — из три топовске цеви сукнуше пламенови. Придружи им се штектање „максима“.

— Скрати! — викну наредник не скидајући двоглед с очију **— Хиљаду сто! Пали!**

Планина се опет претворила у вулканско гротло. Гранате су дизале гомиле земље и дубиле левкове по коси око аустријске батерије. Нишанџије су се утркивале, послужиоци су искакали из заклона, с гранатама притрчавали топовима, поново се завлачили у своје рупе, па опет искакали из њих.

Кад се већ сасвим раздањило, у пола седам, мајор Чекеревац је други пут повео батаљоне на јуриш.

Пола сата касније је Косанин град, највиша тачка Цера, коначно било у српским рукама. Инфантеристи 9. аустријске дивизије бежали су као без главе са Цера. Око дивизије су почела да се стежу клешта уништења. Комбинована ди

ИН ГРАД

визија је преко јужних падина Цера стезала један крак, а моравска дивизија преко Велике Главе други.

Церска битка је била завршена.

КАТАСТРОФА! — МРМЉАО ЈЕ ФОН ХЕЦЕНДОРФ

Тог истог поподнева у Главном стану Цесарско-краљевског генералштаба зазврјао је телефон. Ађутант је подигао слушалицу, промрмљао неколико речи и узбуђено се обратио фрајхеру Конраду фон Хецендорфу, инспиратору и вођи „казнене експедиције" на Србију:

— **Траже вас лично! Пета армија одступа!**

— **Шта? Каква је то глупост!** — начелник аустроугарског генералштаба продрао се као кочијаш.

Бесно је зграбио слушалицу:

— **Шта је?... Та говорите већ једном!**

— **Моја 5. армија се повлачи висовима источно од Лешнице и Лознице!** — јавио је витез и генерал Лабориус фон Франк. — **Обећана помоћ 4. корпуса генерала Тршћанског из Шапца није стигла. Зауставила га је српска дунавска дивизија!**

Фрајхер Конрад фон Хецендорф испусти слушалицу као да се изненада усијала. Није могао да схвати шта се десило. Његова елит на „балканска војска" која је требала да отвори пут за Солун, а после уништења Србије требало да се пребаци у Галицију и да се заједно с војском немачког кајзера Вилхелма победоносно ушета у царски Петроград — побеђена је.

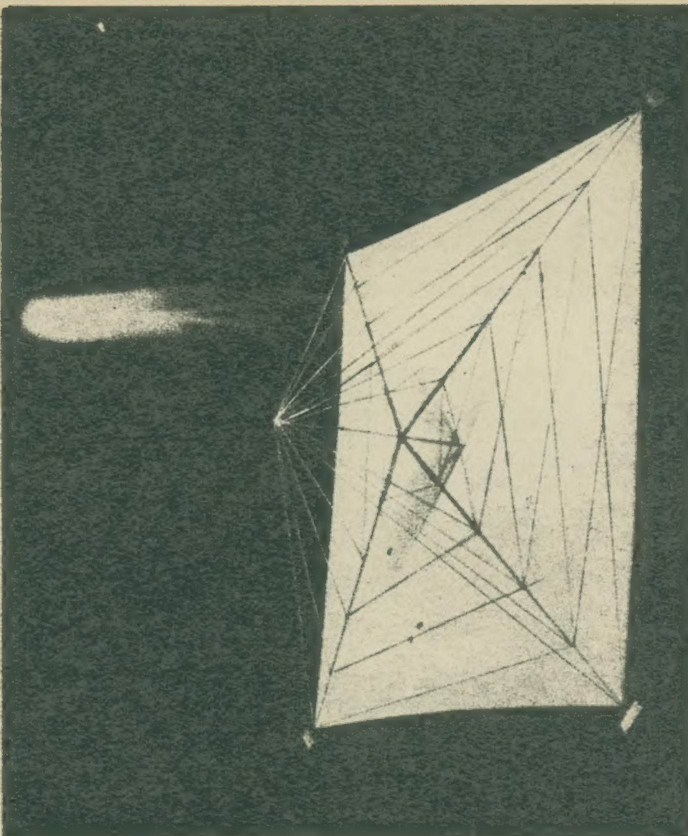
Побеђена од шаке српских опанчара!

Начелник генералштаба шетао је по соби мрмљајући:

— **Катастрофа!... То је катастрофа!**

А. Р.

ЈЕДРИЛИЦОМ ДО ХАЛЕЈЕВЕ КОМЕТЕ

Ако „Сунчев ветар" буде дувао повољним правцем — а најчешће је он поузданији и од пасатских ветрова — онда ће космичка једрилица крајем 1985. године одједрити далеко од Сунца у пресретање Халејеве комете. Она ће после неколико месеци пролетети на свега неколико километара удаљености од старе и нашим дедовима добро познате и застрашујуће „репатице".

„Јенки клипер" није производ научне фантастике, него планирана творевина америчке НАСЕ. Ова је недавно одобрила првих 750.000 долара за дизајнерске студије сунчане једрилице, можда и претходнице читаве флоте космичких бродова, који ће у каснијим деценијама крстарити међупланетским космичким простором.

Космичке једрилице ће користити бесплатни и неисцрпни извор енергије у космосу — сунчев ветар — фотоне, то јест, честице без масе које зрачи Сунце и које светлосном брзином језде кроз космички простор, да би при сретању неког објекта испољиле известан притисак, слично ветровима на Земљи. Дашак фотона је ипак довољан да некој сонди, облика једрилице и без посаде, пружи убрзање од око две стотине хиљада километара на час!

Сунчана једрилица, скицирана на столовима стручњака НАСЕ, има површину од 800 квадратних метара. Материјал једара састојаће се од изузетно танке пластичне фолије, прекривене с једне стране јако рефлектујућим алуминијумом, а с друге црном бојом која апсорбује светлост.

Једра ће бити натегнута преко оквира од лаког метала, који ће носити и користан терет — једну сонду.

Сунчана једрилица ће имати тежину од око пет тона, па ће је космички такси (»Space Shuttle«) лако однети на околоземаљску орбиту у склопљеном стању, а тамо би је астронаути развили и комплетно монтирали.

Уколико НАСА коначно прихвати овај пројект, „Јенки клипер" ће понети са собом аутоматску фото-сонду за рандеву с Халејевом кометом, која ће у свом 76-годишњем циклусу у 1986. години доћи у близину Сунца. Космичка једрилица би иначе требало да стартује 1982. године и заузме курс према Сунцу.

На скептичке примедбе, да ће једрилица при том морати да лети и супротно дејству сунчевог ветра, стручњаци НАСЕ одговарају: **Наш брод ће моћи да лети и противно правцу „дувања ветра"**. Реч је о томе да ће се на одређеном делу путање лета једрилица толико искосити да ће сунчева гравитација деловати на њу јаче него притисак сунчевог ветра.

По пристизању до циља, једрилица ће одбацити своја једра. Мали ракетни мотори ће тада сонду, опремљену телевизијским камерама, мерним уређајима и телеметријским приборима за достављање информација на Земљу, усмерити до близине комете.

Тако ће Халејева комета, некадашњи страх и трепет милиона наших дедова и прадедова, постати објекат научног истраживања — изблиза.

Н. Б.

ОТКРИЋА КОЈА СУ МЕЊАЛА СВЕТ 2

ПРИЧА О ЛУКУ И СТРЕЛИ

Исход једне од најславнијих битака енглеске историје, оне код Хастингса 1066. године, у којој је Виљем Освајач успео да порази краља Харолда и освоји земљу постављајући тако темеље енглеског феудализма — одлучили су у великој мери лук и стрела.

Заштићени оклопима и јаким бедемима од коља, Харолдови Саси успешно су одолевали стрелама освајача све док ови у једном тренутку нису променили тактику. Почели су да одапињу своје стреле тако да су ове у луку, као да падају с неба, запљуштале по Сасима. То је изазвало праву пометњу у редовима англосаксонаца: стреле су их погађале у главу или лице, па су се остали, престрављени, бојали да оставе лице незаштићено.

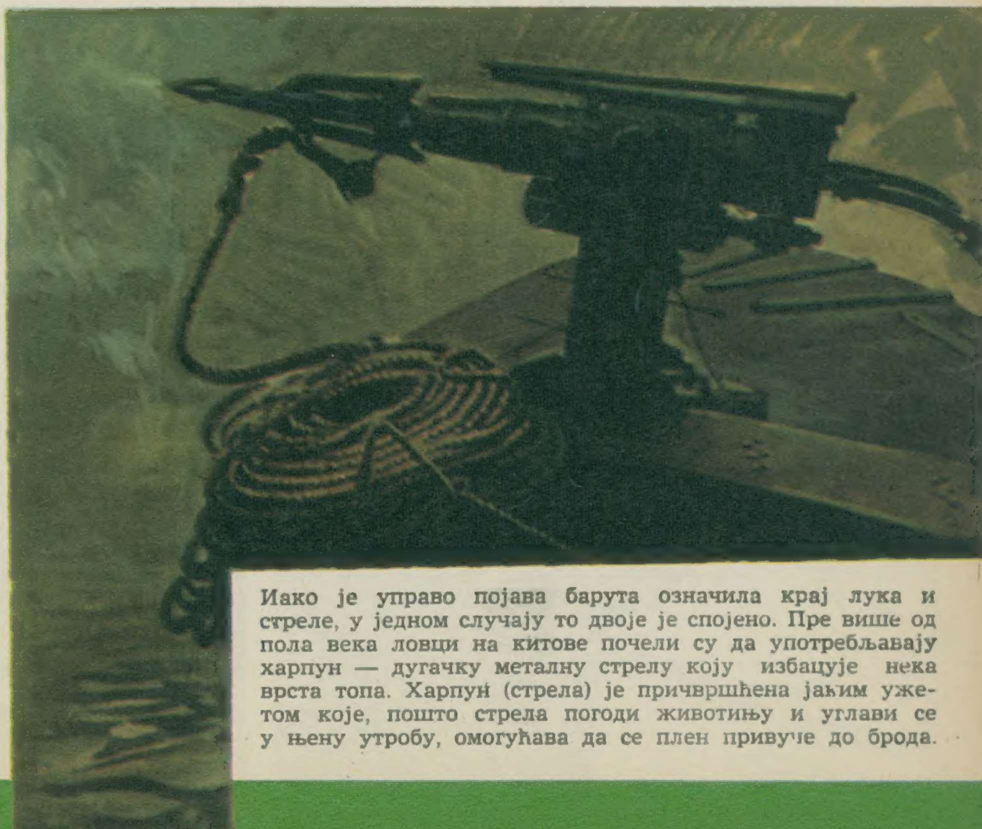
Можда ни то не би одлучило битку да једна од норманских стрела није погодила краља Харолда у око. Лишени предводника, Саси су убрзо упали у Виљемову клопку: лукави војсковођа наредио је својим људима да се повуку. Харолдови војници кренули су тад у напад, напустивши сигурност заклона. Изненадни противнапад Виљемове војске их је обезглавио. Поражени Харолд није дочекао крај тога дана.

Три века касније лук и стрела поново су одредили судбину Енглеске. Овога пута стрелци Едварда III сукобили су се 1346. године код Кресија са војском француског краља Филипа VI. У правој киши стрела која се тога дана сручила на ово село у северној Француској — неки извори наводе да је у окршају одапето преко 120 хиљада стрела — дебљи крај извукли су Французи. У далеко неповољнијем положају, наоружани самострелом, Филипови италијански најамници били су немоћни пред великим луковима Енглеза.

И у друге две велике битке стогодишњег рата, оне код Поатјеа и Азенкура, вешти енглески стрелци извојевали су одлучујуће победе.

КОЛИКИ СУ ЗНАЧАЈ ЕНГЛЕЗИ ПРИДАВАЛИ ОВОМ ОРУЖЈУ ГОВОРИ И ПРИЛИЧНО НЕОБИЧНА ОДРЕДБА РИЧАРДА III. КРАЉЕВСКА НАРЕДБА ЗАБРАЊИВАЛА ЈЕ УВОЗ ВИНА ИЗ ИТАЛИЈЕ, УКОЛИКО СЕ УЗ СВАКУ БАЧВУ НЕ ДОБИЈЕ И КОМАД ТИСОВИНЕ, ДОВОЉНО ДУГАЧАК ДА БИ ОД ЊЕГА МОГАО ДА СЕ ИЗРАДИ ЛУК

Захваљујући дугој традицији, Енглези су највештији стрелци за које је Европа знала. Прилично невештим сматран је свако ко у једном минуту не одапне 10—12 стрела и не погоди човека на удаљености од 220 метара. Све до половине 17. века, пошто је из наоружања осталих земаља већ ишчезло, Енглези остају верни оружју које их је кроз историју тако добро служило.

Иако је управо појава барута означила крај лука и стреле, у једном случају то двоје је спојено. Пре више од пола века ловци на китове почели су да употребљавају харпун — дугачку металну стрелу коју избацује нека врста топа. Харпун (стрела) је причвршћена јаким ужетом које, пошто стрела погоди животињу и углави се у њену утробу, омогућава да се плен привуче до брода.

Стреле не морају увек да се избацују помоћу лука. Домороци јужноамеричких џунгли користе специјалне дуваљке за своје сићушне стрелице које невероватном прецизношћу погађају циљ. Дужина њихових дуваљки достиже неки пут и два метра. И они, као многи други примитивни народи пре њих, који или нису познавали или у својој околини нису налазили метале, често врхове својих стрелица умачу у смртоносни отров кураре. Отровне стреле користе се само у рату, јер месо животиње убијене на овај начин није за јело.

У програм олимпијских игара стреличарство је први пут ушло 1908. године у Лондону. Иако је било изгубило ласкави статус олимпијске дисциплине, 1972. године у Минхену је поново уврштено у програм игара.

Мада је самострел одавно постао музејски експонат, у италијанском градићу Губију сваке године полећу стреле — обучени у витешке оклопе, најбољи стрелци из читаве земље надмећу се за титулу првака.

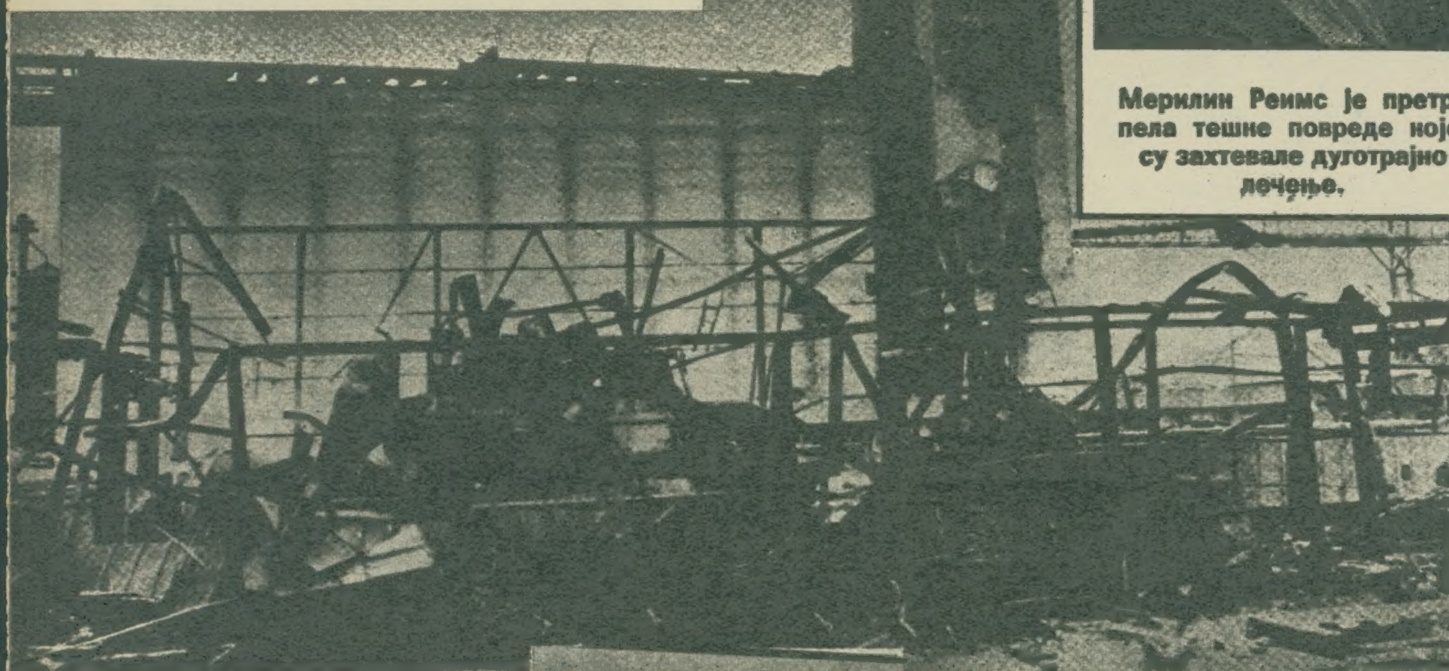

Можда више него за иједан други народ, људи лук и стрелу везују за америчке Индијанце. У неравноправној борби са пушкама дошљака, безуспешно су покушавали да реку белих досељеника зауставе својим убојитим стрелама.

Иако је време лука и стреле одавно прошло, они ипак нису сасвим ишчезли из наших живота. На путевима 20. века саобраћај се одвија и захваљујући знацима са — стрелама. Прастаро оружје позајмило је своје име и неколицини славних возова — „Златна стрела" само је једно од њих. Ту је и Амор, бог љубави старих Римљана, који стрелама погађа срца будућих љубавника. Време у којем живимо ипак нас није заштитило од погодака стрела — ако ништа друго онда ових из староримске митологије.

ЕКСПЛОЗИЈА У СИЛОСУ

Мерилин Реимс је претрпела тешке повреде које су захтевале дуготрајно лечење.

Експлозија у главној згради силоса није поштедела ни железничке вагоне пуне жита које је тек требало испрцати.

ПА, ОНИ ЋЕ МЕ УБИТИ!

ТАМАН КАД СУ СПАСИОЦИ ПОЧЕЛИ ДА УКЛАЊАЈУ РУШЕВИНЕ ИЗНАД ЗАТРПАНЕ МЕРИЛИН РЕИМС, ПШЕНИЦА КОЈА СЕ ДО ТАДА ЗАДРЖАВАЛА У ПРАЗНИНАМА ИЗМЕЂУ ЊИХ ПОЧЕЛА ЈЕ ДА ЈЕ ЗАТРПАВА . . .

Све је изгледало као најстрашнија ноћна мора кад је двадесет осмогодишња Мерилин Реимс, седећи за својим столом у компанији за продају жита у којој је радила, чула необичну буку.

И већ у следећем тренутку заглушујућа експлозија бацила је на земљу, три спрата ниже. Кад је неколико секунди касније отворила очи, видела је да се налази испод своје столице, док јој је нека огромна тежина притискала тело. Река пшенице текла је преко ње истичући из силоса у који је могло да стане најмање милион бушела житарица.

ОСЛЕПЕЛА САМ!

— Умирем! — крикнула је ужаснуто, не знајући да је седиште столице, свега неколико сантиметара изнад главе, стварало ваздушни џеп и штитило је.

Покушала је да се покрене, али је остала прикована за земљу. Једино што је постигла било је да јој телом прострујн страховит бол. Склопила је очи.

Мерилин није знала колико је времена прошло пре него што је поново покушала да се некако ослободи. Ни овог пута то јој није пошло за руком. И не само што није могла да се покрене: сада чак ни очи није могла да отвори. Јер, једно јој је око било обливено крвљу, а друго прекривено пшеницом и прашином.

— Господе, ослепела сам — прошаптала је.

Прошло је још неко време пре него што је, крајњим напором воље и снагом очајника, успела да ослободи леву руку. Био је то једини део њеног тела који је могла да покреће. Сада је могла да опипа бетонске блокове и челичне каблове који су се налазили тик изнад њене главе. Али, кад је то покушала, ватра која је захватила рушевине опекла јој је руку и Мерилин је нагло повукла назад.

Чекајући да се догоди нешто, ни сама није тачно знала шта, почела је руком да уклања пшеницу с лица, али, што је она више склањала то је више зрна падало преко ње. На крају, морала је да одустане.

Време је споро одмицало и Мерилин је покушала да време прекрати размишљањем о разним стварима. Али, кад год би покушала да заборави да се налази испод тона рушевина и пшенице, и настојала да себе замисли на неком пријатном путовању, враћала јој се једна, увек иста мисао: како ће реаговати њени родитељи кад на телевизији буде објављена вест о експлозији силоса у тексашком граду Галвестону?

— Кад бих само некако могла да их обавестим да сам жива — мислила је.

МАСКА С КИСЕОНИКОМ

Прошла је читава вечност пре него што је чула звук неке машине и људске гласове. Рушевине изнад ње почеле су да се померају и Мерилин је кроз пукотине у њима покушала да подигне руку што је могла више.

— Хеј, погледајте ову руку, покреће се! — чула је неког како виче.

Али, тиме Мерилина искушења нису била завршена. Таман су спасиоци почели да уклањају рушевине изнад ње, кад је пшеница, која се задржала у празнинама између њих, почела да је затрпава.

— Па они ће ме убити! помислила је очајно. — Шта да урадим, како да им скренем пажњу? — питала је грозничаво. Једини начин био је да виче, али, да ли ће је чути од буке машина?

— Гушим се! Пшеница тече преко мене! — повикала је што је гласније могла а онда напрегнуто почела да ослушкује.

Одозго се зачуо глас:

— Покушајте да нам покажете где вам се налази глава!

Мерилин је поново подигла руку и осетила како јој нешто спуштају у њу: била је то маска с кисеоником. Пажљиво провлачећи руку између поломљеног бетона и искривљених стубова, успела је да провуче маску и стави је на лице. Жудно је почела да увлачи кисеоник у заморена плућа.

Кад су, сат и по касније, спасиоци уклонили рушевине и сместили Мерилин на носила, лекар је констатовао да јој је поломљена десна нога и смрскана пета. Леђа, глава и десни очни капак били су јој испресецани посекотинама. Али као и осталих 18 службеника компаније чији је силос експлодирао 28. децембра прошле године, остала је жива.

О. В.

АНА КАРЕЊИНА И — КАВИТАЦИЈА

У трагичној судбини Ане Карењине значајну улогу одиграла је непријатна навика њеног мужа да — пуцкета прстима. За ову осећајну жену неретко примењивана „уметност" тог човека понекад је представљала ону последњу кап која је, на крају, и предодредила њену судбину.

Међутим, др А. Енсворта, с Лидског универзитета у Енглеској, мање је интересовала естетска страна тог непријатног пуцкетања. Он је желео да сагледа биофизичку природу тог феномена, па је у том циљу чак конструисао и специјални уређај, који је омогућавао да се прсти руке истежу снагом од 20 килограма.

Ти експерименти, праћени и рендгенским снимцима зглобова пре и после истезања, показали су да при критичном растезању прстију притисак синовијалне течности (прозрачне, жућкасте течности која „подмазује" површине зглобова) опада до те мере, да она понекад може и да ускипи. При том се стварају крупни мехурићи паре чије је прскање праћено пуцкетањем. Та појава се иначе назива **кавитацијом** и она објашњава зашто се пуцкетање прстију не може одмах поновити на истим прстима. Наиме, после сваког пуцкетања, у синовијалној течности се појављују мноштво сићушних мехурића који се, пре следећег пуцкетања, морају увећати и у себи прикупити нове количине водене паре.

Да ли та појава може изазвати погоршање стања у зглобовима? Енглески истраживач изјављује да су клинички резултати у том погледу противречни, али је његово мишљење да се честа злоупотреба те жалосне „вештине" нервирања других људи враћа као бумеранг и погађа само „уметнике", пошто приличан број рендгенских снимака указује на то да се зглобови њихових прстију налазе у жалосном стању.

DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

ПРЕПАД НА ВОЛФА

ПОГОЂЕН, УСТАШКИ НАТПОРУЧНИК ЈЕ СКОЧИО КАО РАЊЕНА ЗВЕР...

Када је, октобра 1941. године, Земун потпао под такозвану Независну Државу Хрватску, име једног зликовца прострујало је не само градом него и читавим Сремом брзином муње. Био је то усташки натпоручник Мартин Волф, коловођа фашистичких злодела у овом крају. Зликовац, који се наслађивао мучењима невиних по селима, а често и сам убијао нејаке, децу и старце, опрезно се кретао. Добро је знао да поробљени не седе скрштених руку.

Једном приликом, на путу између Добановаца и Угриноваца, ухватио је Волф групу младића који су пошли у партизане. Најпре их је ту, поред пута на њиви, зверски мучио — а затим их повешао о бандере.

Други пут је са групом усташа отишао у Батајницу да опљачка дрва. Један малишан га је замолио „да остави и нешто њима" — пошто је долазила зима. Такву дрскост Волф није могао да отрпи: извадио је пиштољ и убио дете!

Цео Срем је задрхтао после ових Волфових свирепости.

Градски комитет КПЈ за Земун одлучио је да ликвидира Мартина Волфа. Пошто је ван Земуна ишао обично у групи са својим разулареним усташама — кољачима, одлучено је да буде убијен усред Земуна.

Комитет је дуго бирао људе који ће Волфу стати за врат. Најзад се одлучио за двојицу изузетно храбрих омладинаца већ прослављених смелошћу у многим акцијама земунских скојеваца.

Изабрани су Лазар Саватић, проглашен за народног хероја 1953. године, и Иван Радосављевић. Саватић је имао партизанско име Металац, а Радосављевић је изабрао да га зову — Пилот.

ПРИПРЕМАЊЕ АКЦИЈЕ

Волф је и кроз Земун обично ишао у пратњи својих телохранитеља, или се возио аутомобилом, односно мотоциклом. После вишедневног праћења утврдили су да је готово увек у групи.

Волф је становао преко пута хотела „Централ", у самом центру Земуна. Скојевска група пратила је његово кретање. Саватић и Радосављевић, наоружани са по два пиштоља, стално су били на местима где би он могао да се појави, али прилика да се изврши задатак никако да се укаже.

Био је крај новембра 1943. године. Хладне вечери, али још без снега, Металац и Пилот опет су пред „Централом" чекали злогласног усташу. После два дана пали су у немачку заседу — блокиран је центар града. Срећом, успели су да се извуку.

Пилот је позвао Металца да му саопшти своју намеру.

— Синоћ сам сасвим случајно видео Волфа у друштву једне жене. То је тамо, у мом крају, код Бреговите улице.

— Шта ће он тамо?

— Вероватно му је то нека пријатељица.

Металцу је то било довољно да почне трагање.

Утврдили су да је Волф ожењен и да има троје деце, али да има и пријатељицу која станује у Бреговитој улици. Већ сутрадан после почетка истраге сазнали су да је Волф кренуо са својом пријатељицом у биоскоп. И заиста, срели су их пред биоскопом, али су одустали од напада на том месту јер би могли и невини да страдају.

Донели су одлуку да заседу поставе у Бреговитој улици где ће Волф допратити пријатељицу.

ДВОБОЈ КАО У ВЕСТЕРНУ

Металац и Пилот дошли су до Бреговите улице, прошетали поред куће те жене и одабрали место за заседу тачно преко пута, у сенци једног дрвета.

Време је споро одмицало. Сат на торњу земунске цркве откуцао је већ десет часова. Биоскопска представа била је већ одавно завршена, а Волфа још нема...

И Металац и Пилот били су веома узбуђени — помислили су да је зликовац већ ушао у стан своје пријатељице неким другим путем.

Металац је прескочио ограду и обрео се у двориште. Пилот је, сигурности ради, остао на улици. Уз помоћ батеријске лампе Металац је утврдио да је соба Волфове пријатељице празна

Уто се Бреговитом улицом зачу бат корака.

Пилот је управо повикао да Волф наилази, кад Металац зачу један одлучан глас:

— Руке увис!

Волф се брзином муње створио уз Металца уперивши му пиштољ у стомак.

— Још више руке увис! — одлучно нареди Волф. — **Кога чекате?**

— Чекамо девојчице! — одговори Пилот, који је реконструисао овај разговор после рата у стенограмима сачуваним у Историјском архиву Покрајинског комитета СКС за Војводину.

Пилот се полако приближавао Волфу и овај осети опасност. Кад је покушао да окрене пиштољ према Пилоту, младић скочи на њега хватајући га за руку у којој је био пиштољ.

Почело је грчевито отимање. Волф поче да пуца, али како је цев била усмерена према земљи — успео је да Пилота рани само у ногу.

У том часу Металац клекну на једно колено, извади оба своја пиштоља и поче да пуца на Волфа. Један од Металчевих метака окрзнуо је Пилота по глави. Ошамућен он се спусти уз оближњи багрем.

РАЊЕНИК ЈУРИ КРВНИКА

То је потрајало само тренутак, а онда је Пилот дошао к свести. Зликовац је управо мењао шаржер на свом пиштољу, кад га је погодио први Пилотов метак, негде у пределу леђа.

Схватио је да се налази између две ватре да мора да бежи.

Рањени Пилот јурио је за Волфом. Свих девет метака из свог „валтера" испалио је директно у Волфа, али Волф није хтео да умре. Трчао је стотинак метара а онда је пао и почео да кркља.

За Пилотом је одмах стигао и Металац, такође рањен, и то у раме.

Натпоручник Волф платио је своје злочине почињене у Срему.

Металац и Пилот, помажући један другом, упутили су се Виноградском улицом према својим базама. Мада је то био пуст крај, права периферија Земуна, ипак су променили шаржере у пиштољима и журили колико су могли.

Ледена страва обузела је окупаторе и издајнике у Земуну. Убиство чувеног Мартина Волфа — била је страшна опомена. Одјекнуло је као бомба у читавом Срему и имало огроман утицај на јачање, већ врло снажног антифашистичког покрета.

J. M.

АВАНТУРЕ НАШЕГ ДОБА...

САМ ДО ВРХА СВЕТА

ОД ОНОГ ДАНА 1909. ГОДИНЕ КАДА ЈЕ РОБЕРТ ПИРИ ОТКРИО СЕВЕРНИ ПОЛ САМО ЧЕТИРИ ЕКСПЕДИЦИЈЕ УСПЕЛЕ СУ ДА ДОПРУ ДО НАЈСЕВЕРНИЈЕ ТАЧКЕ НА ЗЕМЉИ. САДА ЈЕ ТО ПОШЛО ЗА РУКОМ И ЈАПАНЦУ НАОМИЈУ УЕМУРИ.

ТРИДЕСЕТ СЕДМОГОДИШЊИ ЈАПАНАЦ НАОМИ УЕМУРА ЗА СОБОМ ВЕЋ ИМА НИЗ ПОДВИГА.

Човек је извадио секстант и извршио једно, друго, па затим и треће мерење. Тек тада могао је да буде потпуно сигуран. Са седамнаест ескимских паса — његовог јединог друштва — налазио се на „врху света", на самом Северном полу.

ТРЕНИНГ РАВАН ПОДВИГУ

Био је то крај педесетседмодневног путовања преко ледене пустоши Арктика. Јапанска застава забодена у лед означила је и последњи од 760 километара колико је Уемура превалио.

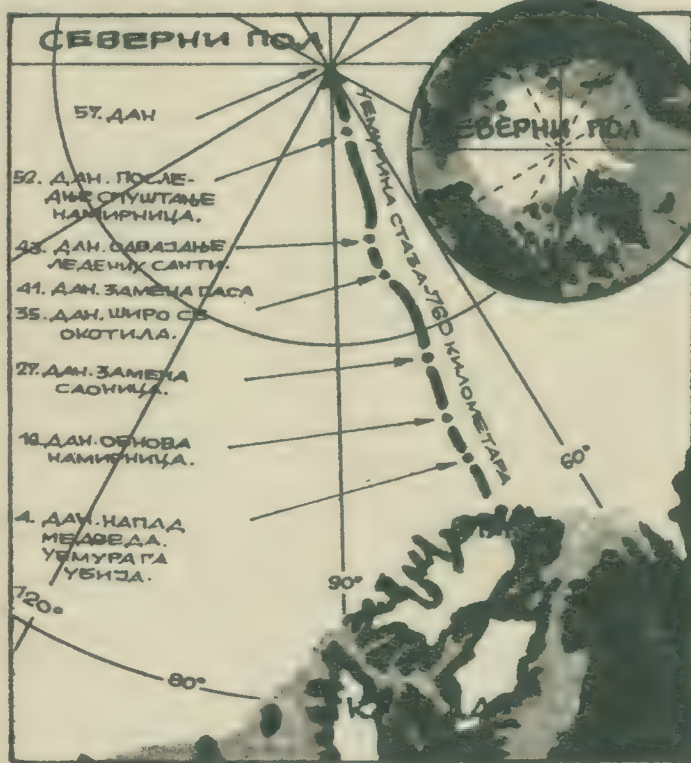
Следећег јутра чланови помоћног тима, људи који су дуж Уемурине стазе пет пута из авиона спуштали нове залихе намирница, могли су сада и сами да слете. Дочекао их је с извињењем:

— Страшно ми је жао што сам закаснио, али ипак сам на крају ту.

Говорио је о оне две непредвиђене недеље колико се његово путовање продужило. То што се у тако узбудљивом тренутку Уемура извињавао не би изненадило оне који га боље знају. Иако је у Јапану израстао у неку врсту националног хероја, овај човек задржао је скромност тако карактеристичну за становнике малог насеља никлог међу пиринчаним пољима из кога је потекао.

А да Уемура има разлога да буде поносан, сигурно је. Извео је неколико великих подвига и то, као и овај последњи — потпуно сам. Ту спада и освајање четири највише планине света: Мон Блана у Француској, Килиманџара у Танзанији, Аконкагве у Аргентини и Маунт Мек Кинлија у САД.

То наравно, захтева велику физичку и психичку спремност. Само за освајање Северног пола он се подвргао тренингу који је и сам раван подвигу — саоницама које су вукли пси прешао је 12 хиљада километара од Гренланда до Аљаске.

Као и Пири пре њега, Уемура је ка полу кренуо са Елзмировог острва на северозападу Канаде. Од самог почетка наилазио је на тешкоће. Били су то прво и по девет метара високи снежни гребени — пут кроз ледене блокаде морао је да просеца секиром. Температура се некада спуштала и до педесет и петог подеока испод нуле, а снажни ветрови и снежне олује само су још више успоравале напредовање.

БУБАШВАБА СТРАШНИЈА ОД МЕДВЕДА

Мада је на себи имао модерну опрему, јапански истраживач одлучио се и да поштује дуго искуство Ескима: панталоне од медвеђег крзна, рукавице израђене од коже фоке и крзном постављене чизме штитиле су га тако од хладноће.

У зору четвртог дана путовања, Уемуру је пробудио избезумљен лавеж паса, а затим је чуо и тешко тапкање неке животиње и њено гласно њушкање. Провирио је из шатора и недалеко од себе угледао огромног белог медведа.

Знао је да нема времена да предузме било шта. Све што је могао да уради било је да се претвара да је мртав. Увукао се у своју врећу за спавање и без иједног покрета чекао на следећи потез звери.

Пошто је уништио шатор, халапљиво прождрао залихе смрзнутог фокиног меса и китове масти, медвед је њушком неколико пута ћушнуо врећу, преврнуо је и на крају мирно одшетао.

Када се следећег јутра, ваљда привучен искуством да се ту налази храна, вратио, Уемура је био спреман за поновни сусрет: овога пута имао је времена да нанишани и да га убије.

Све што је Уемурина жена Кимико, која је све време из Токија пратила мужевљев подвиг могла да каже на ово било је:

— Он не престаје да ме изненађује. Овде, код куће, плаши се бубашваба. Тамо убија медведе.

Уемура је из борбе изишао као победник, али га је читав догађај ипак коштао времена — морао је да сачека да му спусте нови шатор и нове залихе хране.

Иако се кроз ледену пустош пробијао потпуно сам, његово кретање пратили су и други. Научници из Годардовог васионског центра у Гринбелту, у америчкој држави Мериленд, свакодневно су примали сигнале са одашиљача на Уемуриним саоницама. Сигнали су до њих стизали преко „Нимбуса 6", метеоролошког сателита који је сваких 108 минута надлетао пол, а затим је пријем преузимала једна станица НАСЕ у Фербанксу на Аљасци.

ШИРО И ЊЕН ПСЕЋИ ПОРОД

Иако су финансијери експедиције снабдели Уемуру опремом за узимање узорака снега, леда и ваздуха, времена за истраживање готово да није било.

Тридесет и петог дана један од паса, женка по имену Широ, донела је на свет шест кучића. Не само да је Уемура силом прилика постао бабица, него је после тога још морао и да се брине за мајку и њен пород. Сместио их је у картонску кутију коју је обложио и обмотао јеленским кожама, а затим је целу породицу вукао за собом на саоницама. Широ и њени кучићи пребачени су у сигурност оног дана када је Уемури стигла замена за једанаесторо већ прилично исцрпљених паса.

Четрдесет и трећег дана истраживач је у свој дневник записао:

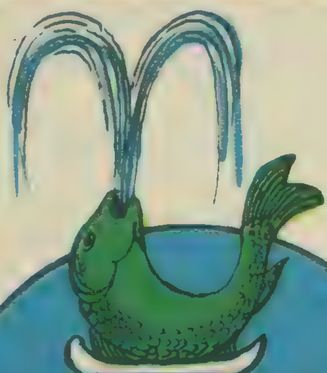
„Ово је стварно застрашујуће. Санте леда злокобно плове око мене, а с времена на време, уз заглушујућу буку, у леду се отварају огромне пукотине".

Скрећући с пута како би избегао опасност, наилазио је на нове, непремостиве препреке — огромна водена пространства. Преко ноћи нови лед, не дебљи од двадесет и пет сантиметара, ухватио се на површини воде:

„Морао сам да покушам. Дао сам се у трк преко свежег леда који је свакога часа могао да попусти под тежином саоница. Када сам после два и по сата непријатне неизвесности поново стао на чврст лед, био сам потпуно исцрпљен".

Првог маја ове године Уемура је стигао до циља — Северног пола. После једнонедељног одмора неуморни истраживач кренуо је на ново путовање. Овога пута чека га 2 600 километара кроз ледену пустош Гренланда.

ФОНТАНЕ НА НАШЕМ ПРИМОРЈУ

У КАМЕНУ Ч

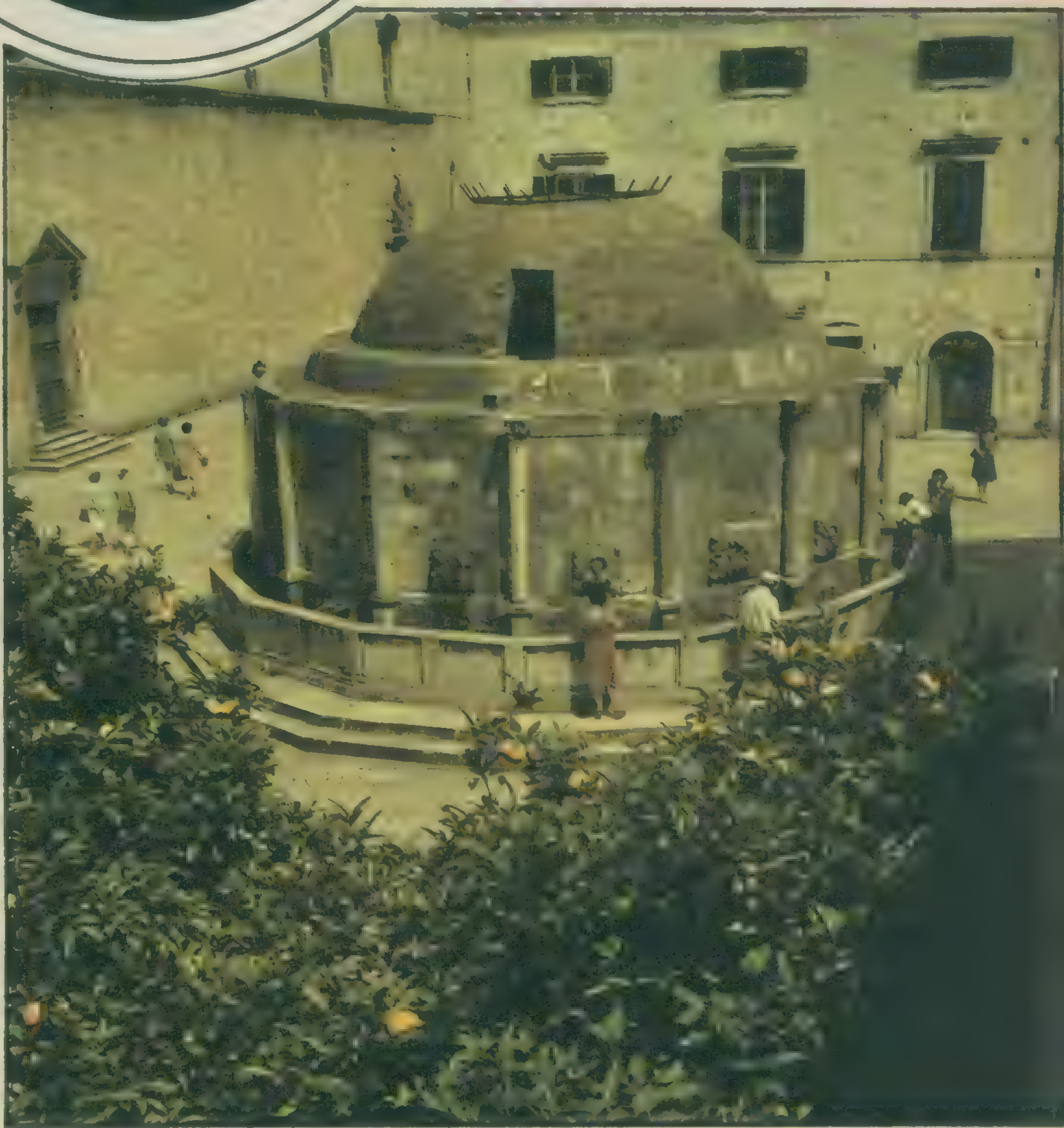
Да су људи од прадавних времена настојали да што лепше опреме и украсе извор воде, потврђује и најстарија пронађена фонтана која потиче још из 3000. године пре нове ере! То је део од камена, са рељефом, који је чинио „базен" фонтане, а пронађен је на тлу древног месопотамског града Лагаша.

Стари су Грци изворима питке воде придавали такав значај да су их не само богато украшавали, него на тим местима подизали светилишта. Коринт је био чувен по фонтанама, нарочито оној посвећеној нимфи Пирени. А у старом Риму су неговали култ воде, купања и уживања у њој, па је у градовима било много јавних фонтана. Уосталом, та се традиција баш у Риму и наставила: од времена хуманизма и ренесансе, преко барока, када су се градиле нарочито богато украшене фонтане, овај град је постао у свету чувен по броју фонтана.

На нашој обали Јадрана готово да нема места без лепе фонтане или барем — бунара. Па ако није увек било изворске воде, бар је било довољно белог камена, да се место на којем су се житељи напајали и окупљали, што лепше украси ...

СИМБОЛИ НЕЗАВИСНОСТИ — Чувени дубровачки песник и бунтовник Марин Држић, који је живео од 1508. до 1567. године, одабрао је Малу Онофријеву чесму и трг испред ње као место догађаја своје сатире „Новела од Станца". Ваљда је такав био и обичај Дубровчана из 16. столећа да се окупљају испред чесме? А у Држићево доба већ су имали две — обе Онофријеве — Малу и Велику, ону на тргу испред Фрањевачког самостана, а одмах унутар Врата од Пила. Те две фонтане, дело Наполитанца Онофрија ди Ђордана де ла Каве, прави су симбол незадрживог напретка слободне Дубровачке Републике у време када су грађене: године 1438. Прве деценије 15. века остали део Далмације запамтио је по успостављању млетачке власти, а Дубровник не само по сачуваној независности, него и по увећавању своје територије... Његови су капетани и трговци постајали све богатији, у граду већ опасаном дебелим зидинама ницале су све лепше грађевине, а круна свега била је изградња водовода. Тако су никле и чесме!

ЕСМА СТОЈИ...

ДА СЕ ПАМТИ КУГА — Копарска фонтана нешто је новија од дубровачких и хварске: изграђена је у 17. веку. То је време када овај град, главна млетачка лука у целој Истри, доживљава процват. Међутим, чим су Аустријанци 1797. године преотели Млечанима већину јадранских поседа на нашој обали, па и Копар, Трст и Ријека преотеће му примат. На овој слици види се само део копарске фонтане која у основи има бунар, а над њим лук са исклесаним људским главама у подножју. По предању, тај барокни бунар направљен је баш тако да би остало сећање на многе становнике Копра страдале у великој епидемији куге у другој половини 17. века.

НА ТРГУ... БУНАР — Заставу државе Светог Марка признао је и Хвар — 1420. године. Зато он можда неће достићи богатство и монументалност Дубровника, али пошто је ова лука била најзгодније пристаниште за млетачке бродове пре матичне Венеције, Хвар ће од тог промета осетити много користи. Наравно, махом његова властела... Тако ренесансно време и овом граду доноси прелепе зграде. Не и фонтану, јер је у води, као већина места на отоцима, оскудевао. Али, бунар на главном хварском тргу испред катедрале, изграђен на стогодишњицу млетачког доласка у Хвар, лепо је исклесан од белог камена. Дело је Ивана Кискића. Два и по века доцније добиће и украсну решетку од гвожђа.

ВОДА ПАШТРОВИЋА — На овом лепом бунару у Светом Стефану вековима су се напајала племена Паштровића, настањена у Црногорском приморју. Њихово се име, иначе, помиње први пут још у 14. веку, када су били властела у служби цара Душана. Отуда и последња прерада Душановог законика потиче баш из Паштровића, из 18. века. Тим су се статутом служиле судије Племенског суда, Банкаде и Изабраног суда — три тела која су управљала целокупним животом 11 паштровићких племена. Када се Душаново царство распало, Паштровићи су почели бирати и свога кнеза, а када је и њима запретила опасност од Турака, ставили су се под заштиту моћне Венеције. Било је то 1432. године. Ипак, уговором а и стварно, сачували су независну судску власт. Тако је остало и доцније, када су Млечане заменили Аустријанци — они су само придодали паштровићком суду свога представника. Између 1805. и 1807. године, када су целу Боку држали под својом управом Руси, у Паштровићима се ништа није изменило у погледу аутономности одлучивања. Међутим, Тилзитским миром ови су крајеви опет припали Аустрији. Ослобођени су тек 1914. године, када је стигла црногорска војска и када су јој се придружили и многи Паштровићи.

НАЕЛЕКТРИСАНИ ЉУДИ

Људи који ходају по теписима од синтетичких влакана постају наелектрисани статичким електрицитетом, и тако могу ненамерно да одиграју улогу — потпаљивача пожара! Нарочито у погонима у којима се ради с високоексплозивним материјама „електрични људи“ представљају велику опасност. У СР Немачкој је недавно дошло до великог пожара у једној фабрици боја и лакова. Узрок пожара се није могао открити све док стручњаци у току истраге нису сазнали да је један од радника буквално исијавао искре из себе и тако, неприметно, запалио експлозивне паре лака.

ТЕЛЕФОН ЗА ГЛУВЕ

У СР Немачкој се већ могу купити телефонски апарати с адаптером за глуве, који им омогућују да обављају телефонске разговоре. Спојен с обичним телефонским апаратом, адаптер функционише као писаћа машина.

Телефонски позив се најављује светлосним сигналом, а порука очитава светлећим словима, али може да се прими и штампаним речима на траци.

ПРИВАТНИ ПОЛУТАКСИ

Градски оци пољског града Лођа намеравају да хронични недостатак такси-возила у свом граду отклоне учешћем приватних сопственика путничких аутомобила. Сваки онај који се налази у државној служби, а располаже сопственим колима и жели у свом слободном времену да превози путнике може код градских власти уложити захтев да му се одобри тај додатни посао. Како јавља варшавски дневник „Жиће Варшави“, убрзо после ове одлуке јавило се преко 160 грађана Лођа, а очекује се да ће се јавити и други сопственици приватних аутомобила.

МАЛО ЧУДО АВИЈАЦИЈЕ

ЛЕТЕЋ

У ПОРЕЂЕЊУ СА »БОИНГОМ 727« ДВОМОТОРНИ МЛАЗНИ ПУТНИЧКИ АВИОН »ЛИРЏЕТ« ПРАВИ ЈЕ ПАТУЉАК, АЛИ ЈЕ ЗАТО БРЖИ ОД МНОГИХ ПУТНИЧКИХ АВИОНА

Године непосредно после другог светског рата биле су за велики део света време обнављања економског живота. Док су се земље опустошене ратним вихором трудиле да што пре стану на ноге, оне које то нису доживеле, али материјално исцрпљене, настојале су да опет ојачају. На све стране се градило и пројектовало. Новац је нарочито улаган у техничке иновације. Листа „новитета“ сваким даном се повећавала.

А онда, педесетих година на ред је дошао и „проблем“ радија у аутомобилу. Понуђено је неколико решења. Модел „моторола“ Американца Вилијама Лира поседовао је најбоље одлике.

Производња Лировог радија брзо је кренула и донела му толико новца да је могао да се ода крупном бизнису. Почео је с производњом гума у Денверу, у Колораду. Тај посао обавезивао га је на честа путовања с једног на други крај земље.

Пошто брзог превозног средства које је узлетало без велике процедуре и чекања око укрцавања путника није било, Лир се обратио групи младих и талентованих конструктора:

— Можете ли да ми направите мали послован авион који ће, по техничким одликама, бити сличан — ратном ловцу?

Муњевит развој

Конструктори нису хтели да преузму обавезу. Обећали су да ће само покушати. После извесног времена авион је био готов — на папиру. Лир се одушевио. Одмах је откупио права на производњу нове летелице; оком искусног трговца уочио је да му она може донети вртоглаву зараду.

Авио-индустрија је скупа и Лир није могао да финансира сопственим средствима. Потражио је партнера у швајцарском капиталу. Тако је 1960. настала „швајцарско-америчка авиокорпорација“ за производњу високобрзинског авиона SAAC-23, потоњег „лирџета“.

Фирма није дуго опстала. У сарадњи је нешто храмало и Лир се 1962. године окренуо себи и скрасио у Вичити, у Канзасу. Успевши некако да прикупи довољно новца, основао је фирму „Лирџет корпорејшн“, данас „Гејтс лирџет корпорејшн“. Конструкторе, инжењере, раднике и друго особље није било тешко окупити. У почетку фирма се простирала на малој површини изван града. Међутим, временом се проширила и сада заузима 176 хиљада квадратних метара. И не само то: осим у Вичити, фабрике има и у Тускону, Денверу, Индијанополису и Палм Спрингсу. У Вичити је запослено 2300 радника, а у свим производним центрима заједно око 2800!

Први тест „лирџета“ обављен је 7. октобра 1963. године. „Малиша“ се винуо у ваздух брзином муње и... отпрве положио испит! Али како је авион — авион и не пушта се тек тако у производњу, испитивања су настављена током целе следеће године, када је 13. октобра 1964. из хала у Вичити коначно изишао први серијски „лирџет“ модел 23.

Првенац је одмах продат. После 104 примерка, заменио га је други, па трећи, четврти, пети модел ... Права је вештина пратити развојну линију „лирџета“ по ознакама. Наиме, сви модели једног типа авиона исти су у основној концепцији, чак и по изгледу, али се свако па и незнатније усавршавање опреме и мотора оглашава као нов модел и обележава друкчијим бројем и словом од претходног, што, само по себи, не обавезује произвођача да се држи природног низа броја и редоследа слова. Тако су модели 35А и 36А старији од садашњих са ознаком 24Е и 23F.

Као одбачен са тла

У мају 1976. фирма из Вичите испоручила је од свог настанка 600 „лирџета“. Потражња је велика, иако се за њега тешко може рећи да је једини у својој врсти и најбољи. Авио-стручњаци не воле израз „најбољи“. По њима, сваки авион има врлине и мане. Најлепше би било кад би се узеле врлине од сваког авиона и пренеле на једну летелицу. Па опет, ни тада то не би било оно „право“...

И ма колико прича о Лировој пословној проницљивости и упорности, нарочито богатству које је згрнуо на радију за аутомобил, била само прича, ипак остаје чињеница да је „лирџет“ врхунски авион! Јер, мада спада у путничке, по неким одликама приближава се ратном авиону ловцу!

Посаду чине најчешће два човека. Више и не треба: „лирџет“ је опремљен најсавршенијим навигацијским инструментима и последњом речју те технике — инерцијалним системом, односно убаченим компјутерским програмом путање висине и правца пре полетања који „брине“ да све тече по плану!

Сврстава се у групу нискокрилаца. На врховима крила носи тип-танкове, аеродинамичке завршетке који спречавају да падне у вртлог. Два снажна млазна мотора развијају брзину од 0,86 маха, а у достизању висине носи се са „боингом“, премда је у односу на њега прави патуљак!

„Лирџет“ је невероватно покретљив авион: његов полупречник заокрета сличан је ратном авиону! Са писте се одлепљује брзо, као одбачен са тла; 700 метара писте сасвим му је довољно.

Није предвиђен за више од десетак особа. Класичних седишта за путнике готово и нема. Како је пројектован за брза путовања и намењен пословним људима, унутрашњост се пројектује према жељи купца, или је купац сам може преуредити и од ње начини кабинет, салон, спаваћу собу, шта жели, стављајући намештај који му одговара. Најчешћи су то радни кабинети.

Имајући у виду његову намену, конструктори „лирџета“ подарили су му, поред радија, и телефонску везу са земљом.

У ваздуху је веома стабилан.

М. Тодоровић

И КАБИНЕТ

САМО ТРИНАЕСТ ГОДИНА ЖИВОТА, АЛИ ПЛОДНИХ: »ЛИРЏЕТ« У ЛЕТУ

МЕРЕ И ОДЛИКЕ

Модели »лирџета« који се тренутно налазе у производном програму носе ознаку 24Е и 24F. Заменили су моделе 24В и 24D из 1976. године и у основи су исти. Мере и одлике су им:

Распон крила — — — — —		10,84 m
Дужина трупа — — — — —		12,50 m
Укупна висина — — — —		3,73 m
Тежина празног авиона	(24Е)	3186 kg
	(24F)	3234 kg
Максимална носивост —	(24Е)	1803 kg
	(24F)	1755 kg
Максимална брзина — —		877 km/h
Највећа висина — — — —		13715 m
Дужина писте потребна за узлетање — — —	(24Е)	626 m
	(24F)	703 m

Цар на асфалту: како опстати у измењеним климатским условима?

ЈАУК, КАО ЧОВЕКОВ

МАЛО ЈЕ ЗООЛОШКИХ ВРТОВА У СВЕТУ КОЈИ МОГУ ДА СЕ ПОХВАЛЕ ДА СУ СЕ У ЊИХОВИМ КАВЕЗИМА РОДИЛЕ ЖИВОТИЊЕ.

Управо када је чувар зоолошког врта у Синсинатију, граду на граници америчких савезних држава Охајо и Кентаки, понео једног јутра почетком 1972. године храну женки гориле, званој Махари, она је почела да вришти, да се бацака и јауче као човек. Уплашен, чувар је пожурио да обавести лекара врта верујући да је женка гориле оболела, али је тада приметио да она за собом вуче неку слузаву црну масу. После неколико минута већ је лизала своје младунче. Тек касније је овај чувар сазнао да је био први човек у свету који је присуствовао рађању једног гориле.

Једина нада — — зоолошки врт

Ово младунче било је прво од шест које ће женке гориле родити у том зоолошком врту за наредне три године. За зоологе су те принове биле више него вредне, али не као експонати, јер гориле, заједно са још 130 врста птица, гмизаваца и сисара... спадају у групу животиња којима прети уништење, пошто су људи изменили и разорили природне услове погодне за њихов опстанак. Додуше, неке врсте лавова, бенгалски тигар или носорози, можда ће и бити сачувани од истребљења. У националним парковима — попут Јелоустонског у САД, у Нигерији или Индији — захваљујући напорима Међународне уније за очување природе и живота у дивљини. Али, све док ови природни резервати не буду потпуно заштићени од инвазије ловаца, за десетине осталих врста једина је нада — зоолошки врт!

Размножавање животиња у зоолошким вртовима је веома тешко, јер су навике тих заточеника различите, као и њихов друштвени и психички живот. Често се дешава да се младунче роди мртво, или да још као „дете" умре због небриге родитеља, јер се у затвору код њих не буди инстинкт за очување потомства, па се чак дешава да мајка принову одмах поједе.

Али, у једном холандском зоолошком врту дошло се на срећну идеју. Чим су чувари приметили да женка белог медведа чека принове, одмах су у њеном кавезу подигли пећину од леда, попут њеног склоништа на сантама северног мора. И — женка је донела на свет два неспретна бела младунца. Климатски услови, као и подражавање природне околине, веома су важни за размножавање заточених животиња...

Младунче тигрице и лава

Зато је неоспоран успех управе зоолошког врта у немачком граду Крефелдску, где је на свет дошло младунче једне веома ретке дивље мачке, зване читах, која је готово ишчезла у дивљини, а само је неколико примерака остало по разним приватним збиркама или зоолошким вртовима. А у Токијском зоолошком врту, на пример, укрштањем лава и тигрице добијена је сасвим нова врста животиња. Међутим, слични експерименти у другим зоолошким вртовима нису уродили плодом.

Многе од ових заточених животиња не би знале како да се понашају на слободи.

Током последњих десетак година у београдском зоолошком врту било је на десетине принова. Тако је слоновски брачни пар Мита и Тиса, 1962. године, добио кћерку Цицу, а 1973. сина Тасу. А средином 1969. године и породица нилских коња такође је добила принову: мали Нилко је, када се родио био тежак „само" 25 килограма, да би сада, као десетогодишњи „малишан" имао — тону и по.

Беба за џеп

И лавови су, такође, у београдском зоолошком врту добили 5 принова, тигрови — 3, црни пантер — 2, јелени и бизони по једну, муфлони — 3... Али, за посетиоце свакако да је сво јеврсна атракција мама кенгурица, која је у априлу ове године добила бебу, дугачку само — сантиметар и по и тешку неколико грама. Изузетан успех, пошто се кенгури веома слабо размножавају, чак и у природним условима, па многе женке током живота донесу на свет само једно младунче. Али, када се беба роди, веома је сићушна и потпуно неспособна за живот, па је мајка одмах пред њим шапама подиже и ставља у торбу на свом стомаку, где младунче проводи наредних осам месеци и тек онда се полако охрабрује да из ње изиђе.

Однос између мужјака и женке у животињском свету је непредвидив и веома сложен. Тако је у зоолошким вртовима примећено да су јагуари веома избирљиви, па некада женку могу и да растргну, јер им „иде на нерве", док при сусрету са другом, на коју нису навикли, долази до „љубави на први поглед". Гориле, међутим, који када се једном заљубе, остају до краја живота верни својој изабраници.

Б. Јеремић

НЕ САМО АТРАКЦИЈА, НЕГО И СОЦИЈАЛНА УСТАНОВА

Читава наша планета је велики зоолошки врт, човек је себе именовао за његовог чувара. Али, ни он не може да живи изван његових капија. Наши животи су нераздвојно повезани са животом свега што живи унутра, а судбина тих бића ускоро ће бити и наша... тако у својој књизи „Живот је зоолошки врт" слути познати стручњак за животиње Американац Џон Пери.

Као и бројни зоолози широм света, и Џон Пери се залаже да зоолошки вртови не буду само атракција за децу, туристе, љубитеље животиња, већ да та „социјална установа" послужи за спасавање угрожених врста и омогући одређеним примерцима да се нормално размножавају, а потом навикну на измењене услове живота који су и довели до њиховог уништења.

ОСУЂЕН БЕЗ СУДА

И кавез није кавез, већ затвор. Мајмун се пентра по кавезу посматрајући попреко посетиоце. Сумњам у то да имамо право да држимо тог свог рођака без суда у затвору. И где је његов конзул?

Мајмун се вероватно досађује без посла. Људи му личе на зле духове. И по цео дан се досађује...

(Виктор Шкловски „Зоо или писма не о љубави"

ЛЕГЕНДЕ О МЕСТИМА

Краљица чува тајну

Иако Зеница није тако стара као нека друга места у Босни и Херцеговини, јер се назив овог града у историјским документима први пут помиње тек 1436. године, ипак се о њеном имену и постанку у народу исплело неколико необичних предања.

Једно казује да је Зеница добила име по томе што је смештена у средини котлине која има облик ока.

Друга легенда говори да је нека краљица, бежећи с краљем из старог града Бобовца, недалеко од данашње Зенице, уздахнула гледајући последњи пут лепоту тог краја: „Оста моја зеница“!

Треће предање такође је везано за древни Бобовац и у њему се извесна имена и догађаји поклапају са историјским чињеницама. Међутим, то је ипак легенда кроз коју је народ показао сву своју маштовитост приказујући турске освајаче као сурове завојеваче огрезле у крви и јауку.

ОКРШАЈ ПОД ЗИДИНАМА

На степенастој стени јужних падина Драговићког брда, југозападно од босанског градића Вареш, између овог места и данашње Зенице, уздижу се остаци Бобовца, некада најважнијег и најтврђег града средњовековне Босне. Први пут се у историјским изворима ова тврђава помиње 1349. године и састојала се од два града, горњег и доњег.

Годинама су, с колена на колено, босански краљеви чували у Бобовцу своје драгоцености, боравећи овде увек кад се требало одбранити од непријатеља или одморити од бојева. Али, овај древни град нарочито је везан за име босанског краља Стјепана Томашевића, који је владао од 1461. до 1463. године, и његову жену. А краљичину судбину, у легенди трагичну и болну, народ је везао за име Зенице.

Историјски документи показују да је султан Мехмед II Освајач кренуо у пролеће 1463. преко Скопља на Босну. Да би заварао Мађаре, Мехмед II је неке своје одреде упутио на угарску границу на Сави и Дунаву.

Међутим, главнина велике и дотад непобедиве војске, под командом беглербега Махмуд-паше Анђеловића, кренула је из Зенице на Дрину и одмах ударила на утврђени Бобовац, где се налазио краљ Стјепан Томашевић са краљицом, војском и свитом.

Уследио је крвав окршај под његовим зидинама, после којих је и никла легенда о имену Зенице.

ТОПОВИ ГРМЕ

Кад је бој био најжешћи, казује предање, Стјепан Томашевић је напустио град да би довео појачање из Кључа. Изгледало је да ће успети да одбрани Бобовац, где је столовао и његов отац, такође босански краљ, Стјепан Томаш. Јер, Турци су данима узалудно навaљивали на браниоце утврде, све док им извесни Јерг, Немац из Нирнберга, није под самим зидинама салио топове.

Ни камени зидови, ни храброст Стјепанових војника нису могли да одоле киши топовске ђулади. Двадесет и првог дана маја 1463. године Турци су запоселн Бобовац.

Истог дана, по легенди, догодио се један од најтрагичнијих и најпотреснијих злочина у историји средњовековне Босне. То је истовремено и прича о поносу и непоколебљивости, истрајности и љубави.

Дознавши да је у тврђави краљица, жена Стјепана Томашевића, беглербег Махмуд-паша је наредио да је доведу. Желео је да по сваку цену пред собом види обузданог и немоћног самог Стјепана Томашевића, и био је уверен да ће своју замисао најбоље остварити преко његове жене.

Међутим, османлијски силник се преварио. Народно предање му је чак и име заобишло, као што историјски није доказано да су догађаји тог 21. маја 1463. године текли у Бобовцу онако како се приповеда. Махмуд-паша се тргнуо и остао без речи кад се пред њим појавила стасита, лепа краљица, обучена раскошније од иједне хануме из његовог харема.

Давши руком знак војницима који су довели краљицу да оду, ћутке се загледао у светло лице и велике тамне очи. И за неколико тренутака од свега на њеној појави видео је само те очи које су га гледале сузним, али пркосним и поносним погледом из којег су избијали мржња и презир.

На сва Махмуд-пашина питања о краљу и месту где се налази краљица је без покрета и померања оних великих очију које су Османлији заклањале сав видик одговарала — ћутањем. Уследиле су и претње, све горе од горе, између којих је силник размишљао о томе како би ова жена засенила својом стаситошћу, лицем и косом, очима и уснама, сав онај безимени сијасет харемских жена. Али, султан Мехмед II је већ у Јајцу и очекује га са вестима о освајању Бобовца и хватању Стјепана Томашевића . . .

Бесан и на свој положај и на војнике од којих се не може сакрити ништа, а понајмање једна краљица, и то овако лепа краљица, скочио је и, усплахирен и црвен у лицу, позвао стражу.

Ни кад је наредио да се овој ђаурки (неверкињи) изваде те њене очи поносне, и то одмах, ту пред њим, краљичино лице остало је мирно и без трага суза.

КАД ЈЕ БЕГЛЕРБЕГ МАХМУД-ПАША НАРЕДИО ДА СЕ ЖЕНИ БОСАНСКОГ КРАЉА СТЈЕПАНА ТОМАШЕВИЋА ИЗВАДЕ ОЧИ, ЊЕНО ЛИЦЕ ЈЕ ОСТАЛО МИРНО И БЕЗ СУЗА.

ПРЕД СУЛТАНОВИМ ЏЕЛАТИМА

Легенда не казује шта је даље било са непокорном женом краља Стјепана Томашевића. Историјски документи потврђују да су Турци Стјепана ипак затекли у Кључу где се под извесним условима предао беглербегу Махмуд-паши Анђеловићу, пошто је добио обећање да неће бити смакнут. Заробљеник је затим одведен у Јајце, пред самог султана, који се насмејао пашином обећању и почетком јуна 1463. предао Стјепана Томашевића својим џелатима.

Деценије и векови који су наилазили избрисали су у народу сећање и предање о освајању Бобовца и смакнућу последњег босанског краља. И ту, где су заборављени чак и султани, није из приповедања нестало и болно сећање на лепу краљицу којој су, наводно, извађене очи.

Крај око тврђаве Бобовац, која је временом све више губила од своје неосвојивости, чврстине, сјаја и значаја, дуго је називан Зеница, наводно по ножем извађеним очима краљичиним.

А кад је у долини Босне, недалеко од ове старе утврде, никло ново насеље, добило је име — Зеница, и како легенда каже, по краљичиним ископаним зеницама.

И. Лончар

МИНИ-КВИЗ

1. **Шта је гризај?**
2. **Дактилофазија је . . .**
3. **Да ли је дивљи першун отрован?**
4. **Ко је била Диона?**
5. **Шта је ебонит?**

ОДГОВОРИ:

1. Врста сликарства где се фигуре раде само у сивој боји и тако дају илузију рељефа. 2. Начин споразумевања глувонемих помоћу покрета прстима. 3. Јесте, јер ова једногодишња биљка има јако наркотично дејство. Висока је и до 150 сантиметара и веома личи на питоми першун. 4. У хеленској митологији — Зевсова жена, мајка богиње Афродите. 5. Чврста пластична маса која се добија вулканизацијом каучука са знатном количином сумпора, на температури од 150°Ц. Служи за израду чешљева, дугмади, телефона . . .

БИМ И БУМ

BABALU СТРИП

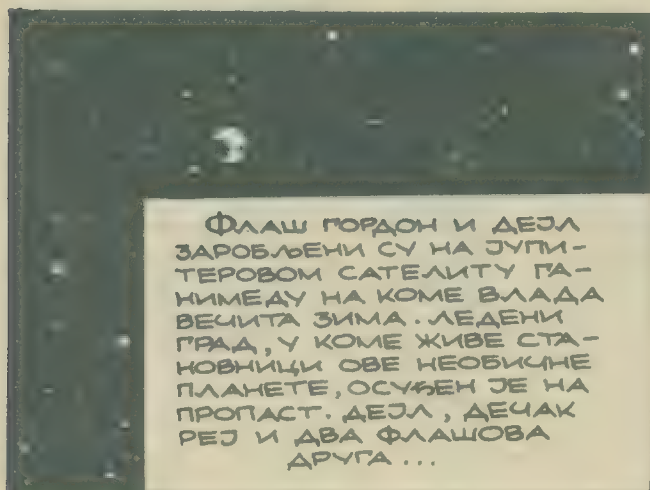

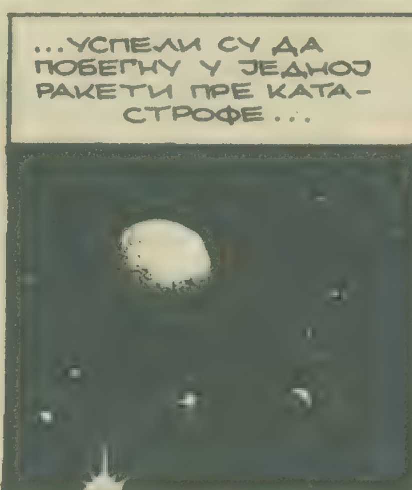

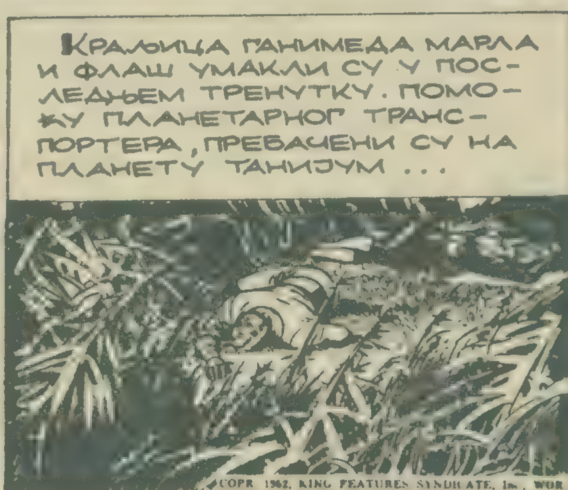

Флаш Гордон МЕЂУ ЉУДИМА - ЛЕПТИРОВИМА

БОЈИМ СЕ, ФЛАШЕ!
ПЛАНЕТА ИЗГЛЕДА ПУСТА! ТО ВЕТАР ЗАВИЈА!
ХЕЈ!

РЕЈ! МАРЛА! ЧЕКАЈТЕ МЕ ОВДЕ!

ФЛАШЕ, ВРАТИ СЕ!
КРРРЦ! КРРР!

НЕШТО ЈЕ, ИЗГЛЕДА, ВИДЕО У ОВОМ ШИПРАЖЈУ! ИДЕМО ДА МУ ПОМОГНЕМО!

ФЛАШЕ, ЈЕСИ ЛИ ДОБРО?
ШТА СИ ВИДЕО?

НЕ ЗНАМ! УМАКЛО МИ ЈЕ!
ПОГЛЕДАЈ ОВЕ ТРАГОВЕ!

КАКАВ ЛИ ЈЕ ОВО НЕОБИЧАН СТВОР?

УПУТИО СЕ ПРЕМА ОНОМ ПЛАНИНСКОМ ВЕНЦУ!

КАД СВАНЕ И МИ ЋЕМО ТАМО!

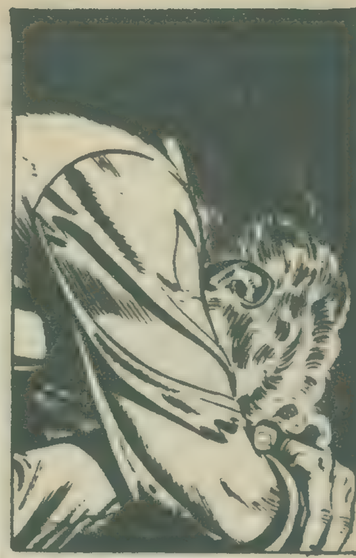

САКУПИО САМ ГРАЊА!
ТАКО ЈЕ СУВО...

...ДА ЋУ ГА ЛАКО ЗАПАЛИТИ!

РЕЈ И МАРЛА СУ СПАВАЛИ ДОК ЈЕ ФЛАШ СТРАЖАРИО ...

БРРР! ШТО ЈЕ ХЛАДНО! А ОВО ЦВИЉЕЊЕ И КРЦКАЊЕ НЕ ПРЕСТАЈЕ!
КРРЦ!
ЈИИИ! КРРР!
ЈИИИИИ! КРРЦ!
COPR. 1952, KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESERVED

БАШ МИ СЕ СПАВА!
ПИТАМ СЕ ГДЕ ЛИ ЈЕ ДЕЈЛ? НЕ СМЕМ ДА ЗАСПИМ... НЕ СМЕМ...

ФЛАШЕ, ПРОБУДИ СЕ!
ШТА?

ХЕЈ! ЈА САМ СЕ БАШ УСПАВАО!
КРЕНИМО ОДМАХ! НАДАМ СЕ ДА ЋЕМО УЗ ПУТ НАЋИ ХРАНУ И ВОДУ!
ФЛАШЕ!
COPR. 1952, KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESERVED

МОЈИ ПИШТОЉИ СУ НЕСТАЛИ!

ИМАО САМ ИХ ПРЕ СПАВАЊА!

КО ЈЕ МОГАО ДА ИХ УКРАДЕ?
НА СРЕЋУ, МОЈ ЈЕ ОВДЕ!
ЈИИИ
COPR. 1952, KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESERVED

ОПЕТ СЕ ЧУЈЕ ЦВИЉЕЊЕ!
DAN BARRY 6-27

НЕШТО СЕ КРЕЋЕ КРОЗ ОНО ШИБЉЕ!

ТАМО, ФЛАШЕ! ГЛЕДАЈ!
ДАЛЕКО ЈЕ! НЕ ВИДИМ!

НЕСТАЛО ЈЕ ИЗА СТЕНА!
DAN BARRY 6-28

У НАДИ ДА ЋЕ ИХ НЕПОЗНАТО БИЋЕ ОДВЕСТИ ДО НЕКОГ ИЗВОРА ВОДЕ, ФЛАШ И ЊЕГОВИ ПРИЈАТЕЉИ КРЕНУШЕ ЗА ЊИМ ...

УМОРНА САМ! НЕ МОГУ ДАЉЕ!

ИСЦРПЉЕНА, МАРЛА СЕ СРУШИЛА НА ЗЕМЉУ ...
KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS

ПОНЕЋУ ТЕ!
ХЕЈ!

НАША РАКЕТА!
У ЊОЈ ИМА ХРАНЕ И ВОДЕ!

ПОГЛЕДАЈ ЈЕ САД! ВИШЕ НИЈЕ УМОРНА!
KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESERVED

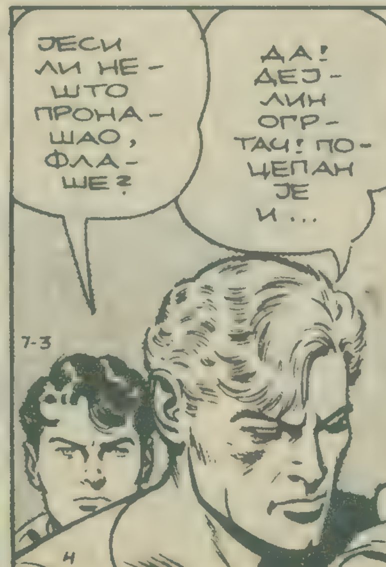

ВИДИТЕ ЛИ ДЕЈЛ И ОСТАЛЕ?
DAN BARRY
7-2

НЕ! ИЗГЛЕДА ТАКО МИРНО...
ЕХЕЈ!

ДЕЈЛ!
ЈЕСТЕ ЛИ ТУ?
COPR. 1962 KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESERVED

ИМА ЛИ КОГА?

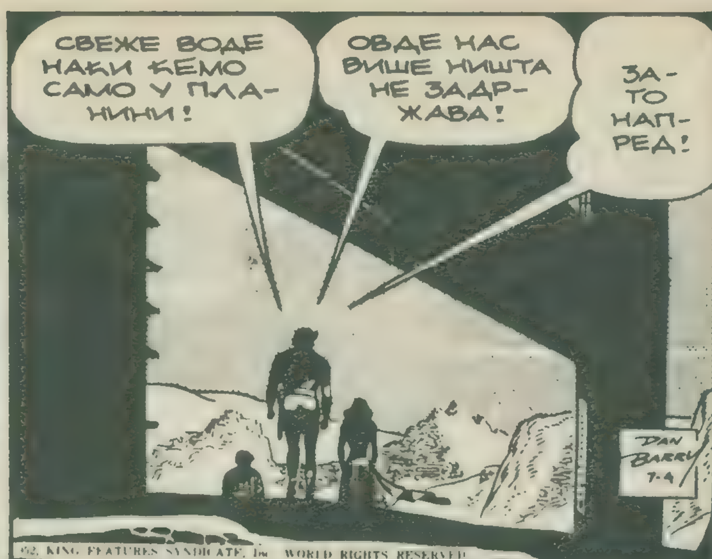

КАКАВ НЕРЕД! КАО ДА ЈЕ БИЛО БОРБЕ!

ЈЕСИ ЛИ НЕШТО ПРОНАШАО, ФЛАШЕ?
ДА! ДЕЈЛИН ОГРТАЧ! ПОЦЕПАН ЈЕ И ...
7-3

... УМРЉАН КРВЉУ!

ФЛАШЕ, УМИРЕМ ОД ГЛАДИ! ЈЕСИ ЛИ НАШАО НЕШТО?

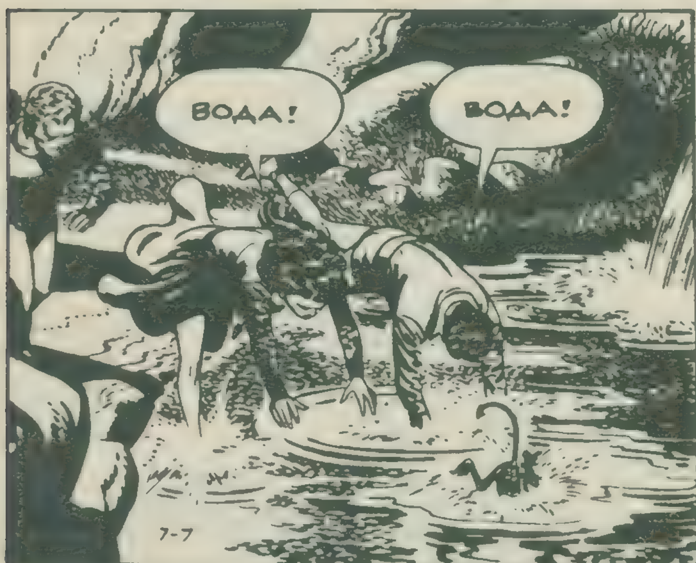

САМО ОВАЈ БАЈАТИ КЕКС!

СВЕЖЕ ВОДЕ НАЋИ ЋЕМО САМО У ПЛАНИНИ!
ОВДЕ НАС ВИШЕ НИШТА НЕ ЗАДРЖАВА!
ЗАТО НАПРЕД!
DAN BARRY 7-4
'52. KING FEATURES SYNDICATE, Inc. WORLD RIGHTS RESERVED

ЖЕДНА САМ!
KING FEATURES SYNDICATE, Inc. WORLD RIGHTS RESERVED

НЕ МОГУ ДАЉЕ!
МОРАШ! САМО ЈОШ МАЛО!

АКО ЋУ ВЕЋ УМРЕТИ ОД ГЛАДИ И ЖЕЂИ, ТО МОЖЕ ДА БУДЕ И ОВДЕ!

ВОДА!
ВОДА!
7-7

ШТА ТИ ЈЕ, ФЛАШЕ? НЕШТО СИ СЕ УОЗБИЉИО!
ТРАГОВИ ОНОГ ЧУДОВИШТА!
COPR 1952 KING FEATURES SYNDICATE, Inc. WORLD RIGHTS

ИМА ИХ СВУДА ОКО НАС!

ТО БИЋЕ СИГУРНО ДОЛАЗИ ОВАМО ДА ПИЈЕ ВОДУ!

ДА БЕЖИМО ДОК СЕ НИЈЕ ПОЈАВИЛО!
COPR 1952 KING FEA

ДА! ОВО СУ ОНИ ИСТИ ТРАГОВИ КОЈЕ СМО И ПРВИ ПУТ УГЛЕДАЛИ!
COPR. 1952, KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESERVE

ТАДА СЕ МАРЛА ОКРЕНУЛА И КРИКНУЛА ОД УЖАСА ...

ФЛАШЕ! УЧИНИ НЕШТО!
РЕЈ, МАРЛА, КРЕНИТЕ НАЗАД!

УБИЈ ИХ!
УБИЈ!
ПОЛАКО! ИЗГЛЕДА ДА СУ И ОНИ УПЛАШЕНИ КАО И МИ!

ИМАМ И ЈА ПИШТОЉ!
ПА, АКО ТИ НЕЋЕШ ДА ПУЦАШ...

...ЈА ЋУ!
БАМ!

ЈИИИИИ!

ПА, ОВО ЈЕ МОЈ ПИШТОЉ! МАРЛА, ТИ СИ МИ ГА УЗЕЛА!
НИЈЕ ТРЕБАЛО ДА ПУЦАШ! ЗАР НЕ ВИДИШ КОЛИКО СУ УПЛАШЕНИ!

ОХ! КАКО ТУЖНО ЗАВИЈАЈУ!
ИДЕМО ЗА ЊИМА!
ЈИИИИИИИИИ
DAN BARRY 7-14

НЕ! БОЈИМ СЕ!
ТИ ОНДА ОСТАНИ ОВДЕ!

ЈА ИДЕМ!
ЈИ ИИИИИИИИИИИИ

ПОЛАКО, ФЛАШЕ! НЕ МОГУ ДА ТЕ СТИГНЕМ!

ОВАЈ ТЕСНАЦ СЕ НАГЛО ШИРИ!
ХЕЈ! ДОЂИТЕ БРЗО!

КАКВА ДИВНА ДОЛИНА!

ЛЕПОГ ЛИ ЦВЕЋА!
ОВДЕ ЋЕМО СИГУРНО НАЋИ ХРАНУ!
ГЛЕДАЈТЕ!

СВУДА УНАОКОЛО ИМА ОВИХ ОГРОМНИХ МРЕЖА!

А, ЕВО И ЖИВОТИЊЕ КОЈУ ЈЕ МАРЛА РАНИЛА!

ОНА КАО ДА НЕШТО ПЛЕТЕ!

ПА, ОВО ЈЕ ЏИНОВСКА ГУСЕНИЦА!

УЧАУРИЛА СЕ!

ИАКО РАЊЕНА, ГУСЕНИЦА ЈЕ УСПЕЛА ДА СЕ УЧАУРИ!
1962, KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESERVED

ХЕЈ! РОЈ ЛЕПТИРОВА!
DAN BARRY 7-18

ДАЛЕКО СУ...
У ЖИВОТУ НИСАМ ВИДЕО ОВАКО ВЕЛИКЕ ЛЕПТИРОВЕ!
ИЗГЛЕДА ДА СУ ОГРОМНИ!

ДА ЛИ СУ НЕПРИЈАТЕЉСКИ РАСПОЛОЖЕНИ?
ES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESERVED

НЕСТАЛИ СУ У ШУМИ!
ФЛАШЕ, ЈЕСИ ЛИ ВИДЕО ЊИХОВО ТЕЛО?

ПРВО СМО УГЛЕДАЛИ ОНЕ ЏИНОВСКЕ ГУСЕНИЦЕ...

...А САД ОВЕ ЛЕПТИРОВЕ! ЗАКЛЕО БИХ СЕ ДА ИМАЈУ ЉУДСКО ТЕЛО!

УЧИНИЛО ТИ СЕ, РЕЈ!
COPR. 1962, KING FEATURES SYNDICATE, Inc. WORLD RIGHTS RES.

ШТА САД КАЖЕШ?

ФЛАШ ЈЕ ПОСЕГАО ЗА СВОЈИМ ПИШТОЉИМА...

...АЛИ НИЈЕ СТИГАО НИ ДА ИХ ДОТАКНЕ...

ПОЛАКО! УЗАЛУД СЕ ОДУПИРЕТЕ!

ТЕБИ И ДЕЧАКУ НЕЋЕМО НИШТА!

ДОШЛИ СМО ПО ЊУ! ОНА ЈЕ УБИЦА!
DAN BARRY 7-23
COPR. 1962, KING FEATURES SYNDICATE, Inc. WORLD RIGHTS RESERV

ЗАР САМ ЗЛОЧИНАЦ ЗАТО ШТО САМ УБИЛА ОНО РУЖНО СТВОРЕЊЕ!
COPR. 1962, KING FEATURES SYNDICATE, Inc. WORLD RIGHTS RESERVED

ДА! ПУЦАЛА СИ У ГУСЕНИЦУ И ПОЧИНИЛА УБИСТВО!

ПОКАЗАЋУ ТИ ШТА СИ УРАДИЛА!
DAN BARRY 7-24

ЗНАТЕ ДА СЕ ЛЕПТИРОВИ РАЗВИЈАЈУ ПОТПУНИМ ПРЕОБРАЖАЈЕМ. ГУСЕНИЦА СЕ УЧАУРИ У ЛУТКУ!
COPR. 1962, KING FEATURES SYNDICATE, Inc. WORLD RIGHT

ИЗ ЊЕ СЕ РАЂА ЛЕПТИР, АЛИ НЕ ОБИЧАН! БИЋЕ КОЈЕ ЈЕ ОВА ЖЕНА УБИЛА ЈЕ ...
DAN BARRY 7-25

...ЈЕДНО ОД НАС!

ОНО ВАМ НИШТА НЕ БИ УЧИНИЛО! МИРОЉУБИВО ЈЕ!

ЗНАМО ДА ТИ И ДЕЧАК НИСТЕ КРИВИ! СЛОБОДНИ СТЕ!
7-26
1962, KING FEATURES SYNDICATE, Inc. WORLD RIGHTS RESERVED

А, ОВА ЖЕНА ЋЕ ОДГОВАРАТИ ЗА ЗЛОЧИН! ПЛАТИЋЕ СВОЈИМ ЖИВОТОМ!

ФЛАШЕ, ПОМОЗИ МИ!
АЛИ, МАРЛА ЈЕ БИЛА УПЛАШЕНА! НИЈЕ ЗНАЛА ШТА ЧИНИ!
МОЛИМ ВАС, НЕ МЕШАЈТЕ СЕ У ОВО!

ЖАО МИ ЈЕ! ПО НАШИМ ЗАКОНИМА, ОНА МОРА БИТИ КАЖЊЕНА!

ОДВЕЛИ СУ ЈЕ! ШТА ЋЕМО САД?
НЕ ЗНАМ!
DAN BARRY 7-28
KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESERVED

ДАЈ ДА СЕДНЕМ И РАЗМИСЛИМ!
ПОГЛЕДАЈ!

ОВО ЈЕ МАРЛИН ЉУБИМАЦ!

ДРЖИ ЈЕДАН ОД НАШИХ ПИШТОЉА!
DAN BARRY 7-29

КАКО ЛИ ГА ЈЕ САМО УЗЕО?
С ЊИМ СЕ МНОГО БОЉЕ ОСЕЋАМ!

ПОЧИЊЕ ДА ДУВА ВЕТАР! САД ЈЕ ПРИЛИКА ДА ОСЛОБОДИМО МАРЛУ!

ЉУДИ-ЛЕПТИРОВИ НЕ МОГУ ДА ЛЕТЕ ПО ОВОМ ВРЕМЕНУ! САДА ХОДАЈУ!

ДА ЛИ ЈЕ МОГУЋЕ ДА МИ ФЛАШ НЕЋЕ ПОМОЋИ!
АКО НЕЋЕШ САМА ДА КОРАЧАШ, ВУЋИ ЋЕМО ТЕ!

ОНО ЈЕ СИГУРНО ЊИХОВО НАСЕЉЕ! МОРАМО ДА СПАСЕМО МАРЛУ ПРЕ НЕГО ШТО ЈЕ ЗАТВОРЕ!

МИ ЋЕМО ПРЕЧИЦОМ, ПРЕКО ПОЉА...

УЗАЛУД МО-
ЛИШ ЗА ЖИВОТ!

БОЈИМ СЕ ДА
ЊЕНИ ПРИЈАТЕ-
ЉИ НЕШТО НЕ
ПРЕДУЗМУ!

МОЖДА НИЈЕ ТРЕ-
БАЛО ДА ИХ ПУСТИМО
ДА ОДУ!
COPR. 1963, KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESERVED

АКО СЕ ОВА ЖЕНА
И ДАЉЕ БУДЕ ОПИ-
РАЛА, МОРАЋЕМО
ДА ЈЕ НОСИМО!

ДО ЂАВОЛА,
АЛ' ЈЕ СНАЖ-
НА!

КАО ДА
ВУЧЕМ
КАМЕН!

УС-
ПЕО СИ,
ФЛА-
ШЕ!
БЕЖИМО
ИЗ ОВЕ ДОЛИ-
НЕ, РЕЈ!

МАРЛА
СЕ ОНЕС-
ВЕСТИ-
ЛА!
ТО ЈЕ
ОД СТРА-
ХА!

ЉУДИ-ЛЕП-
ТИРОВИ ЛЕТЕ
ИАКО ДУВА СНА-
ЖАН ВЕТАР!
DAN BARRY 8-4
COPR. 1963, KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESERVED

НЕ ЗАСТАЈ-
КУЈ,
РЕЈ!

ПОЧЕЛА ЈЕ ОЛУ-
ЈА С КИШОМ!

ИПАК НЕ МОГУ
ДА НАС ПРОГОНЕ
ПО ОВОМ ВРЕ-
МЕНУ!

САМО, АКО НЕ МОГУ ДА ЛЕТЕ, МОГУ ДА ТРЧЕ!
DAN BARRY 8-6
NG FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESERVED

ИДЕШ ЛИ, ФЛАШЕ?

УУХ! МОРАМ МАЛО ДА СЕ ОДМОРИМ!
АЛИ, ОНИ СЕ ПРИБЛИЖАВАЈУ!

ШТА ЋЕМО?
ПАЗИ НА МАРЛУ!

ЗАУСТАВИЋЕШ ИХ ПИШТОЉЕМ?
НЕ ЗНАМ... ТИ САМО СЕДИ ОВДЕ!

НЕ ЖЕЛИМ ДА ИХ ПОВРЕДИМ!
ШТА ДА РАДИМ?

НАТРАГ!
НЕ ПРИБЛИЖАВАЈТЕ НАМ СЕ!
БАМ!

РРРРРРРР!
COPR 1952 KING FEATURES SYNDICATE, Inc.

РРРРРР!

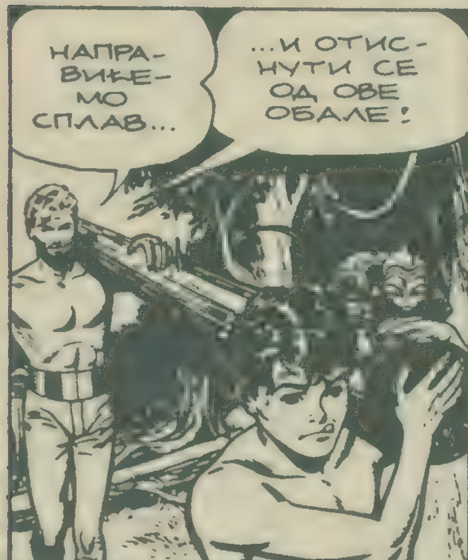

ОВО СИ СЈАЈНО ИЗВЕО, ФЛАШЕ!
САД НАС НЕ МОГУ УХВАТИТИ!

DAN BARRY 8-9
ОСЛОБОДИЛИ СМО ИХ СЕ!

DAN BARRY 8-11
КУДА ЋЕМО САДА?

ИМАМО ДВА ПУТА! ОНАЈ КОЈИМ СМО ДОШЛИ И ГДЕ ЋЕ САДА ТРАГАТИ ЗА НАМА!
ИЛИ...

...ОВАЈ, ПРЕКО МОРА!
KING FEATURES SYNDICATE, Inc. WORLD RIGHTS RESERVED

НАПРАВИЋЕМО СПЛАВ...
...И ОТИСНУТИ СЕ ОД ОВЕ ОБАЛЕ!

НАСТАВИ ДА УПЛИЋЕШ ЛИЈАНЕ!
САМО ЧВРСТО, МАРЛА!

ГЛЕДАЈТЕ! ХРАНА!
ИМАЋЕМО ЗА НЕКОЛИКО ДАНА!

СПЛАВ ДОБИЈА ОБЛИК!
МОЖДА ЋЕМО ВЕЋ ВЕЧЕРАС ЗАПЛОВИТИ!

НИЈЕ ПОТОНУО! ПЕЊИ СЕ, МАРЛА!

СТРУЈА НАС НОСИ! КУДА ЛИ ЋЕ НАС ОДВУЋИ?

КАКВО ДИВНО ВЕЧЕ, ФЛАШЕ!

ВОЛЕЛА БИХ ДА ВЕЧНО ТРАЈЕ!

ИЗГЛЕДА ДА НЕЋЕ! СПРЕМА СЕ НЕВРЕМЕ!

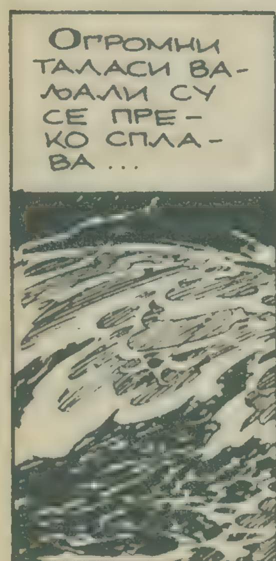
ОПЕТ ЋЕ ОЛУ-ЈА!
ДА НАМ НЕ ОДНЕСЕ ХРАНУ!

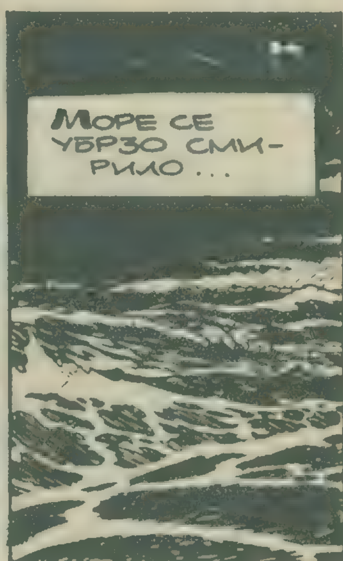
МАРЛА! РЕЈ!
ДРЖИТЕ СЕ ЧВРС-ТО!

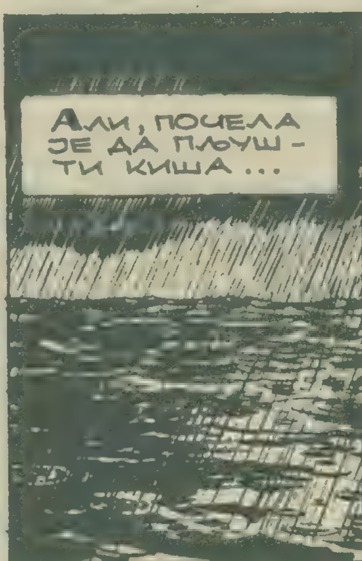
АААХ!
DAN BARRY 8-5
COPR. 1962, KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESERV

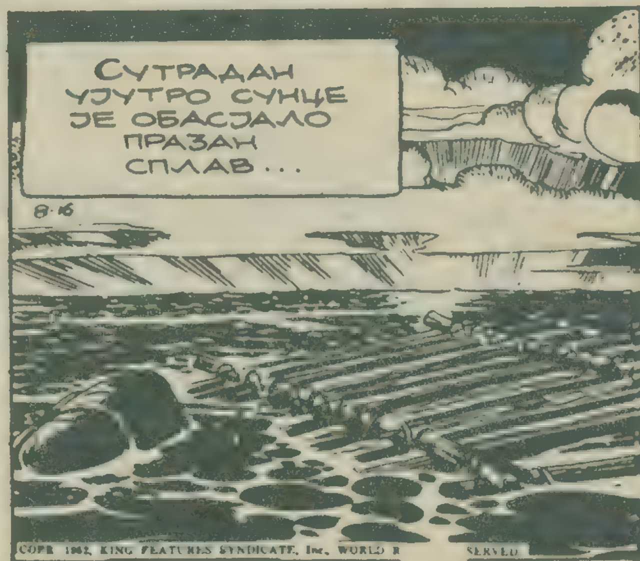
ОГРОМНИ ТАЛАСИ ВА-ЉАЛИ СУ СЕ ПРЕ-КО СПЛА-ВА...

МОРЕ СЕ УБРЗО СМИ-РИЛО...

АЛИ, ПОЧЕЛА ЈЕ ДА ПЉУШ-ТИ КИША...

СУТРАДАН УЈУТРО СУНЦЕ ЈЕ ОБАСЈАЛО ПРАЗАН СПЛАВ...
8-16
COPR. 1962, KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD R SERVED

DAN BARRY
WORLD RIGHTS RESERVED

ООХ!
8-19

АЈ!

НЕ!
COPR. 1962, KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WOR

ОВАКО ДИВЉЕ И МРАЧНО МЕС-ТО ЈОШ НИСАМ ВИДЕО!
DAN BARRY 8-19

ГДЕ САМ?

ФЛАШЕ, РЕЦИ НЕШТО!
ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ ПОВРЕДИО ГЛАВУ!

КО ЋЕ НАС САДА ШТИТИТИ? НИСАМ НИ СЛУТИЛА...
COPR. 1962, KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESERVED

...ДА ЋУ ОВАКО НЕШТО ДОЖИВЕТИ!

КО СИ ТИ? ОТКАДА СТОЈИШ ТУ?
ХЕЈ!

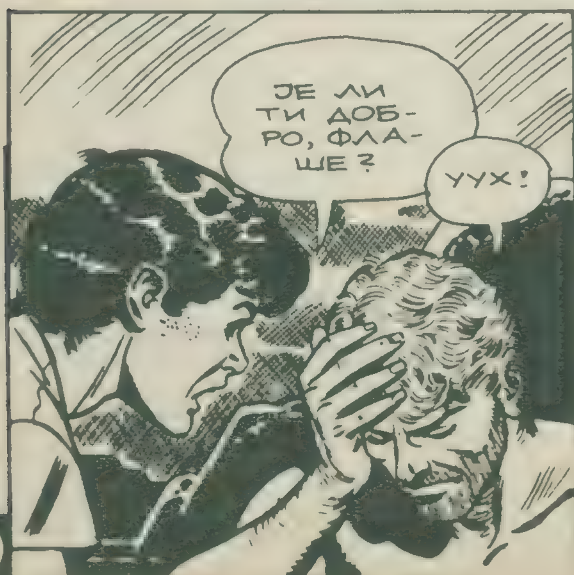

УУХ!
FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESERVED

ФЛАШЕ! УПОМОЋ!

ОДЛАЗИ ИЛ' ПУЦАМ!
DAN BARRY 8-22
ЧУЈЕШ ЛИ?
КЛИК!

ДО ЂАВОЛА! ПИШТОЉ СЕ ОВЛАЖИО!
УХ!

ФЛАШЕ, РЕЈ! ПОМОЗИТЕ МИ!
COPR. 1962, KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESERVED

ЈЕ ЛИ ТИ ДОБРО, ФЛАШЕ?
УУХ!

УЖАСНО БИЋЕ 'ОТЕЛО ЈЕ МАРЛУ! КРЕНИМО ОДМАХ ЗА ЊИМ!

НАСТАВАК У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

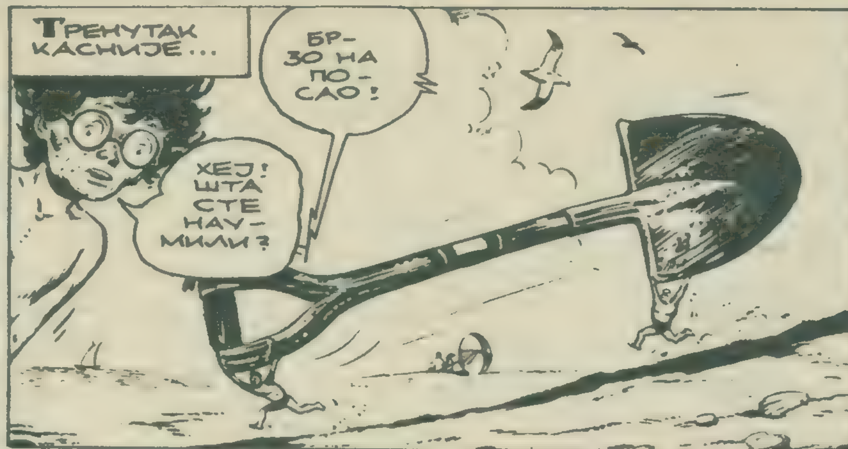

ЏЕПНА АРМИЈА
ВАТЕРПОЛИСТА

СВЕМИРСКИ БРОД СА ПЛАНЕТЕ ЛИТУРНУС ПРИНУДНО СЕ СПУСТИО НА ЗЕМЉУ КОД ГРАДИЋА ВИТФОРДА. ПОСАДИ, КОЈУ САЧИЊАВАЈУ ШЕСТ СИЋУШНИХ БИЋА, ПРИТЕКАО ЈЕ У ПОМОЋ ДЕЧАК ПО ИМЕНУ ПИТ ПАРКЕР. ЛИЛИПУТАНЦИ САДА ЖИВЕ КОД ПИТА НАДАЈУЋИ СЕ ДА ЋЕ ПОПРАВИТИ СВОЈ БРОД И ВРАТИТИ СЕ НА ЛИТУРНУС...
ТИШЕ, МОЛИМ ВАС! НЕКО ЋЕ ВАС ЧУТИ!
ЈИПИИИИИИИИ!
ВРРРРРРР!
НА СРЕЋУ, ПИТ ЈЕ ОДВЕО СВОЈЕ МАЛЕ ПРИЈАТЕЉЕ НА УСАМЉЕНИ ДЕО ОБАЛЕ...
ИЗВИНИ, ПИТЕ, ШТО СМО ОВОЛИКО БУЧНИ! НА НАШОЈ ПЛАНЕТИ НЕМА МНОГО ВОДЕ!
ГОТОВО ЈЕ СУВА!
ДОБРО, ВЕСЕЛИТЕ СЕ ДОК МОЖЕТЕ!
ДОЂИТЕ ДА ВАМ ПОКАЖЕМ ЗАМАК КОЈИ САМ НАПРАВИО ОД ПЕСКА!
КАЗАО СИ ДА СЕ ДАНАС ОДРЖАВА ТАКМИЧЕЊЕ МЛАДИХ ВАЈАРА!
ДА БАЦИМО ПОГЛЕД ДОК СЕ СУДИЈЕ НИСУ ПОЈАВИЛЕ!

ЕВО ГА! ШТА КАЖЕТЕ?
НЕ ВАЉА НИШТА! СУДИЈЕ НЕЋЕ НИ ЗНАТИ ДА СЕ РАДИ О ЗАМКУ!
ВИ МИСЛИТЕ ДА МОЖЕТЕ ДА НАПРАВИТЕ БОЉИ?
СВАКАКО!

ОДМАХ ЋЕМО ТО И ДА МУ ПОКАЖЕМО! ЗАП, ВИДЕО САМ НЕКЕ РАДНИКЕ НА ПУТУ!
МИСЛИШ ДА ПОЗАЈМИМО АЛАТ ОД ЊИХ?

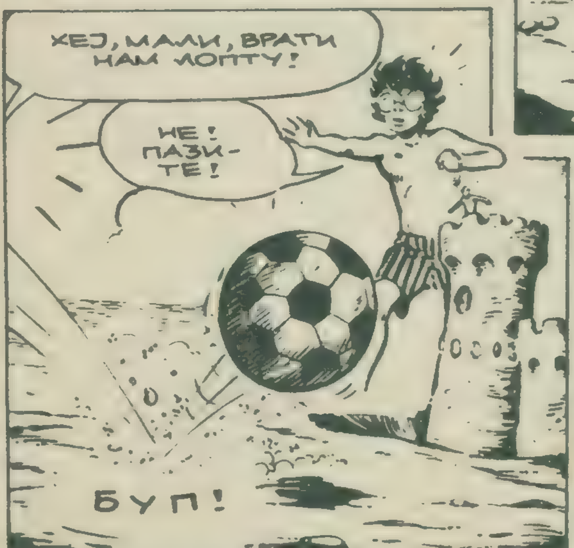

ТРЕНУТАК КАСНИЈЕ...
БРЗО НА ПОСАО!
ХЕЈ! ШТА СТЕ НАУМИЛИ?

ИАКО СИЋУШНИ, ЛИЛИПУТАНЦИ СУ ИМАЛИ СНАГУ ОДРАСЛИХ ЉУДИ...
ШШШШШШ!
ПРВО ДА ИСКОПАМО РОВ! НЕКО НЕК ДОНЕСЕ КАМЕНЧИЋЕ И ШКОЉКЕ!
ТРЧИМО, КОНДАРЕ!
ТУП!

НАДАМ СЕ ДА ЋЕ БИТИ ДОВОЉНО ШКОЉКИ ДА СЕ УКРАСИ ЗАМАК!
ОВАЈ КАМЕН ЋЕ ДА ПОСЛУЖИ КАО МОСТ!

ШТА ЈА ДА РАДИМ, КОНДАРЕ?
САМО ПАЗИ ДА СЕ НЕКО НЕ ПОЈАВИ!

УБРЗО...
ФАНТАСТИЧНО! ОВО ЈЕ НАЈЛЕПШИ ЗАМАК КОЈИ САМ ВИДЕО!
ПРВА НАГРАДА ТИ ЈЕ ОСИГУРАНА, ПИТЕ!
ЈОШ ДА СТАВИМО ЗАСТАВУ!

ХЕЈ, МАЛИ, ВРАТИ НАМ ЛОПТУ!
НЕ! ПАЗИТЕ!
БУП!

ТУП!
ААХ!
ОООХ!
УУХ!

Пит је још брисао песак с лица када се појавио кршан младић...

Мој замак! Што не гледаш где шутираш?

Полако, мали! Нисам намерно!

Саградићеш ти други замак, још бољи!

ТТУУХ!

Ха, ха, ха!

Очајан, Пит је почео да дозива своје мале пријатеље...

Јесте ли добро, Кондаре?

Да, Пите! И не брини, саградићемо други замак!

Али, било је касно...

Долазе судије! Сакријте се у кантицу!

Можда ће Пит да добије награду за порушен замак!

Судије су у чуду посматрале остатке замка...

Хеј, овде као да је био земљотрес!

Ха, ха, ха!

Више среће на следећем такмичењу!

Немогуће је описати Питов очај и бес...

Да бежим одавде док сви нису почели да ми се смеју!

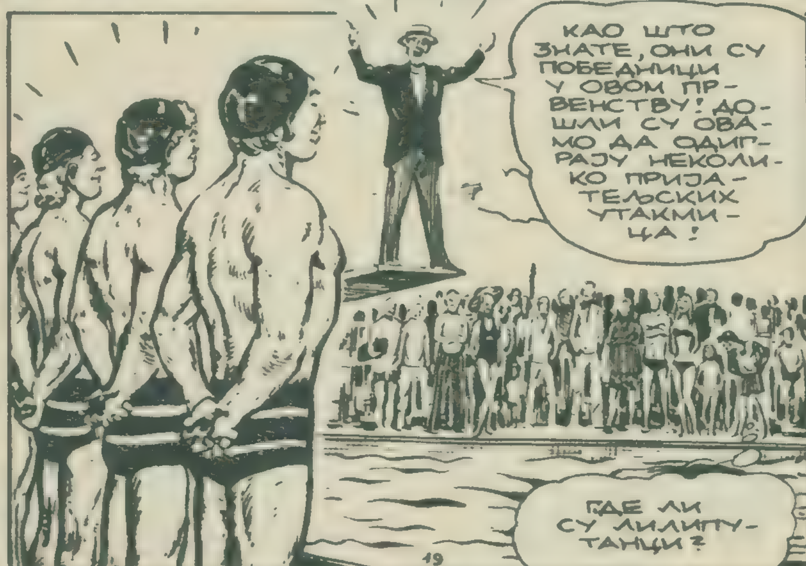
Али, када је Пит погледао у кантицу...

Нема их! Сигурно су одјурили да се освете оним младићима! Морам их зауставити!

Уплашен за своје пријатеље, кренуо је да их тражи ...
Да покушам да следим њихове трагове у песку!

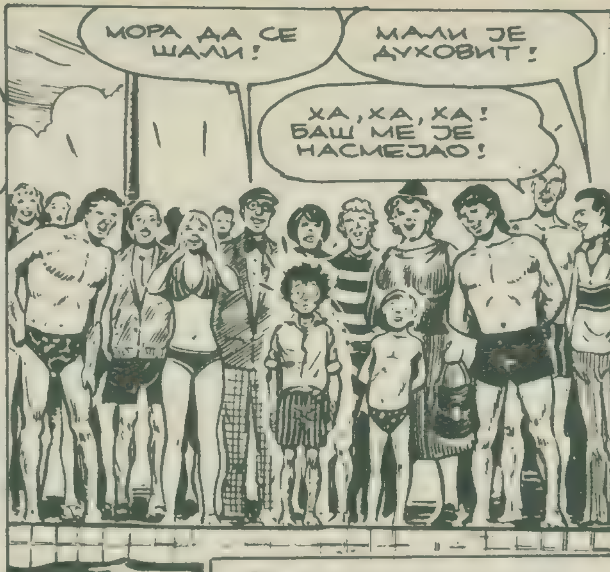

Тренутак касније...
Драги гледаоци, меч треба да почне!
Стигли су до базена!

Ево чувеног ватерполо тима Делфин!
Па, ово су они младићи што су ми порушили тврђаву!

Као што знате, они су победници у овом првенству! Дошли су овамо да одиграју неколико пријатељских утакмица!
Где ли су лилипутанци?

Хоће ли неко да им се супротстави?
Ја!
И ја!

ОРГАНИЗАТОР ТАКМИЧЕЊА СУМЊИЧАВО ЈЕ ПОСМАТРАО ПИТА...

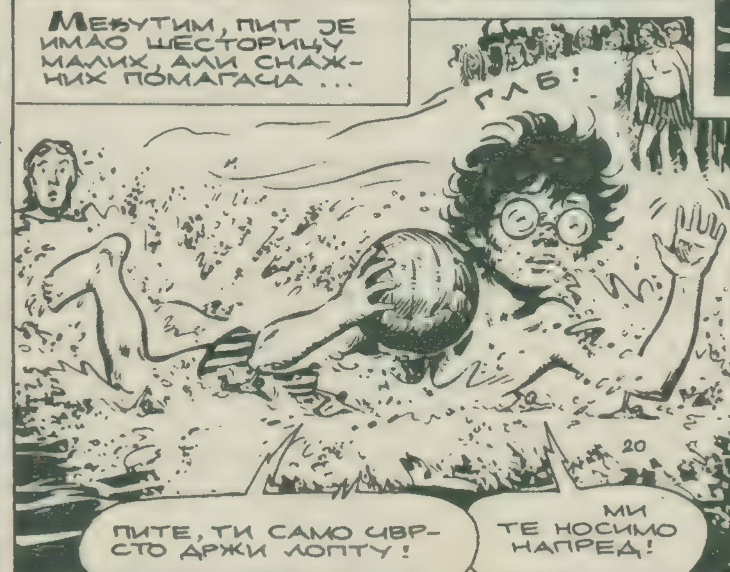
ХММ! МНОГО СИ МАЛИ И НЕЈАК!

ПУСТИТЕ ГА! НАУЧИЋЕМО ОВОГ ХВАЛИСАВЦА ПАМЕТИ!

СВИ ЋЕ МУ СЕ СМЕЈАТИ!

ПИТ ЋЕ ПОСТИЋИ ГОЛ!

КО? ОВАЈ МАЛИ? ПОКАЗАЋУ ЈА ЊЕМУ!

АЛИ, КАДА ЈЕ ГОЛМАН ДЕЛФИНА ИСТУПИО НАПРЕД...

УУХ! УШЛА МИ ЈЕ ВОДА У ОЧИ!

У ТОМ ТРЕНУТКУ...

ПОСТИГАО ЈЕ ГОЛ!

МАЛИ ЈЕ СЈАЈАН!

ДУМ!

БРАВООО!

ЧАРЛИ, КАКО НИСИ МОГАО ДА ГА ЗАУСТАВИШ?

И... НЕ ЗНАМ... КАО ДА МЕ ЈЕ НЕКО ПОПРСКАО!

ПРИЧАШ ГЛУПОСТИ! НИКОГ НИЈЕ БИЛО У БЛИЗИНИ!

ПАЗИ ДА СЕ ОВАКО НЕШТО НЕ ПОНОВИ!

ЛОПТА СЕ ОПЕТ НАШЛА У БАЗЕНУ...

УХВАТИ ЈЕ!

ПА, НЕ МОГУ! КАО ДА СЕ САМА КРЕЋЕ!

АЛИ, ЛОПТУ ЈЕ ГУРАО ЗАП, НАЈСНАЖНИЈИ ЛИЛИПУТАНАЦ...

НАЈЗАД СЕ НАШЛА У ПИТОВИМ РУКАМА...

ДРЖИ ЈЕ, ПИТЕ!

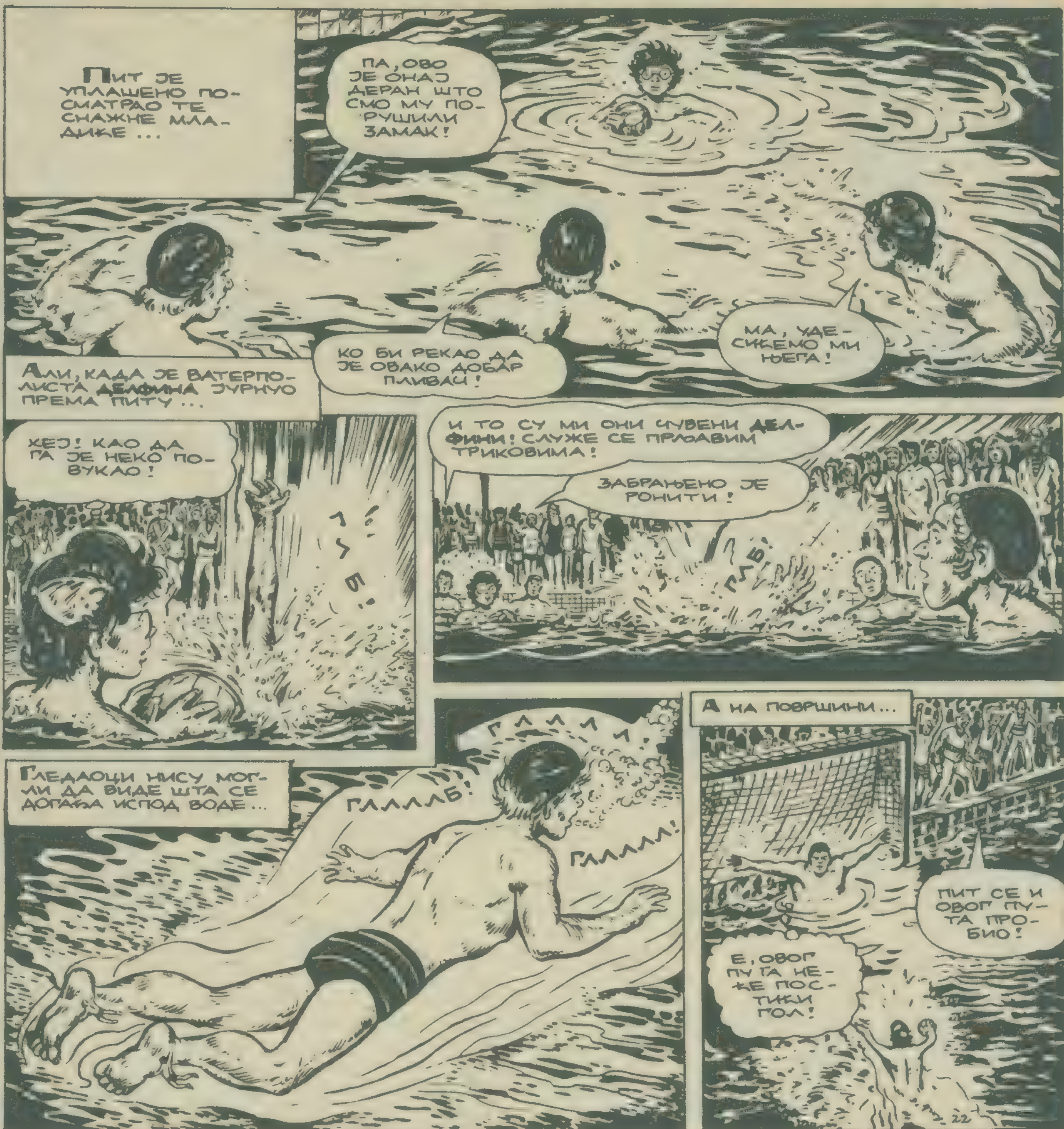
НА МАЛОГ, СВИ!

ВАТЕРПОЛИСТИ ДЕЛФИНА ОПКОЛИШЕ ДЕЧАКА...

ПОТОПИМО ГА!

МАЛИ, ИДИ И ПРАВИ ЗАМКОВЕ ОД ПЕСКА! ТАМО ТИ ЈЕ МЕСТО!

АЛИ... ЈА...

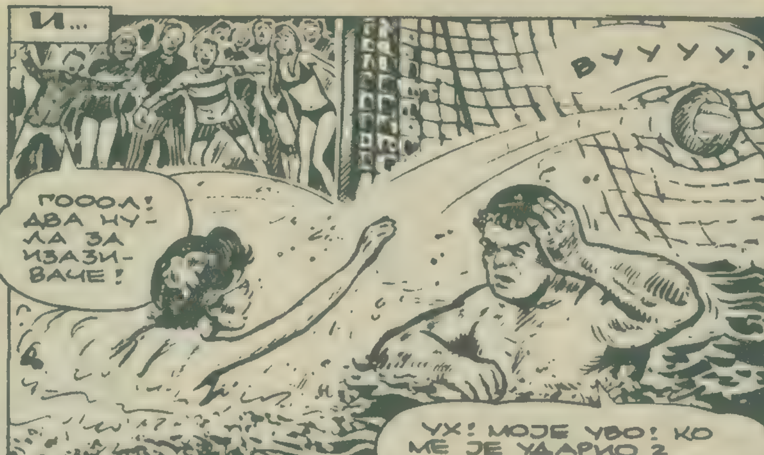

У ИДУЋЕМ БРОЈУ

ФЛАШ ГОРДОН

У НОВОЈ ЕПИЗОДИ

САМО, У БЛИЗИНИ ГОЛМАНА ПЛИВАЛИ СУ ЛИЛИПУТАНЦИ...
ПОЛАКО, ЗЕМЉАНИНЕ!
ДУМ!
ПЉУС!

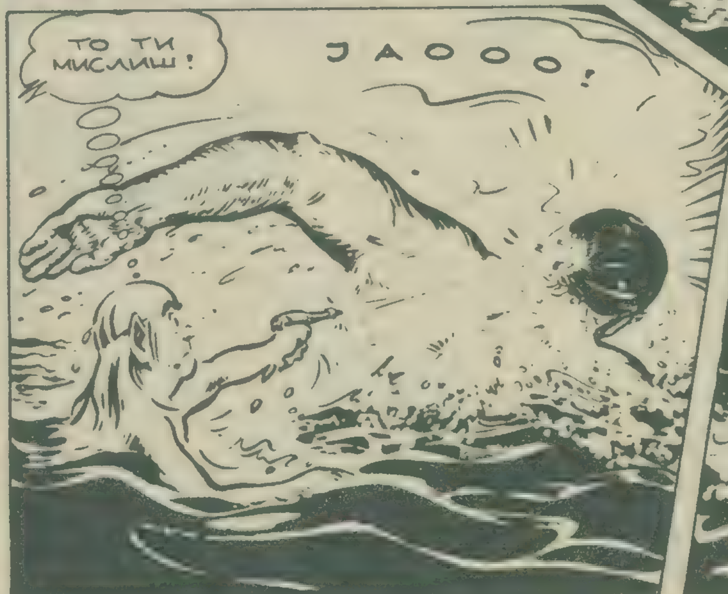

И...
ВУУУУ!
ГОООЛ! ДВА НУЛА ЗА ИЗАЗИВАЧЕ!
УХ! МОЈЕ УВО! КО МЕ ЈЕ УДАРИО?

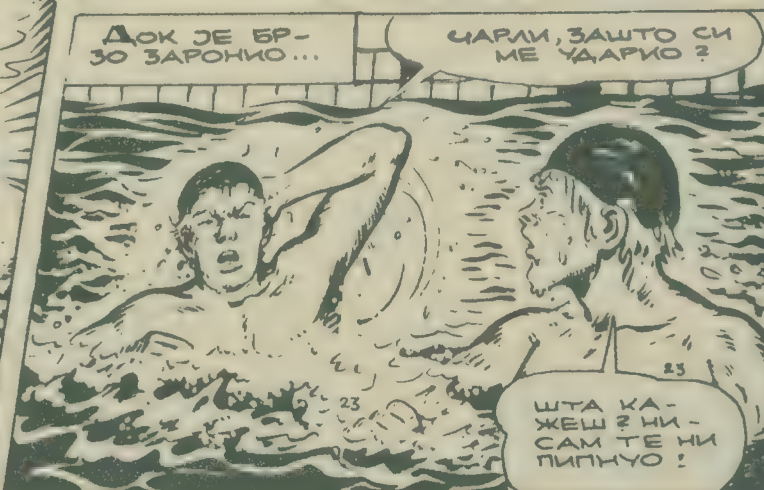

ГЛЕДАОЦИ СУ ПЉЕСКАЛИ И БОДРИЛИ ПИТА...
ВАЗДУХА!
ГЛУПАНИ! ШТА РАДИТЕ? ШТО ГА НИСТЕ ЗАДРЖАЛИ?

ДОК СУ СЕ ВАТЕРПОЛИСТИ ДЕЛФИНА ПРЕПИРАЛИ...
УЖИВАШ ЛИ, ПИТЕ!
ДА! САМО, ДЕЛФИНИ СУ ПОБЕСНЕЛИ! СВЕТИЋЕ СЕ ОНИ МЕНИ!
У ПРАВУ СИ! САД ЋЕМО МИ ЊИХ МЕЂУСОБНО ДА ЗАВАДИМО!

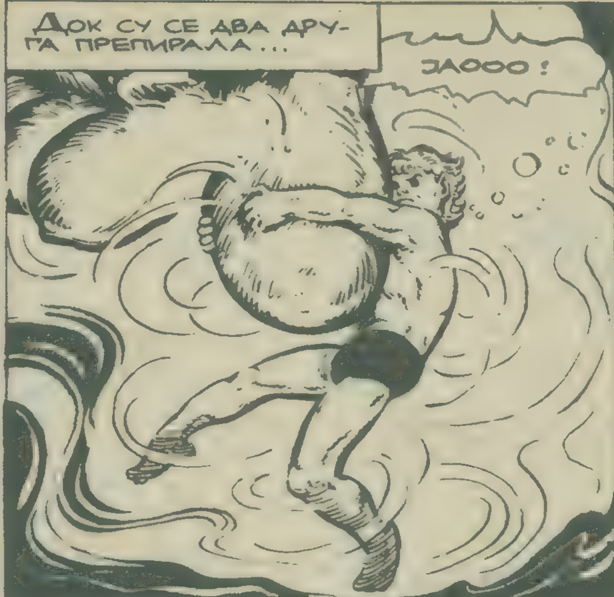

ЈУРИШ НА ДЕЛФИНЕ!
ПЉУС!
ПЉАС!
ПОД ВОДУ СВИ!
ВИДИМО СЕ КАСНИЈЕ, ПИТЕ!
ОВАЈ...

ИГРА ЈЕ НАСТАВЉЕНА...
МАЛИ СЕ ОПЕТ СПРЕМА ДА ПУЦА!
Е, НЕЋЕ, ВАЛА!

ТО ТИ МИСЛИШ!
ЈАОООО!

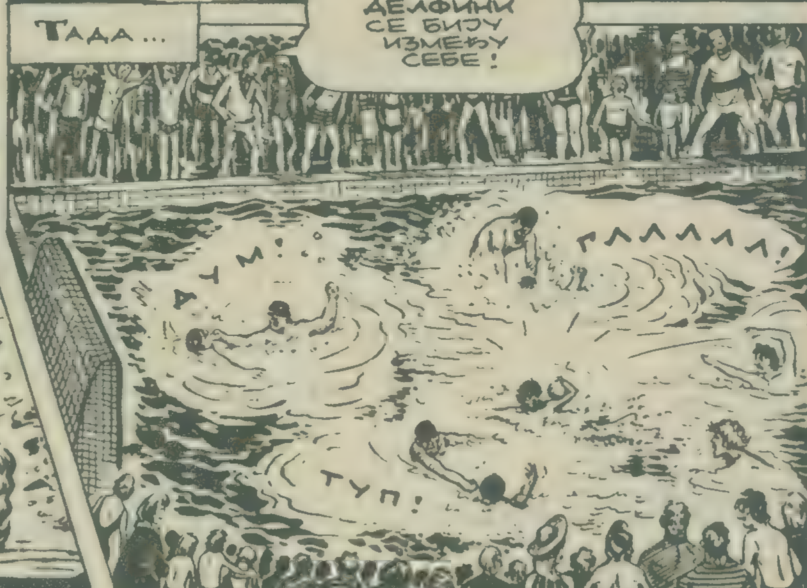

ДОК ЈЕ БРЗО ЗАРОНИО...
ЧАРЛИ, ЗАШТО СИ МЕ УДАРИО?
ШТА КАЖЕШ? НИСАМ ТЕ НИ ПИПНУО!

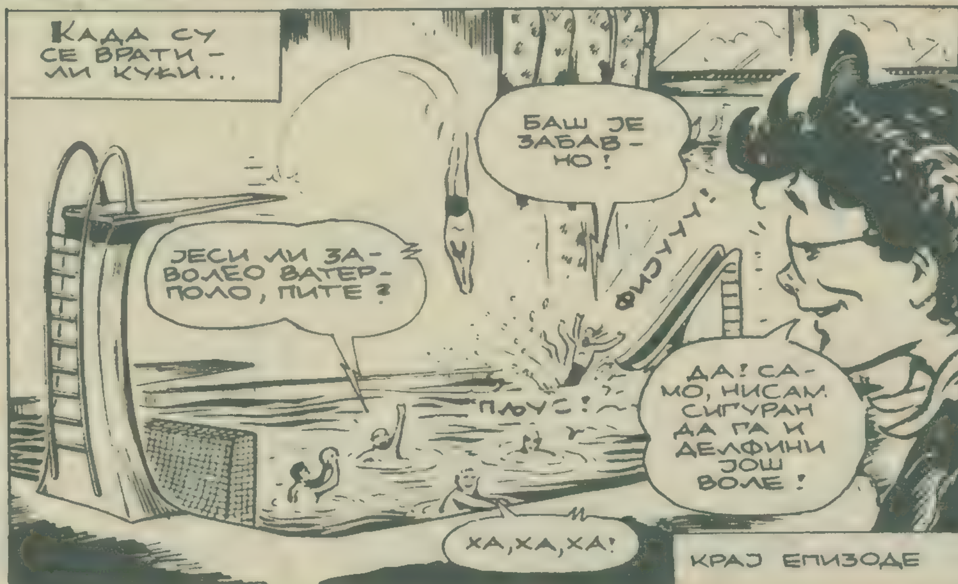

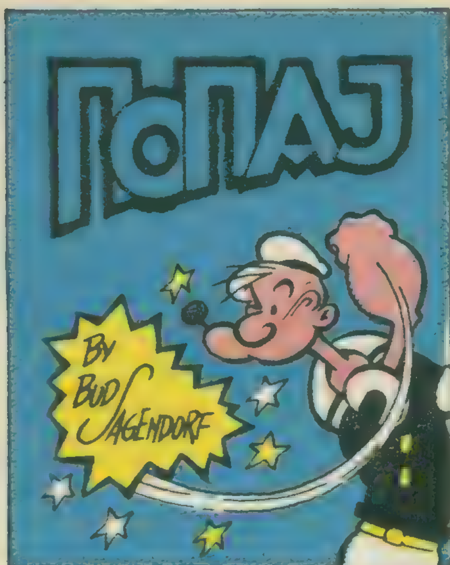

Пит је искористио тренутак и напунио противничку мрежу половима...
Изазивачи су победили!
ДУМ!
Живео Пит!

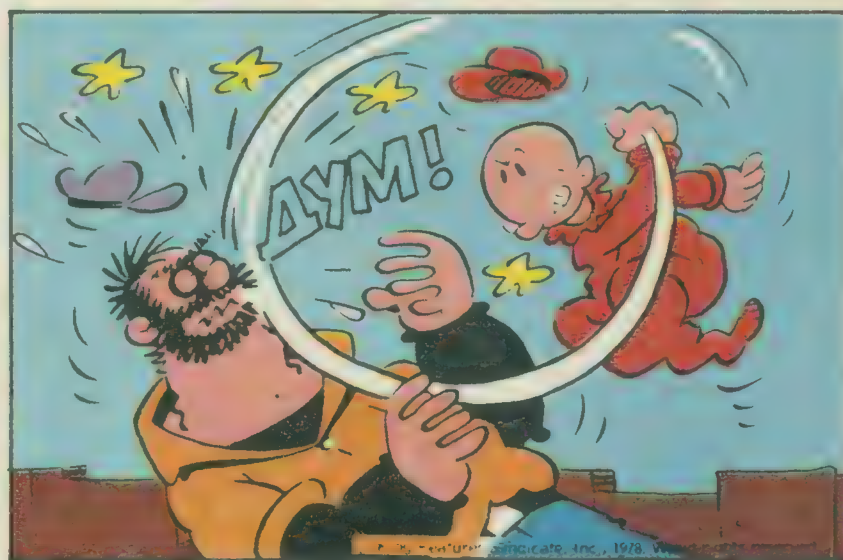

ПОПАЈ
By Bud Sagendorf

АКО ПОЈЕДЕМ ОВАЈ СПАНАЋ... МОГУ Л' НАПОЉЕ ДА СЕ ИГРАМ?
АХА! АЛИ ПАЗИ ДА НЕКОГА НЕ ОБОГАЉИШ МИШИЋИМА КОЈЕ ЋЕШ ДОБИТИ ОД СПАНАЋА!
ХА!

ХА! ЕНО КИЋЕ!
МАЛО ЋУ ДА СЕ НАШАЛИМ НА ЊЕГОВ РАЧУН!

ЗДРАВО! КАКО ЈЕ ДАНАС НАША СЛАТКА БЕБИЦА, А?
НИСАМ ЈА НИКАКВА СЛАТКА БЕБИЦА!

НИСИ? ПА ПОГЛЕДАЈ СЕ САМО! ПУЗИШ УНАОКОЛО У СПАВАЋИЦИ! ХА! ХА! ХА! ХА! ХА!
ГРРР!

ДУМ!

ШЕРИФЕ!
ПОЛИЦИЈА!
Bud Sagendorf

?
УХАПСИТЕ ОВОГ ЧОВЕКА! ОН ЈЕ ЗЛИКОВАЦ! СПАНАЋЕМ ХРАНИ ЈЕДНУ БЕБУ!
?
?
?
5-28

ДОГОДИЛО СЕ У ЈУЖНОАФРИЧКОЈ РЕПУБЛИЦИ

КО ЈЕ УБИО ШИРЛИ ЦЕНЕР?

У редакцији лондонског „Гардијана" ушао је човек у изгужваном платненом оделу и уморно се спустио на столицу поред уредничког стола.

— Ја сам доктор Питер Лембли. Управо сам долетео из Кептауна. Опростите за овакав изглед — мукло је прозборио дошљак. — Једва сам успео да узмем документарни материјал о злочиначким методама које практикује јужноафричка полиција, о психичкој тортури којој су изложени политички затвореници. До последњег дана радио сам, са својим асистентом Ширли Ценер, на књизи коју смо решили да назовемо „Психотерор"... Забринут сам за судбину Ценерове. Стално су нам претили и није искључено да је Ширли већ ухапшена. Молим Вас, обезбедите ми телефонски разговор са клиником где сам радио — и професор је издиктирао број.

Кроз неколико минута телефон је продорно зазвонио:

— Ало, Питер! — запиштала је слушалица са крајњег југа Африке. **— Зар још ништа не знате!? Ширли Ценер је мртва!**

ПРИЧАМ ТИ ПРИЧУ

У тренутку када је професор Лембли на кептаунском аеродрому нестрпљиво очекивао позив путницима за Лондон, да би отишао у принудно изгнанство, власник куће у Стенхоуп роуду већ је био са полицијом пред затвореним вратима стана број 511. По његовим речима, приметио је да се већ три дана пред тим станом налази пуна платнена кеса за ђубре. Звонио је неколико пута, али увек без одговора. И онда се

ВЛАСНИК КУЋЕ НЕКОЛИКО ПУТА ЈЕ ЗВОНИО НА ВРАТА СТАНА 511. А ОНДА ЈЕ ПОЗВАО ПОЛИЦИЈУ...

одлучио да позове полицију.

Кад је полиција провалила у стан на средини собе, лежало је непомично тело двадесет осмогодишње Ширли Ценер. Сутрадан је јужноафрички „Санди експрес" донео вест о загонетној смрти. Његов репортер није пропустио прилику да каже да су поред тела почивше Ценер нађене ствари назване „сведоци љубавне драме" која се, наводно, одиграла у кептаунској четврти Клермонт.

И, као што то обично бива, ову верзију званичне инстанце су оберучке прихватиле. Шеф кептаунске полиције пуковник Хени Коце изјавио је да ће, уколико се накнадно не појаве „никакви трагови спољњег насиља", досије предати криминалистичком инспектору капетану Ентонију Духарсту. А овај, са своје стране, није чак ни покренуо истрагу — пожурио је да смрт Ширли Ценер што пре прогласи, и заведе, као „обичан, рутински случај".

Међутим, аутори тог сценарија очигледно нису рачунали с тим да ће главни сведок оптужбе Питер Лембли бити изван њиховог домашаја.

Још док је била студент Ширли Ценер се упознала са Питером Лемблијем, талентованим истраживачем који је радио на једној клиници у главном граду Јужноафричке Републике, и он јој је убрзо предложио да му буде асистент. Брзо су схватили, и упознали, сав ужас расне дискриминације и полицијског терора. И мада се распредају разне „сторије" о карактеру „тајног" односа Ширли Ценер и Питера Лемблија, истина је да је доктора и његовог асистента заиста везивала тајна. А та тајна је била — испитивање метода психолошког терора који је јужноафричка тајна полиција тако штедро користила у разрачунавању са противницима политике апартхејда.

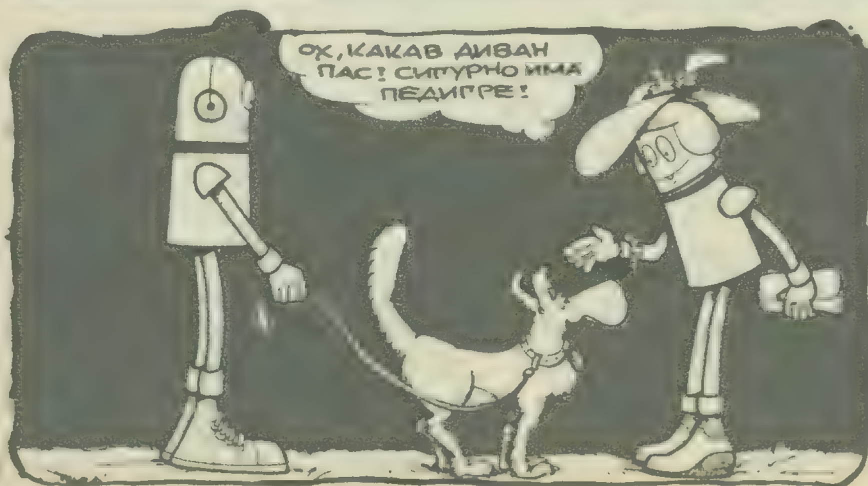

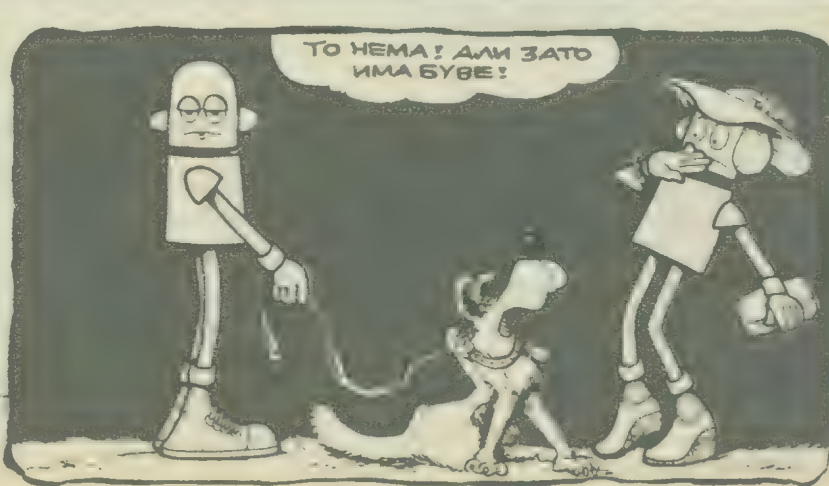
ДОГОВОР ЧАСТИ

Лембли и Ценерова испитивали су десетине људи, махом „обојених" који су били подвргнути полицијским тортурама. Били су то углавном бивши заточеници који су имали ту ретку срећу да се извуку из јежноафричких казамата. Зато, један непромишљен корак значио би пропаст, не само за документ него, највероватније и за њих двоје. Јер, тајна полиција свуда има своје људе. И не само то. Питер Лембли се већ налазио на једном од полицијских спискова као човек либералних идеја, значи опасан. Тој етикети свакако је допринело и Лемблијево писање за неке америчке часописе о разним облицима „психотерапије" на полицијско-јужноафрички начин.

Лембли је ускоро, и поштом и телефоном, почео да прима анонимне претње. А полиција се већ потрудила да око његовог имена створи сплетке. Наравно, ни Ценерова није била поштеђена.

ШРАФКО

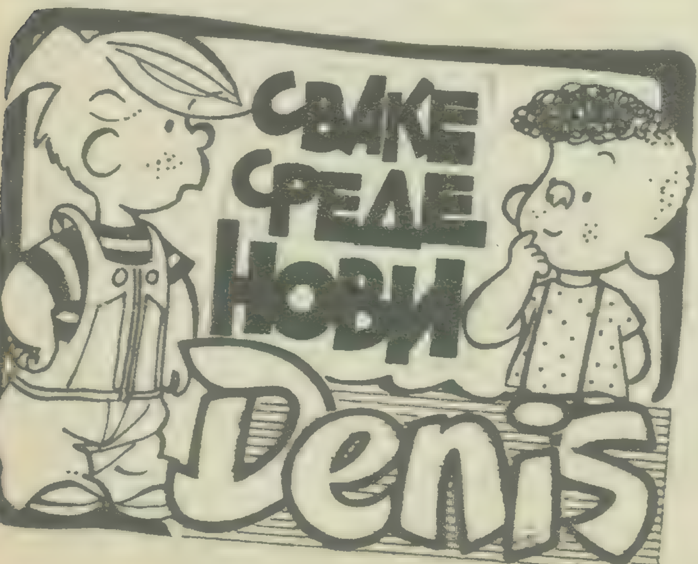
Времена за оклевање није било, па су Лембли и Ценерова склопили једну врсту „договора части“: ако се једном од њих било шта догоди, други је дужан да што пре напусти земљу и свету каже истину, а и мобилише међународно јавно мњење да се заузме за оног настрадалог.

Кад су се последњи пут видели, била је недеља, ништа није упућивало да је то њихов последњи сусрет. Као и обично, договорили су се да се у току наредне недеље чују телефоном.

Заузет нагомиланим послом на клиници, Питер Лембли два дана није чуо свог асистента. Ништа чудно, помислио је, и Ширли је, вероватно, оптерећена послом у својој рекламној агенцији. Следећег дана Лембли је био узнемирен. Као да је предосећао неку несрећу. Посебно, јер му је у ушима још одзвањао непознат пискав глас који га је назвао тог јутра: „Ми ћемо те већ средити. Заувек. Нико те чак неће ни тражити!“

И баш када је посегнуо за телефоном, један од службеника клинике открио је, близу његовог кабинета, један цилиндричан предмет који је, како је унезверен рекао, личио на паклену машину. И док је позвана полиција пажљиво разгледала нађени предмет, појавио се један човек и, представивши се као „сусед драгога Питера“, целу ствар „објаснио“ речима: „Та стварчица је заправо микрофон који сам ту случајно заборавио“. Објашњење је задовољило полицију — па има тако много „заборавних суседа!“

Следећег јутра у Лемблијевом кабинету зазвонио је телефон. Неко је, мешавином енглеског и домородачког језика, прошапутао: „Готов си! Данас долазимо по тебе“.

Шта сад, упитао се. После неколико минута дошао је један колега и обавестио га да су га тражили из Рекламне агенције и питали шта је са Ценеровом кад се већ три дана не појављује у канцеларији. Био је то још један ударац, али сад је коначно схватио да је његова помоћница ухапшена и да ће они заиста „данас доћи“. Према томе, одмах ступа на снагу њихов „договор части“.

Око три часа после подне Питер Лембли је кроз авионско окно посматрао земљу која му се чинила бесконачно далека и туђа.

БИКО, ТАРНЕР, ЛЕВИН ...

Дани су пролазили а тајанствена смрт у Кептауну истиснута је са првих страна јужноафричке штампе. А онда се у бујици рекламних порука на унутрашњим странама изгубило кратко саопштење: „Обдукцијом се није могао установити узрок смрти Ширли Ценер. Претпоставља се да се отровала узевши превелику дозу пилула за спавање“. Ништа више.

— То је апсолутна лаж! — одмах је из Лондона реаговао Питер Лембли. — **Ширли никада није узимала пилуле за спавање. Она је била пуна живота, чак је избегавала и разговоре о смрти. Не, самоубиство је искључено. Дубоко сам уверен да су је убили.**

Уосталом, није ли мучки убијен борац за грађанска права Стив Бико, па универзитетски професор Ричард Тарнер, и много њих, познатих или оних других, бројнијих. Шта рећи за ма́сакр у Шарпвилу 21. марта 1960. Биланс: 180 рањених, 60 мртвих. Или, свежије (јуна 1976), Совето, предграђе Јоханесбурга: према званичним подацима, убијено 138 црнаца, највећим делом деце, преко хиљаду рањених!?

Срећом, Лембли је избегао сличну судбину, и успео да сачува доказни материјал и свету саопшти истину о начину владања форстеровске мањине. Између осталог, било је ту и једно анонимно писмо: „Како ти изгледа да те отпратимо путем којим је отишао и Ентони Левин!?“

Лембли се добро сећао младог Левина. Видео га је на клиници. Тада је био потпуно здрав, али је Лемблију успео да каже како полиција жели да га прогласи лудим због политичког ангажовања у борби против окрутне политике апартхејда. Није прошло ни пола сата од тог сусрета, кад је Лембли чуо да је двадесет једногодишњи Левин мртав.

„У тренутку нервног растројства бацио се са десетог спрата једне зграде“ — једва је забележила јужноафричка штампа.

П. М.

НЕОБИЧНИ РЕКОРДИ

60 ДАНА У КАДИ

Да буде четири месеца жив-закопан једноставно није био стил Питерса Шела. Ни седење на врху високог јарбола читавих педесет дана није му се баш свиђало. Па чак ни 124 сата непрекидног говора у микрофон није му изгледало прихватљивије. Питер је одлучио да у књигу рекорда уђе на лак начин.

Скинуо је и кренуо да без много муке потуче све рекорде у чудној дисциплини — туширању. С млаком водом, наравно. Издржао је 168 сати.

Оно што Питер тада није знао да је његових седам дана и седам ноћи под тушем изгледају смешно у поређењу с издржљивошћу једне тексашке девојке.

Она је у кади провела пуних шездесет дана, не рачунајући десетоминутне паузе сваких осам сати. Сем што је обарала рекорд, девојка је при том и зарађивала — за, претпостављамо издашан, рачун неке фирме која производи купаће костиме — тестирала је проценат скупљања њихових производа.

Другу врсту рекорда и издржљивости показала је извесна Мајра Франклин. Она је филм „Моје песме моји снови“ гледала равно 862 пута. Рекорд је забележен. Како су при том ствари стајале са Мајрином пажњом, нигде не стоји.

Колико људи, толико рекорда. Ралфу Кенедију мора се признати бар једно — његова одлука да заигра ни мање ни више него на 1.000 терена за голф одузела му је силно време. Двадесет и три године!

Има их, наравно, који нису стрпљиви као Ралф. Њима би сигурно много више одговарао далеко краћи пут у књигу рекорда — све што би за то требало да ураде је да за 27,6 секунди попију нешто више од четири и по литра пива.

Или можда некоме ипак више прија топла, црна кафа? За рекорд је у том случају потребно 37 шоља. Под условом да се пију једна за другом...

М. И.

JUMBO-JET

гума за жвакање
ВАС НАГРАЂУЈЕ

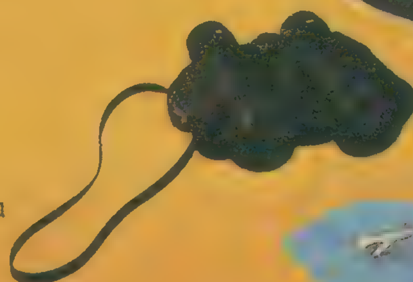

81 колор налепница авиона, хеликоптера, ракета...

СВАКА НАГРАДНА СЛИКА ДОНОСИ БЕЗ ИЗВЛАЧЕЊА ЈЕДНУ ОД СЛЕДЕЋИХ НАГРАДА:

- **РАЧУНАРЕ-ДИГИТРОН**
- **ФЛИПЕРЕ**
- **ТОРБЕ JUMBO–JET**
- **ДВОГЛЕДЕ**
- **ЗНАЧКЕ JUMBO–JET**

За 10 празних омота бесплатно добијате албум за лепљење сличица.

САКУПЉАЈТЕ СЛИЧИЦЕ И УЖИВАЈТЕ
У КВАЛИТЕТНОЈ ГУМИ ЗА ЖВАКАЊЕ JUMBO–JET!

Пољска-играчка не само забавља, већ учи и васпитава!

Широки асортиман пољских играчки
од дрва, метала, пластике, гуме, текстила и других материјала
популарне лутке, играчке од крзна и плиша
музички инструменти као и богат избор украса за јелке

нуди:

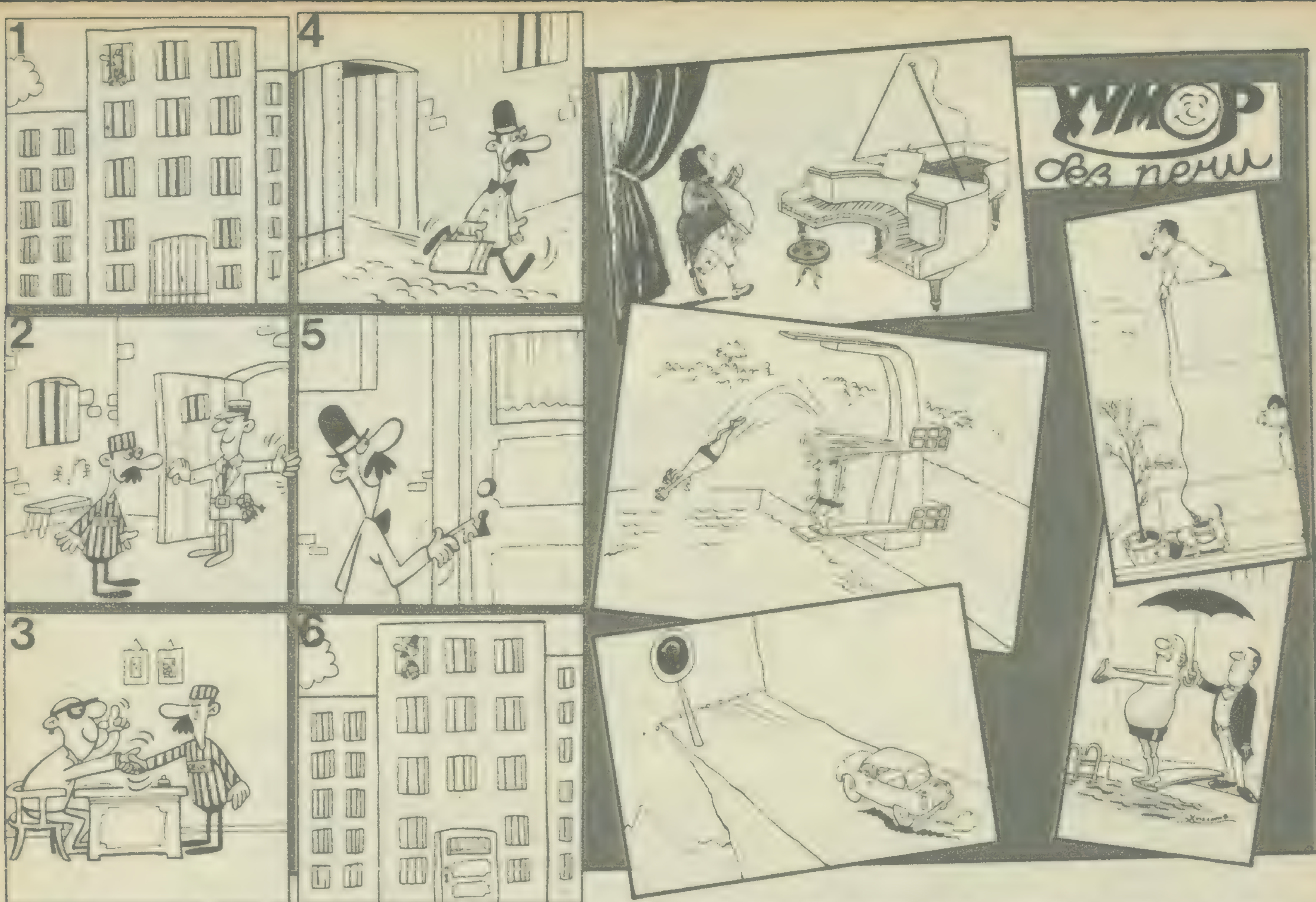
COOPEXIM

Кооперативно предузеће за спољну трговину

Żurawia 4, пошт. фах 257, 00-950 Warszawa
телефон: 21-64-11 Телех: 814211 cop pl
Телеграм: Copex W-wa

Заступник COOPEXIM-а у Југославији:
МЕРКУР
Загреб, Мартићева 14

Позивамо Вас у посету нашој изложби на Међународном Велесајму у Загребу у периоду од 15.–24.9.1978. год.
Пољски павиљон бр. 21.

ХУМОР без речи

НАМЕШТАЈ КРОЗ ВЕКОВЕ

1

СРЕБРНИ ПРЕСТО ЗА К

ФАРАОН НА КЕДРУ — О томе како је изгледао намештај старих Египћана говоре нам зидне слике и рељефи пронађени у гробовима Тутанкамона, и Рамзеса II (14. и 13. век пре н. е.). Столице су биле од кедровог дрвета и украшене слоновачом, ебановином, златом и сребром.

У МИНОСОВОЈ ПАЛАТИ — Најстаријим сачуваним комадом намештаја сматра се столица пронађена приликом ископавања палате краља Миноса на Криту. Начињена је од дрвета и вероватно је била прекривена крзном.

НЕ САМО ЗА СПАВАЊЕ — Стари Грци су свој намештај, који је иначе био веома складних линија, правили од дрвета и прекривали крзном. Најзначајнијим делом покућства сматрали су кревет. Он им није служио само за спавање: на њему се и јело, ћаскало, филозофирало.

РИМЉАНИ ВОЛЕ БРОНЗУ — О Римљанима се зна да су углавном живели напољу: отуда и оскудно покућство. Највећи део намештаја правили су од бронзе, али су исто тако радо користили мермер и слоновачу. На лежајеве су стављали душеке и јастуке и затим их покривали драперијама.

ДОВИТЉИВИ КРАЉ АРТУР — Нестанком римске цивилизације европска култура запада у дремеж који ће потрајати више векова. То ће се, између осталог, одразити и на културу становања. Намештај више није средство којим се стиче престиж: он је сада ствар потребе а понекад и узрок великим неприликама. Јер, није нимало неважно ко ће ко је место за столом заузети. Догађало се да се због тога људи љуто заваде. Да би избегао заваде које су настајале због распореда за столом, легендарни краљ Артур се досетио јаду и дао да му се направи округли сто: тако је сваком узванику указана подједнака част.

У КРЕВЕТ СА ПСОМ! — Почетком 13. века имућнији свет спава на креветима украшеним слоновачом. Госту се указује посебна част кад му се дозволи да постељу подели с — домаћиновим псом! У то време столице се праве с усправним наслонима и прекривају се таписеријама и везеним тканинама.

РАЉА

НОГЕ У ОБЛИКУ СЛОВА Х — Како је изгледао намештај у праскозорје ренесансе сазнајемо са слике венецијанског мајстора из 14. века Карпача. Кревети су богато резбарени, покривени балдахином и понекад толико велики да је на њих могло да се сме сти и осморо људи! Столице су биле масивне, са ногама у облику слова Х. Седиште и наслони за руке су често прављени од трске. Познато је да је 1330. године за француског краља направљена столица од сребра која је била украшена златом, кристалима и бисером. У то доба на глас долазе париски мајстори: њихови изванредно изрез барени ковчези и шкриње по стају веома тражени.

ГЛОМАЗАН И ГОСПОДСТВЕН — У периоду готског стила у уметности мајстори занатлије праве намештај од храстовине, ораховине, кедровог дрвета и абоноса, а за интарзије користе слоновачу, седеф и корњачевину. Богато изрезбарене шкриње, сликане кичицама најчувенијих сликара, врло често представљају склад са спољним изгледом зграде. Намештај из друге половине 16. века — ренесанса је тада већ у пуном замаху — улепшава се орнаментима на којима су најчешћи мотиви фантастичне фигуре. И даље су омиљене столице са ногама у облику слова Х.

ПРВИ ДВОРСКИ СТОЛАР — Почетак такозваног француског дворског ситла везује се за изградњу Версајске палате и краља Луја XIV. Подижући велелепну грађевину за своју миљеницу Лујзу д ла Валиер, Луј XIV је окупио око себе велики број мајстора столара који ће лансирати посебан стил намештаја. Столови, столице, комоде, ормани и други делови намештаја били су прављени од дрвета и украшавани оковима од позлаћене бронзе. Један од најпознатијих мајстора тог времена био је Андре Шарл Бул, први столар на француском двору.

БИТЛСИ(Е

После распада највећег састава свих времена априла 1970. године, ливерпулски чупавци одлучили су да започну, свани за себе, солистичну каријеру.

ПОЛ Макартни (Paul McCartney)

Пол Макартни сигурно се највише трудио да Битлсе задржи на окупу. Када остали нису показивали никакву заинтересованост за будућност групе, он је сам, на своју руку, предузимао све послове и његова је заслуга што су се уопште и појавиле последње две плоче Битлса. Када је увидео да више заиста не може ништа да уради, одлучио је да напусти групу, али је то урадио на прилично некоректан начин. У потпуној тајности, само са супругом Линдом, снимио је свој први солистички албум »McCartney«. Када је албум био спреман за тржиште, Пол је, привукавши огромну пажњу, објавио да напушта Битлсе. То је за њега била најбоља могућа реклама и плоча се нашла на врху топ-листа, иако то својим квалитетом није заслужила. Следеће три плоче нису поновиле комерцијални успех претходног албума, а и критика је према њима била немилосрдна. Тек пета плоча Пол Макартнија потврдила је све његове квалитете. Са својом групом ВИНГС (WINGS), Пол је отпутовао у Нигерију и тамо снимио албум „Дружина у бегу" (»Band On The Run«). Ово је била његова најбоља плоча од када је напустио Битлсе, а уједно и прва за коју је добио платинасту плочу. Са своја следећа два албума постиже исти комерцијални успех али те плоче су ипак само наставак »Band On The Run« и не нуде ништа ново. Троструки албум „Крила изнад Америке (»Wings Over America«), који је изашао 1976. године, садржи моменте њихове изузетно успешне турнеје по Америци и представља један од бољих албума снимљених уживо.

Недавно је изишла њихова последња плоча „Лондон" (»London Town«), која, иако просечног квалитета, још не силази са врхова листа популарности. У међувремену група ВИНГС се свела на три члана — Пола, Линду и гитаристу Дени Лејна. Пошто се спремају за турнеју, Пол је окупио нову групу, која се састоји од проверених сешн-музичара. Нови ВИНГСИ ће бити на окупу до краја турнеје, а онда се поново разилазе јер Пол сматра да му стална група више није потребна.

Дискографија:

McCartney
Ram
Wild Life
Red Rose Speedway
Band On The Run
Venus And Mars
Wings At The Speed Of Sound
Sings Over America
London Town

ВОЛИ МЕ (LOVE ME DO)

Музика и текст: Ленон/Макартни
Изводе: БИТЛСИ

Love, love me do
You know, I love you
I'll always be true
So please: love me do
Who-ho love me do.

Someone to love, somebody new,
Someone to love, someone like you.

Love, love me do
You know, I love you
I'll always be true
So please: love me do
Who-ho love me do.

Композиција „Воли ме", са прве самосталне плоче БИТЛСА, појавила се 11. септембра 1962. године и прославила састав у читавом свету.

РИНГО Стар (Ringo Starr)

Када је Пол Макартни 1969. године напустио Битлсе, почела су нагађања о будућности појединаца из групе. Најмање шансе даване су **Рингу Стару** као члану који није много допринео квалитету и популарности групе. Ринго једини није компоновао, а као певач није се одликовао неким изузетним гласом.

Прву солистичку плочу Ринго је издао док су Битлси још били на окупу. „Сентиментално путовање" (»Sentimental Jorney«), како се тај албум звао, представљао је коктел старих шлагера изведених у новом аранжману, а Ринго је касније тврдио да је плочу снимио за своју мајку и да су то, у ствари, њене омиљене песме. Друга плоча „Најлепше од блуза" (»Beaucoups of Blues«) која се појавила 1970. године, приказала је Ринга у много бољој светлости. Песме на овој плочи су пажљиво изабране и мајсторски изведене, али се и поред свега овога плоча слабо продавала. Већ тада је Рингов будући стил јасно сдређен. Он изводи чисту поп-музику, без неких већих претензија, и једини му је циљ да забави слушаоца, што му са лакоћом полази за руком.

Упоредо са својом музичком каријером, Ринго се често огледа и као глумац. Играо је у неколико филмова и добио одличне критике. Окушао се и као режисер, снимајући документарни филм о покојном Марк Болану „Рођен за буги" (»Born to Boogie«), али филм није постигао неки већи успех.

Трећи албум назван једноставно „Ринго", који је изишао 1973. године, сигурно је Рингово најуспешније остварење. Материјал је тако изабран да потпуно одговара Ринговом гласу и плоча је, сасвим заслужено, постигла огроман успех. На жалост, Ринго се није појављивао на концертима што би још више помогло продаји плоче. Са својим следећим албумом Ринго је покушао да понови оно што је већ урадио на претходној плочи„ „Лаку ноћ, Беч" (»Goodnight Vienna«) иако одлична, није успела да понови успех „Ринга", а исто се догодило и са следећа два албума — „Рингов отисак" (»Ringos Rotogravure«) и „Ринго IV".

Недавно се појавила и Рингова најновија плоча „Лош дечак" (»Bad Boy«). Наишла је на одличне критике и несумљиво ће постићи велик успех, ако не у Европи, онда сигурно у Америци где су и до сада четворица Битлса продавали највише плоча.

Дискографија:

Sentimental Journey
Beaucopus Of Blues
Ringo
Goodnight Vienna
Ringos Rotogravure
Ringo IV
Bad Boy

BEATLES)

Џон Ленон
(John Lennon)

Џон Ленон је први желео да напусти Битлсе, али је, на инсистирање Пола Макартнија, одустао од те идеје. Због тога и данас жали јер је Пол то искористио и нешто касније са великом помпом напустио групу и тако себи и својој првој плочи направио велику рекламу.

Џон је у то време већ увелико радио на самосталним пројектима. Са својом другом супругом, Јапанком Јоко Оно, издао је сингл „Пружите шансу миру" (»Give Peace A Chanse«) а затим се окренуо авангардној музици. Следеће три плоче садрже само експерименталну музику и наилазе на неразумевање критичара и публике. Тек 1970. године излази прва Џонова плоча која је успела да поново привуче на његову страну све оне који су и раније волели његову музику. Албум »John Lennon /Plastic Ono Band« постигао је огроман успех, а после њега уследила су још боља остварења. „Замисли" (»Imagine«), како се звала његова следећа плоча, изишла је 1971. године и многи је сматрају као његов највећи успех, што је вероватно и тачно. На плочи се налази и једна песма у којој Џон оштро напада Пола и односи између њих у то време су прилично затегнути.

Када се очекивало да Џон настави свој успешни рад. 1972. године долази до поновног разочарења јер његова нова двострука плоча „Неко време у Њујорку" (»Some Time In New York City«) ни издалека није остварила очекивања. Тај утисак није много поправљен ни плочама „Игре мисли" »Mind Cames«) која је изишла 1973. године, а ни годину дана касније са плочом „Зидови и мостови" (»Walls And Bridges«).

Занимљиво је да Џон од 1970. године није смео да напусти Америку, јер да је то учинио више никада не би добио њихову визу. После петогодишњег суђења, 1975. године, најзад је успео да од Врховног суда добије потребан документ и сада слободно може да путује.

Тренутно се са Јоко Оно и децом налази на своме ранчу у околини Њујорка. Потпуно је слободан јер је његов уговор са компанијом Е.М.И. истекао и више ни према томе нема никакве обавезе. Изјавио је да жели да се од свега одмори и да ће тек после тога размислити шта ће даље.

Дискографија:

Two Virgins
Life With The Lions
The Wedding Album
Plastic Ono Band /
/ Live Peace In Toronto
John Lennon /
/ Plastic Ono Band
Imagine
Some Time In New York City
Mind Games
Walls And Bridges
Rock And Roll

Џорџ Харисон
(George Harrison)

Као најмлађи члан чувене четворке, **Џорџ Харисон** је увек био у сенци Џона Ленона и Пола Макартнија. Тек на њиховој последњој плочи долази до пуног изражаја и композиције „Нешто" (»Somthing«) и „Излази сунце" (»Here Comes The Sun«) спадају међу најлепше песме Битлса.

Џорџ се још 1965. године, као први рок-музичар, заинтересовао за индијску музику. Рави Шанкар, чувени виртуоз на ситару, учио га је како да свира овај компликовани инструмент, али схвативши да су за то потребне године преданог рада, Џорџ напушта ту идеју. Снимио је две експерименталне плоче али његово прво солистичко остварење после разилажења Битлса је троструки албум „Све мора проћи (»All Things Must Pass«). Овај, за оно време велик, подухват показао се оправданим. Плоча је наишла на изврсне критике, а и публика је била одушевљена, што није никакво чудо јер је заиста изванредна. Сингл »My Sweet Lord«, скинут са овог албума, дуго се налазио на врху топ-листа широм света, али и поред свих похвала које је добио, Џорџова радост није дуго трајала. На његов рачун стигле су оптужбе да је мелодију за свој хит-сингл „позајмио" из једне друге песме и уследио је дуг судски процес који је Џорџ на крају и изгубио. Ово га је тешко погодило. Касније је изјавио да од тог случаја и сада има последица, неку врсту фобије која га спутава да мирно компонује, јер стално страхује да га поново не оптуже за неки плагијат.

Када је 1971. године дошло до масовног страдања у Бангладешу, на молбу Рави Шанкара, Џорџ организује концерт у Њујорку од кога је сав приход ишао изгладнелој деци Бангладеша. На концерту је учествовао велик број познатих музичара а изненађење је било потпуно када се после петогодишње паузе појавио и потпуно ненајављен Боб Дилан.

После овога концерта каријера Џорџа Харисона је кренула низбрдо. Издао је три лоше плоче, а турнеја коју је одржао 1974. године у Америци прошла је прилично незапажено.

Својом последњом плочом „33 1/3" Џорџ је донекле поправио утисак, нарочито у Америци, где је плоча постигла велик успех. Од

1976. године, када је ова плоча изишла, није ништа ново издавао, вероватно желећи да на миру размисли о својој будућој каријери.

Тренутно се налази у Лондону, где је после дужег времена поново виђен у јавности на концертима свог старог пријатеља Боба Дилана, али о некој новој плочи још се ништа не зна.

ДИСКОГРАФИЈА:

Wonderwall Soundtrack
Electronic Sounds
All Things Must Pass
Living In The Material World Dark Horse
Extra Texture-Read All About It 33 1/3

Са пријатељима:

Concert For Bangla Desh

НАША КАРИКАТУРА

БИТЛСИ (THE BEATLES)

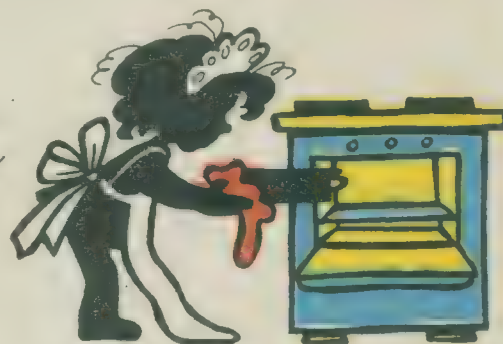
БОРАНИЈА С ЈАЈИМА

(ЗА ЧЕТИРИ ОСОБЕ)

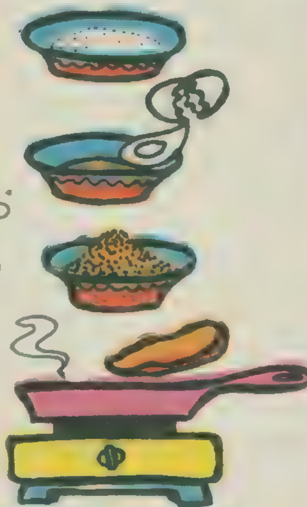
ПОЛА КИЛОГРАМА БОРАНИЈЕ ОЧИСТИТЕ И ИСЕЦИТЕ НАПОЛА. У ШЕРПУ СТАВИТЕ ТРИ ВЕЛИКЕ КАШИКЕ УЉА И ГЛАВИЦУ СИТНО ИСЕЦКАНОГ ЦРНОГ ЛУКА, МАЛО ПРОПРЖИТЕ, УБАЦИТЕ БОРАНИЈУ И ДОДАТЕ КАШИЧИЦУ ВЕГЕТЕ (АКО ОД ВЕГЕТЕ НИЈЕ ДОВОЉНО СЛАНО, ДОСОЛИТЕ). ДОК СЕ БОРАНИЈА ДИНСТА ДОДАЈЕ СЕ ПОМАЛО ВОДЕ, СВЕ ДОК НЕ ОМЕКША (У СУДУ ТАДА НЕ СМЕ ДА ОСТАНЕ МНОГО ВОДЕ).

БОРАНИЈА СЕ ЗАТИМ СКИНЕ СА ШТЕДЊАКА. УМУТИТЕ ТРИ ЈАЈЕТА (ПОСЕБНО СЕ УЛУПА БЕЛАНЦЕ ПА СЕ ДОДА УМУЋЕНОМ ЖУМАНЦЕТУ), У ТО СЕ ДОДАЈУ ДВА СИТНО ИСЕЦКАНА ЧЕНА БЕЛОГ ЛУКА, 1 ВЕЛИКА КАШИКА МИЛЕРАМА (ПАВЛАКЕ), 1 МАЛА ШОЉИЦА МЛЕКА, ДВЕ ШОЉИЦЕ ВОДЕ. ПРОМЕШАТИ И ТИМЕ ПРЕЛИТИ БОРАНИЈУ КОЈУ ПОТОМ СТАВИТЕ У ПЕЋНИЦУ ДА СЕ МАЛО ЗАПЕЧЕ.

БЕЧКЕ ШНИЦЛЕ

ПО ПРАВИЛУ, УЗИМАЈУ СЕ СВИЊСКЕ ШНИЦЛЕ, АЛИ МОГУ И ТЕЛЕЋЕ И ЈУНЕЋЕ. ШНИЦЛА СЕ ДОБРО ИЗЛУПА (ДА СЕ САСВИМ СТАЊИ), ПОСОЛИ ПО УКУСУ, УВАЉА У БРАШНО, ЗАТИМ У УЛУПАНО ЈАЈЕ, ПА У ПРЕЗЛЕ И БАЦИ НА **ВРЕЛО** УЉЕ.

КОЛАЧ С ЈАБУКАМА

УЗМИТЕ 250 ГР. ШЕЋЕРА И 250 ГР. МАСТИ, УМУТИТЕ, ЗАТИМ ДОДАЈТЕ ЈЕДНО ЦЕЛО ЈАЈЕ...

... И ЈЕДНО ЖУМАНЦЕ, А НА КРАЈУ 480 ГР. БРАШНА (МЕКОГ). ДОДАЈТЕ НЕКОЛИКО КАШИЧИЦА МЛЕКА ДА СЕ ТЕСТО УМУТИ. ПОДЕЛИТЕ ТЕСТО НА ДВА ДЕЛА, НАМАЖИТЕ ПЛЕХ УЉЕМ И РАЗВУЦИТЕ ПО ЊЕМУ ЈЕДАН ДЕО ТЕСТА. ЗАТИМ ПРЕКО ТЕСТА НАСТРУЖИТЕ (НА НАЈКРУПНИЈЕ) КИЛОГРАМ ОЉУШТЕНИХ ЈАБУКА, ПРЕКО ЈАБУКА СТАВИТЕ 200 ГР. ШЕЋЕРА И ШАКУ ПРЕЗЛИ. ПРЕКО СВЕГА ОВОГА РАЗВУЦИТЕ ДРУГУ ПОЛОВИНУ ТЕСТА И ПРЕМАЖИТЕ ГА ШНЕОМ ОД ЈЕДНОГ БЕЛАНЦЕТА.

ДУХ ПУЦКЕТА ПРСТИМА

КАКО ЈЕ НАСТАО СПИРИТИЗАМ

Сматра се да у свету данас има на милион спиритиста — људи који верују да се са духовима покојника понекад може разговарати па то и „чине". Спиритизам који је тако назван по латинској речи spiritus, што значи дух, није много стар: настао је средином прошлог века у Америци. Раширио се веома брзо и такође муњевито — донео богатство свима који су били „обдарени" способношћу да „призивају" духове и са њима „опште".

НЕВИДЉИВИ МУ РАЗБИО НОС

У мало место Хајдсвил, у америчкој држави Њујорк, доселила се 1846. године породица Џона Фокса. Отац, мајка и две кћери, Маргарета од 15 и Кејт од 12 година, настанили су се у малој кући неког Мајкла Векмена који је одлучио да је прода због тога што су га узнемиравали — духови! Једном је, чак, испричао је запањеним и уплашеним мештанима, разбио нос о врата која је хтео да отвори на нечије куцање, али их је невидљива рука споља задржала!

ЗАЧУВШИ КУЦАЊЕ, МАЈКЛ ВЕКМЕН ЈЕ ПОШАО ДА ОТВОРИ ВРАТА, АЛИ ИХ ЈЕ НЕВИДЉИВА РУКА СПОЉА ЗАДРЖАЛА.

Све ово не би било вредно бележења само по себи; приче о духовима покојника старе су готово колико и свет. Још су примитивни људи обављали над гробовима својих мртвих неке обреде како би их призивали, а у неким деловима света у које цивилизација није продрла постоје племена која још чине сличне ствари. Индијанци су имали култ предака-духова које су „призивали" у свим значајним приликама да би од њих тражили савет како да поступе, а сличну ствар је, по Библији, Мојсије забранио својим верницима. Саул га — није послушао, бележи такође Свето писмо.

Хомер је опевао и како се Одисеј саветовао са сенима старца Тирезије и своје мајке, а у једној од најлепших античких легенди Орфеј је сишао у Хад, подземни свет сени, да би пронашао и извео Еурдику. И Вергилије у спеву „Енеида" спомиње троношце који су се сами од себе померали и дизали увис и, да даље не набрајамо примере из антике, подсетимо још и на време када су, због „општења" са духовима и ђаволима, многи у средњем веку изгорели на ломачама инквизиције (што наравно, ни најмање не оправдава инквизицију, једну од најмрачнијих установа у историји цивилизације).

Према једном хришћанском веровању, после нечије смрти просторију у којој је умро не треба уопште дирати, да се не би узнемирио дух покојника који још 40 дана „наврађа" у њу! То се понегде поштује чак и у данашње време. Када су се пре 132 године Фоксови доселили у „обећану земљу" Америку — изгледа из родне Немачке — тле за семе спиритизма могло је само бити још плодније...

ДУХ ЧУЈЕ И ВИДИ!

Сестре Маргарета и Кејт доживеле су већ првих вечери чудне ствари у својој соби. Неко је невидљив ту тапкао, мувао се остављајући за собом лелујање завеса, а догађало се чак да продрмуса њихове постеље или да им на чело спусти — ледену руку. Наравно, девојке су то одмах испричале родитељима, па се, како је то бивало и бива у малим местима, ствар брзо прочула. Сироти Фоксови! Жалио их је цео Хајдсвил, иначе утонуо у досаду после одласка господина Векмана. Духови се, дакле, одиста налазе у тој кући! Шта ли само раде? Како изгледају? Ко су они?

Сестре Фокс, а нарочито млађа Кејт, нису дуго држале мало место у неизвесности. Једне вечери, када је њихов дух био нарочито несташан, Кејт се досетила како да га искуша. Пуцнула је прстима и обратила му се:

— Понови то ако можеш!

Зачуло се истоветно пуцкање. Кејт сада пуцну више пута и дух — све то паметно понови. Он разуме, чује, биле су задивљене девојке, па су позвале мајку и разбудиле оца да се и они увере. Лукава Кејт сада је смислила сложенији тест за утвару: тапнула је прстима о зид тако да се није могло знати у шта она лупка. Међутим, када су после тога сви окупљени чули исти звук, Кејт је победоносно узвикнула:

— Он не само да чује, него и види!

Већ следеће вечери позвани су и мештани у дом Фоксових да се увере у присуство духа. Какав је то догађај био за Хајдсвил! Сви неми у ишчекивању пратили су шта ће учинити мала чудакиња Кејт. Она је поновила, отприлике, синоћњу представу. Али, догодило се нешто важно за будућу историју спиритизма: пошто је дух знао само да лупкањем потврђује на Кејтина питања, некоме је пало на памет да се са њим може разговарати ако се слова замене бројевима удараца. Тако је за А требало једном лупнути, за Б двапут и тако редом... Оно што је дух после овога „испричао" могло би да уђе у неки Хичкоков филм!

ГОВОР ИЗ ПОТКОЛЕНИЦЕ

Испоставило се да је у тој кући пре доласка и самог Векмана, становала једна бројна породица. Отац, чије је петоро деце још живело у Хајдсвилу, био је заклан једне мрачне ноћи. Именовао је и кривца. Ето зашто се није могао смирити, него је лутао том уклетом кућом.

Лако је претпоставити какву је пометњу изазвала ова прича међу мирним Хајдсвилађанима. Укратко, не дуго после тога Фоксови су искључени из парохије, а били су присиљени и да се одселе. Тако су отпутовали у градић Рочестер, код најстарије удате кћери. Да нису, можда би прича са духом остала ствар Хајдсвила. Овако, у Рочестеру су отворили врло уносну „фирму": ко год је имао шта да пита своје умрле претке, нека се само обрати Кејт Фокс, она ће га већ „повезати" са његовим духом, пошто је надарена таквом способношћу! Одиста, мала је испољила одличан пословни дух. Фоксови су се за кратко време обогатили.

У њиховој кући одржавале су се спиритистичке сеансе у којима се сто одизао од пода, столице се рушиле, прозори клопарали, а духови причали своје приче оном „лупкајућом" азбуком.

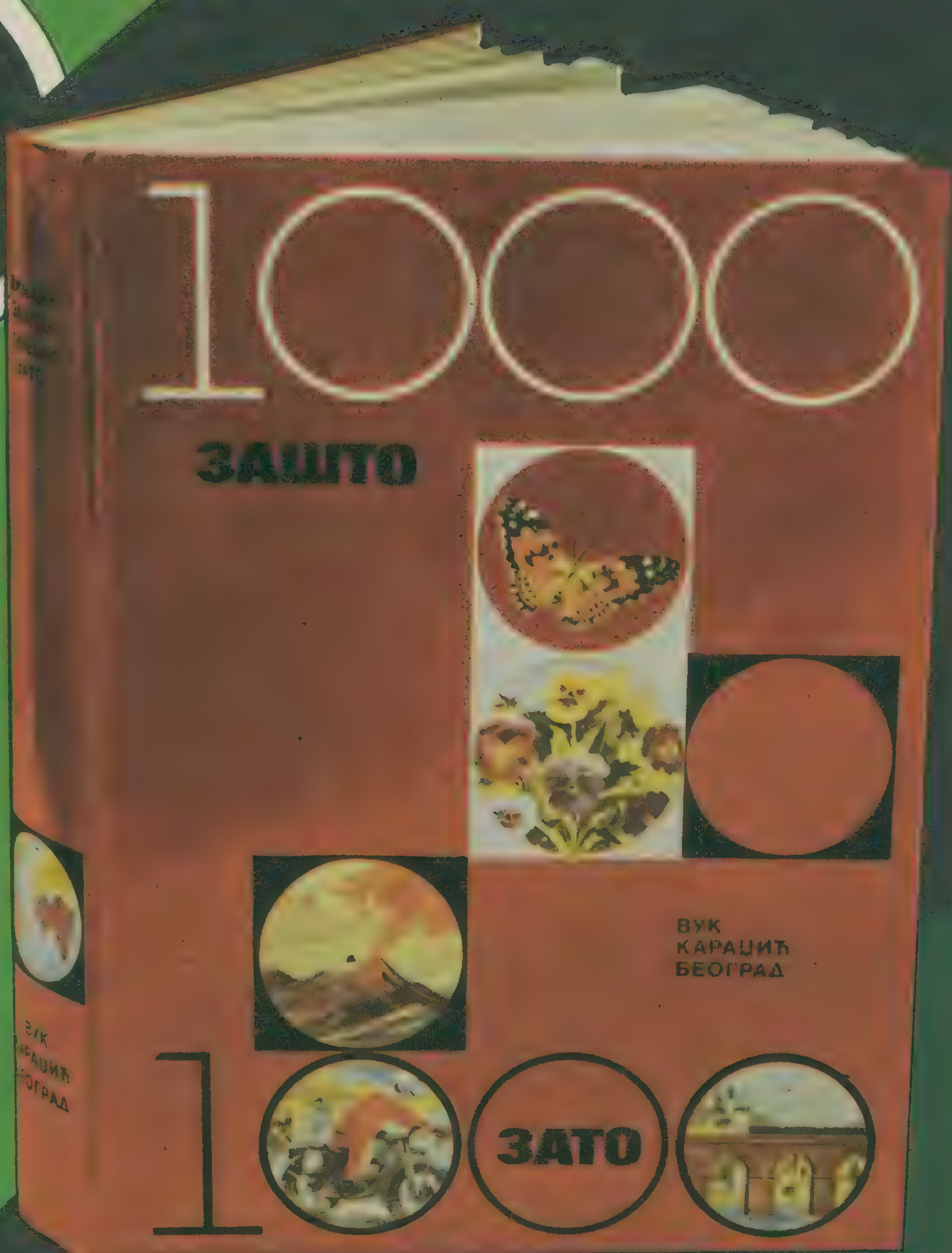
Тако се ствар прочула и ван Рочестера, па су се брзо нашле и друге особе са сличном „моћи". Спиритизам је прешао и океан и раширио се нарочито у Британији и Француској. Узалуд је још у прошлом веку немачки лекар Штиф у Француској академији наука демонстрирао чудну вештину пуцкања мишићима потколенице, тако да се споља ништа не види, а звук се не може тачно дефинисати, као ни место одакле потиче. Они што су прихватили спиритизам нису били спремни да поверују како је њихова Кејт Фокс слатка мала преваранткиња. Нису прихватили ни доцније лекарско тумачење да су обе сестре Фокс биле психички поремећене.

М. Крстуловић

Сестре Фокс

Богата ризница одговора на многобројна дечја питања

Ова дивна књига неопходна је потреба сваког ученика јер пружа читав низ сазнања о свету који га окружује. Прилагођена је свим ђачким узрастима. То је књига која може да се чита редом, или без реда, по сопственом избору, забаве или сазнања ради.

„ХИЉАДУ ЗАШТО — ХИЉАДУ ЗАТО" је поучан, забаван, користан и пре свега информативан приручник.

Књига је писана једноставно и популарно, на 483 стране двостубачног текста, формата 28,5 x 20,5 см, луксузно је опремљена и богато илустрована, у тврдом повезу са пластифицираним корицама.

ЦЕНА 220.— динара

Купци из Београда могу подићи књигу сваког радног дана до 15 часова у ИРО „Вук Караџић", Краљевића Марка бр. 9.

Књиге се могу наручити и у представништвима „Вук Караџић" у Новом Саду, Лазе Костића 22, тел. 20-339, у Сарајеву, Симе Милутиновића 10, тел. 22-773, у Загребу, Николе Тесле 14/III, тел. 410-525 и у Светозареву, Славке Ђурђевић бб, ТЦ Б-3, тел. 23-313.

Сва обавештења можете добити на телефон 620-371

ЗАШТО

1000

НАРУЏБЕНИЦА

Издавачка радна организација
„Вук Караџић", Београд
Краљевића Марка 9

Овим неопозиво наручујем књигу „ХИЉАДУ ЗАШТО — ХИЉАДУ ЗАТО" по цени од 220.— динара

ЗА ГОТОВО са попустом од 10%, плаћање поштару приликом пријема књига

НА ОТПЛАТУ у 2 месечне рате по 110.— динара, почев од ________ 1978. године Рате ћу уплаћивати редовно по пријему књиге рачуна и уплатница. У случају спора признајем надлежност II општинског суда у Београду

(Непотребно прецртати)

Презиме, очево име и име ____________________

Место, дан, месец и година рођења ____________________

Занимање ____________________ Поштански број и место ____________________

Адреса стана ____________________

Назив и адреса радне организације ____________________

Овера о запослењу ____________________

Пензионери уместо овере прилажу претпоследњи чек од пензије

Потпис купца

Бр. личне карте ____________________

издате од СУП-а ____________________

ЗАТО

ДВЕ ФАНТАСТИЧНЕ ПРИЧЕ

1. ВАЛТ ШЕЛДОН

ЛОВЦИ

СТВОРЕЊЕ ЈЕ ИЗРОНИЛО КРОЗ ДРВЕЋЕ БЕЛЕ КОРЕ, СТАЛО ЈЕ И БУЉИЛО У ЊИХ. А ОНДА ЈЕ ПОДИГЛО ОРУЖЈЕ.

Свемирски брод је лежао у долини, баш као што је и јављено. Лон и Цени су га гледали са врха. Лон, после неког времена, рече:

— Наставићемо са ходом. Ући ћемо дубље у брда. Кањон Чара! Има тамо и поток.

— А када они стигну у кањон?

Лон се лагано окренуо. Очи су јој биле незапаљена ватра, али ватра у њима није букнула, неће ни букнути. То је био њен начин — женски начин, тих и стрпљив. Увек за њим, у стопу, ма куда је водио. Била му је жена. Пратила га је од блиставог града, чим су бомбе почеле да падају, а велики црни стубови дима, као споменици, кренули у небо. Искрвавила је руке радећи у колибама, перући рубље на потоку, изгребала их у потрази за храном.

Нису били сами. И други су побегли у планине, али били су расути међу стрминама и кањонима, остали су близу својих брвнара, заклона од блата и пећина.

— Када стигну у кањон... — Лон слегну раменима. — Знам, знам. Није требало да то кажем. Сувишно је о томе сада и размишљати.

Очи му, кренувши низ падину, ухватише трептај светлости. Била је само стотинак метара ниже. Погледа у том правцу, зажмири и виде како се фигуре крећу према њима. Светлост се преломила на неком од њихових чудних оружја.

— Хајде, Цени!

— У колибу?

— Не, не. Морамо да напустимо колибу. Откриће је за дан или тако нешто. Чара кањон...

Кренули су на север. Још једном је погледао на оно у долини, тамо на сувој равници. Било је веће од градске четврти, издужено, светло као огледало. Тако је нешто и очекивао. Радио-извештаји су, последњих неколико месеци, били пуни њихових описа. Један по један, како су градови падали, и радио-извештаји су престајали.

Ишли су гребеном, држећи се сенке дрвећа. Било је хладније у сенци. Нису трчали, брзо су корачали.

Да је погледао улево, Лон би ухватио одсјаје неба и обрисе велике овалне долине која се пружа на запад. Видео би, повремено, ловце који су укосо долазили низ падину, као да хоће да им пресеку пут. Једва би, с времена на време, могао да чује њихове грлене гласове.

На северном крају гребена, Лон и Цени кренуше наниже. Улаз у кањон Чара, планински пролом здесна, био је око километар пред њима. Чули су звук оружја како се ваља низ брда. Долазили су са гребенског врха за њима. Знали су да их ловци прате.

Незгода

На дну падине су дошли до исушеног потока. Лон је прескочио и пружио руке Цени. Она није успела. Пала је и угануо чланак.

— Ох, Лон!

— Мораш да идеш, драга! Мораш да идеш!

— Да, знам.

Помагао јој је, држећи је руком око струка. Приметио је како се труди да не покаже бол. Смешно је мрдала уснама, кад год би повређеним стопалом додирнула тле, и некако кочила лице.

Гледао је у њено лице, зачуђено као и увек. Црте су јој још биле ситне и префињене, фини порцулан. Осетио је исто сажаљење према њој, као после оног давног догађаја.

Сећао се шта је рекла пре скоро годину дана, када су се освајачке направе појавиле из неба, а ваздушне летелице биле избачене да би им се, пуцајући, приближиле... Неколико предмета је уништено. Лон и Цени су видели један како експлодира над градом. Створила се велика наранџаста лопта у ваздуху; лопта је расла и преметала се, а дим се увијао као смежурана кожа. Цени је рекла:

— Јадне направе, јадна бића у њима...

2. ХАУАРД ШОНФИЛД

ПОГРЕШНА ЛОГИКА

ЧИЊЕНИЦА ЊЕГОВОГ ПОСТОЈАЊА БИЛА ЈЕ ЗБРИСАНА РАЗМИШЉАЊЕМ ДВОЈИЦЕ СТУДЕНАТА

Херберт Хупер Аспасија је седео у дечјим колицима у слушаоници Харвардског универзитета, одакле је требало да одржи увод у почетак вежби. Седео је пред неколико хиљада студената. Шапутали су узбуђено, питајући се какву је тему млади геније изабрао.

Хупер, нагињући се напред у колицима, подиже руку, тражећи тишину.

— Говорићу данас о пореклу људске интелигенције — рече Хупер. — Да ли наслеђе одређује интелигенцију људи или околина? Или и једно и друго има удела у овом префењеном феномену? Тврдим да је интелигенција резултат врсте хране коју добијамо у најранијој младости. Историја мог случаја то доказује. Постао сам најгенијалнија светска беба живећи на репи.

Геније против логике

Хупер застаде. У дну сале два студента почеше да разматрају Хуперово гледиште.

— Ако је оно што он каже тачно, онда ни околина ни наслеђе немају удела у развитку људске интелигенције — рече један студент.

— Тако је — рече други.

Било је природно да ова двојица младића превиде чињеницу да је исхрана део околине пошто су обојица била награђена свим постојећим школским наградама, а њихови професори и колеге су их сматрали брилијантима; свуда су били признавани као најсавршеније творевине образовног система.

— Ако ни порекло ни околина не утичу на формирање интелигенције, онда оно што ми говоримо није истина — рече први студент.

— Али, оно што ми мислимо јесте истина, јер се темељи на чињеницама — рече други студент.

— Тачно — рече први студент. — Значи, оно што говори Хупер је неистина.

— Ако је оно што Хупер говори неистина, онда он није постао најгенијалнија светска беба живећи на дијети од репе и, вероватно, не може бити доктор са две године и држати предавања студентима из дечјих колица.

— Тако је, ако је оно што он тврди неистина.

— Оно што он говори је, свакако, неистина. То смо скоро утврдили.

— Тако је.

— Онда Хупер није пред нама. Супротно је законима логике да он ту буде, да постоји у будућности, или да је икада постојао; дакле, не постоји — рече убеђено први студент.

Чим је изговорио те речи, Хупер

Онда су побегли. Били су срећнији од већине. Лон је радио на постројењима за летелице и имао је мали авион. Одлетели су на запад, летећи ноћу да их блистави пројектили не би открили. Просили су и крали гориво а, понекад, Лон се клео, чудом су га налазили. Разбили су се док су слетали у планине. Остатке авиона употребили су за градњу колибе.

Огласио се још један пуцањ. Овога пута је био ужасно близу. Он се усудио да погледа. Ловци су били на пола пута низ плећа падине. Махали су и дозивали се.

— Овамо! — повео је Цени у шумарак од дрвећа беле коре. Ценине усне су биле стиснуте али се, ипак, јаук пробио кроз њих.

Држао је још чвршће, носио је. Срце му је дивље ударало. Ноге су га болеле. Цени, крхка Цени, била је тешка.

Прогоњени су уморни

Саплео се и пала је са њим. Лежали су загрљени на корењу дрвећа беле коре. Гледали су једно другоме у очи и знали да не могу даље.

Чули су вику.

Она рече:

— Ја ништа не осећам. Чудно. Нисам ни љута, ни уплашена, ништа.

Припили су се једно уз друго. Додиривао јој је уснама образе и косу, обрисао јој је сузе својим образом, мрмљао је нешто што ни сам више није чуо.

— Драго ми је што смо заједно — рече Цени.

Чули су ломљење растиња.

Нагло је устао. Окренуо се према звуцима који су се појачавали и стиснуо песнице. Очи су му биле дивље.

— Проклети! Проклети! Проклети! — плакао је.

— То је њихов начин — рече Цени. — Они су ловци. То је њихов начин живота.

У њеном гласу није било љутње.

Створење је изронило кроз дрвеће беле коре. Стало је и буљило у Лона, буљило у Цени на тлу. И само је било мало уплашено. Подигло је оружје.

Лон је узвратио поглед, хватајући сваки необични детаљ. Први пут је гледао једног освајача са планете зване Земља која је била трећа од Сунца и имала један месец.

Чекао је звук оружја питајући се хоће ли га чути.

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

нестаде. Тело му је постајало тамно, а онда прозрачно. Појави се колут дима и он ишчезну. Чињеница његовог постојања је збрисана логичним размишљањем двојице студената.

Закључак је погрешно изведен

Десет година касније, два студента, чија је логика била узрок Хуперовог нестанка, седела су у возу за Вашингтон. Обојица су сад били цењени научници.

Један је радио на пројекту Менхетн, жртвујући своје време и енергију развитку атомске бомбе. Други је био проналазач смртоносне, нове врсте бактерије, којима би било могуће збрисати становништво Земље.

Обојица су примили Конгресну медаљу части седамнаест пута, све могуће војне награде и свуда су примани као велики човекољупци.

— Знаш шта? — рече први човекољубац.

— Не знам — рече други човекољубац. — Шта?

— Погрешили смо са младим Хупером.

— Откуд то?

— Рекао је да је постао најинтелигентнија светска беба хранећи се репом.

— Тако је.

— Исхрана је део околине.

— Видим шта мислиш. Оно што је он рекао, слагало се са оним што смо ми мислили.

— Значи, оно што је он рекао била је истина.

— А ако је оно што је он рекао била истина, онда је још жив.

— Тачно.

— То је логика.

— Онда је Хупер жив. Супротно је законима логике да он не постоји, да није постојао или да неће, у будућности, постојати; дакле, он постоји — рекоше двојица човекољубаца убеђено.

Чим су изговорили те речи, Хупер се материјализовао из ваздуха. Догодило се нешто као блесак муње и он је био ту, седео је у колицима у купеу воза, стваран као да је увек постојао.

— Господо — рече машући цуцлом према њима — после овога, не доносите брзоплете закључке.

Али, знао је да ће их доносити.

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

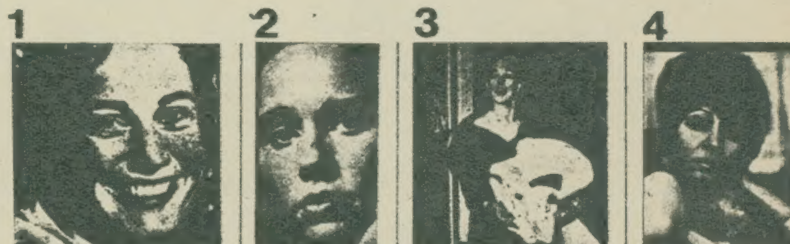
Образовање не даје људима доброту него само умешност.
(И. Кант)

укрштене речи

ПОЗНАТЕ ФИЛМСКЕ ГЛУМИЦЕ

1. Швајцарска глумица (1926 — . . .), филмови: **Последњи мост, Жервеза, Браћа Карамазови**. . . 2. Швеђанка, прославила се у Бергмановим филмовима: **Крици и шапутања, Лицем у лице, Призори из брачног живота**. . . 3. Америчка филмска глумица старије генерације, филмови: **Вртоглавица, Апартман за четворо, Мол Флендерс**. . . 4. Наша глумица, поред филмова **Кућа, Доктор Младен**. . . игра врло често у позоришту и на телевизији.

АУТОР: ВЕ-МАК	РУКОТВОРИНА (СТР.)	САВЕЗ ДРЖАВА (СТР.)	ВИТЕЗОВИ	ИВАН ГОРАН	СЛОВЕНАЧКИ ГЛУМАЦ И РЕДИТЕЉ СЛАВКО	КОЗАЧКИ ПОГЛАВИЦА	ПОЉСКИ КОМПОЗИТОР, ФРЕДЕРИК	УЖИЧАНИ	2
1									
ВРСТА КРОКОДИЛА (МН.)									
КОНАЦ				ДЕО ОПЕРЕ, АРИЈА / ДИНАР					
УГРИЗ					М. Е. / 3			ХОРМОН СРЖИ ЈЕДНЕ ЖЛЕЗДЕ	
АУТОМОБИЛСКО СВЕТЛО				ВЕШТАЧКИ ПРОКОП					
БЕЗБОЈНА ОТРОВНА ТЕЧНОСТ							Д. М. / ВУЛКАНСКА ГРОТЛА		
„КОЊСКА СНАГА"			ДЕО КОЊСКОГ ПРИБОРА / СРЕЋКА			ПРЕВЛАКА НА МАЛАКИ			
ДЕО ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ						ЉУТ КОРЕН / РЕПОЊА (ПРОВ.)			
ЗНАК УРАНА		ГРУБ / ИСПАРЉИВА ТЕЧНОСТ							КАЗАТИ
ОШТРИЦА НОЖА				СТРУЈАЊЕ ВАЗДУХА / БЛАТО					
КОЊ			МАЊА ЦРКВЕНА ЗДАЊА / ПРЕДЛОГ						
ЕТИЧКА НОРМА	4 / НУЛА								
					ПИСАЦ КРИМИН. РОМАНА ПИТЕР				

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: И, шампионка, април, Кон, разрезати, Барнард, ас, Антун, во, Атапаски, сни, ајвар, В, скај, ц, лига, отети, трговина, ЈЕГУЉА, цол, етат, Ица, очи, Измир.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА", Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА" Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" Живорад Стојановић. Помоћник главног и одговорног уредника Александар Б. Костић. Уредници: Кринка Виторовић, телефон 324-191/525, Нурџихана Ђозић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523, Претплата за нашу земљу: тромесечна 66,00 дин, полугодишња 132,00 дин, годишња 264,00 дин. Претплата за иностранство: тромесечна 132.00 дин, полугодишња 264,00 дин, годишња 528,00 дин. Претплата се врши на жиро-рачун 60801-603-16915 уз обавезну назнаку НИП „ПОЛИТИКА", ООУР „Политикин забавник". Годишња претплата у страној валути: Долар 29, ДМ 68, Ффр 143, СФрс 73, Шкр 125. Уплате из иностранства примају се на девизни рачун НИП „Политика" код Инвест банке — Београд на рачун 60811-620-63--257300-00054 са обавезном назнаком за „Политикин забавник". Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез.

ПРИПРАВНИК ПЕЦА

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавничe,

НЕАНДЕРТАЛАЦ

Недавно сам прелиставао један стари број Забавника и наишао на израз „неандерталац“. Молим те да ми га објасниш.

Зоран Ребуш,
Змај Јовина 6,
Мартинци

Неандерталац (Homo neandertalensis или Homo primigenius) је изумрла врста претка данашњег човека из леденог доба у западној, средњој и источној Европи, северној Африци и великом делу Азије. Његове карактеристике су утврђене по налазима лобања, делова лобања и других костију откривених у долини Неандертал код Диселдорфа и на другим местима Европе, Азије и Африке. И код нас су у Крапини нађени слични остаци праисторијских људи.

ПОТЕМКИНОВА СЕЛА

Често чујемо за израз „Потемкинова села“, па нас интересује шта то, у ствари, значи и ко је тај Потемкин.

Наташа и Марина,
Крушчић

Фигуративно: Потемкинова села значе опсену, лаж, ствари намерно удешене тако да наоко изгледају лепо и добро. А „кумство“ се приписује Григорију Потемкину (1739—1791), руском кнезу, маршалу, политичару и љубимцу царице Катарине II. Желећи да моћну царицу увери у своју министарску способност, Потемкин је 1787. године наредио да се у пустим степама Украјине поред пута подигну вештачка села, са сељацима, пастирима и стадима. Наравно, путем је требало да прође Катарина II. И прошла је, а Потемкинова села су остала, фигуративно бар.

ПАРТИЗАНСКЕ НОВИНЕ

Чуо сам да је за време другог светског рата излазио неки партизански билтен у коме је писао и друг Тито. Можеш ли ми нешто више рећи о томе?

Зоран Гавриловић,
Чачак

Био је то Билтен Врховног штаба НОВ и ПОЈ који је допринео успешном раду штабова и јединица, омогућио утицај Врховног штаба и војног партијског руководства на решавању главних питања рата, јачао борбеност подручних штабова, преносио искуства... Билтен је био разноврсног садржаја: доносио је наређења о организацији јединица, коментарисао начин ратовања и снабдевања, доносио је чланке поводом појединих операција и већих борби, објављивао указе, одлуке и разне наредбе. Први број Билтена изишао је у Београду, 10. августа 1941. године, као и наредних пет, а остали су штампани у Ужицу, на Романији, у Фочи, Дринићима, селу Бусији код Кључа, Шиљанима код Дрвара... У ослобођеном Београду одштампани су бројеви 46 и 47. У Билтену су сарађивали и истакнути партијски и војни руководиоци, а међу прилозима се посебно истичу значајни текстови друга Тита. Билтен је непрекидно излазио од 1941. до краја 1944. године, да би 1945. био замењен Службеним војним листом.

НАЈБОЉИ ХАЛФ ЕВРОПЕ

Да ли је истина да је Чајковски, бивши играч „Партизана“, био најбољи фудбалер у Европи.

Соња Јуришић,
Пећинци

Златко Чајковски је био један од најбољих, вероватно и најбољи, халф у Европи и члан репрезентације Континента 1954. године, у време кад је она била састављена од најбољих играча Европе.

НА КРАЈУ... P. S.

Често, на крају писма, наилазим на велика латинична слова P.S., па ме занима шта она значе.

Анића,
Нови Сад

P.S. је у ствари скраћеница латинске речи post scriptum и означава додатак, обично писму, део који следи после завршеног писма. Рекло би се да су га измислили заборавни.

МЕЊАМО, ПОКЛАЊАМО, ТРАЖИМО

За једну значку нудим два Забавника. **Дејан Николић, 18252 Мерошина, село Облачина**

• • •

За десет марки дајем једну значку а за 20 један привезак. **Бојана Јовковић, 11000 Београд, Хаџи Милентија 31**

• • •

Сваком ко ми пошаље две добро очуване папирне новчанице са датумом производње „испод“ 1920. године нудим значку. **Владимир Стевановић, 34300 Аранђеловац, Моше Пијаде 62**

• • •

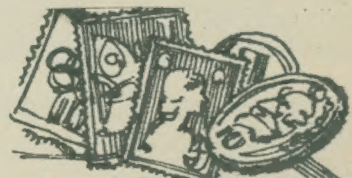
Скупљам сличице „Животињско царство“ и недостају ми сљедеће 11, 69, 117, 164, 169, 182, 191, 198, 209 и 218. Молим за помоћ. **Маја Шлогар, 41020 Загреб, Алеја Виктора Бубња 50**

• • •

За четири различите салвете нудим постере (2) глумаца и певача. **Снежана Хајдуковић, 11431 Колари, село Суводол**

• • •

Нудим пет маркица или један стари, и страни, новчић за једну металну значку. **Славица Јовичић, 71440 Вишеград, Богдана Миловановића 16**

За сваку слику Здравка Чолића дајем две салвете или две разгледнице. **Јасмина Кецман, 37000 Крушевац, Пепа Ђукића, ламела 1, ул. I/13**

• • •

Била бих врло захвална ономе ко ми поклони бројеве Забавника 1355, 1356, 1358, 1360, 1361, 1363 и 1369. **Љиљана Грегановић, 54000 Осијек, Вијенац Абеле Павошевић 16**

WALT DISNEY
МИКИ

ОБНА КУЋА
РАСПРОДАЈЕ СУ ПРАВО УЖИВАЊЕ!

ЗАВИСИ ОД ТОГА ДА ЛИ КУПУЈЕШ...

... ИЛИ НОСИШ!

ОВАЈ МИРИС ЈЕ ПОСЛЕДЊЕ ШТО КУПУЈЕМ!
ХВАЛА НЕБЕСИМА!
ПАРФЕМИ
Copyright © 1978 Walt Disney Productions World Rights Reserved

КРОЗ ПЕТ МИНУТА ИМАМО АУТОБУС!
РОБНА КУЋА

ХУ! ЈЕДВА ЧЕКАМ ДА СТИГНЕМ...
BUS

ИЈУУФ!
Distributed by King Features Syndicate.

ОД ОНОГ РУЧКА УГОЈИЛА САМ СЕ КИЛО И СТО ГРАМА!
BUS
5-14

ПОЛАЗИ, МИКИ!
АЛИ...

АЛИ... ПРОПУСТИЋЕМО АУТОБУС!
ЈАСНО!

ИДЕМО ПЕШИЦЕ ДА БИХ ИЗГУБИЛА ОНО ШТО САМ ДОБИЛА!